

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 9ης Ιουλίου 2007*

Στην υπόθεση T-282/06,

Sun Chemical Group BV, με έδρα το Weesp (Κάτω Χώρες),

Siegwerk Druckfarben AG, με έδρα το Siegburg (Γερμανία),

Flint Group Germany GmbH, με έδρα τη Στουτγκάρδη (Γερμανία),

εκπροσωπούμενες από τους N. Dodoo και K. H. Eichhorn, δικηγόρους,

προσφεύγουσες,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους A. Whelan,
S. Noë και V. Bottka,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

υποστηριζόμενης από

The Apollo Group, με έδρα τη Νέα Υόρκη (ΗΠΑ),

Hexion Specialty Chemicals, Inc., με έδρα το Columbus, Ohio (ΗΠΑ),

εκπροσωπούμενες από τους I. M. Sinan, barrister, και J. Urhoff, solicitor,

παρεμβαίνουσες,

με αντικείμενο προσφυγή ακυρώσεως της απόφασης της Επιτροπής της 29ης Μαΐου 2006 που κηρύσσει ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά και τη Συμφωνία ΕΟΧ τη συγκέντρωση που συνίσταται στην απόκτηση από την Hexion Specialty Chemicals (The Apollo Group) του πλήρους ελέγχου του τμήματος «Μελάνες και ρετσινόκολες» της Akzo Nobel (υπόθεση COMP/M.4071 — Apollo/Akzo Nobel, IAR),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. Pirlung, πρόεδρο, N. J. Forwood και Σ. Παπασάββα, δικαστές,
γραμματέας: Κ. Καντζά, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 27ης Φεβρουαρίου 2007,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομοθετικό πλαίσιο

- ¹ Το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΚ) 139/2004 του Συμβουλίου, της 20ής Ιανουαρίου 2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ L 24, σ. 1, στο εξής: κανονισμός περί συγκεντρώσεων), ορίζει μεταξύ άλλων:
  - «2. Οι συγκεντρώσεις που δεν ενδέχεται να παρακωλύουν σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην κοινή αγορά ή σε σημαντικό τμήμα αυτής, ιδίως ως αποτέλεσμα της δημιουργίας ή της ενίσχυσης μιας δεσπόζουσας θέσης, κηρύσσονται συμβατές με την κοινή αγορά.»
  3. Οι συγκεντρώσεις που ενδέχεται να παρακωλύουν σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην κοινή αγορά ή σε σημαντικό τμήμα της, ιδίως ως αποτέλεσμα της δημιουργίας ή της ενίσχυσης μιας δεσπόζουσας θέσης, κηρύσσονται ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά.»

- 2 Το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού περί συγκεντρώσεων προβλέπει ότι η Επιτροπή εξετάζει την κοινοποίηση της συγκέντρωσης μόλις τη λάβει και ορίζει, στο στοιχείο β':

«Εφόσον διαπιστώσει ότι η κοινοποιηθείσα συγκέντρωση, αν και εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητά της με την κοινή αγορά, αποφασίζει να μην αντιταχθεί και την κηρύσσει συμβατή με την κοινή αγορά.

[...]»

- 3 Η Επιτροπή περιέγραψε αναλυτικά την προσέγγιση της αξιολόγησής της για τις οριζόντιες συγκεντρώσεις στις κατευθυντήριες γραμμές της για την αξιολόγηση των οριζοντίων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ 2004, C 31, σ. 5, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές).

Ιστορικό της διαφοράς

A — Διάδικοι και μέρη στη συναλλαγή συγκεντρώσεως

- 4 Η Sun Chemical Group BV (στο εξής: Sun) παράγει μελάνες εκτυπώσεως για χρήση στους τομείς της συσκευασίας, της διαφήμισης, του εμπορίου και της βιομηχανίας, των χρωστικών υλών, των διαλυμάτων καθώς και της ασφάλειας και προστασίας των

σημάτων. Ελέγχεται έμμεσα κατά 100 % από τις Dainippon Ink και Chemicals Inc. Η Sun απασχολεί άνω των 12 000 ατόμων και ο κύκλος εργασιών της κατά το τελευταίο οικονομικό έτος υπερέβη τα τρία δισεκατομμύρια ευρώ. Το 2005 η Sun αγόρασε περίπου [απόρρητο]¹ τόνους κολοφώνιου στην Ευρώπη.

- 5 Η Siegwirk Druckfarben AG (στο εξής: Siegwirk) είναι παγκόσμιας ολκής παραγωγός μελανών εκτυπώσεως ειδικευμένος στον τομέα της μελάνης για συσκευασίες, της χαρακτηριστικής και των συσκευών εκτυπώσεως offset. Είναι η μητρική εταιρία του ομίλου εταιριών Siegwirk. Απασχολεί περί τα 4 000 πρόσωπα και ο κύκλος εργασιών της το τελευταίο οικονομικό έτος ανήλθε σε 830 εκατομμύρια ευρώ περίπου. Στην Ευρώπη η Siegwirk αγοράζει ετησίως περί τους (απόρρητο) τόνους κολοφώνιου από ανεξάρτητους τρίτους προμηθευτές.
- 6 Η Flint Group Germany GmbH (στο εξής: Flint) είναι προμηθευτής της βιομηχανίας εκτυπώσεως, μεταποιήσεως και χρωστικών υλών. Προήλθε από τη συγχώνευση, το 2005 μεταξύ XSYS Print Solutions και Flint Ink Corp. Η Flint απασχολεί περί τα 7 500 πρόσωπα και ο κύκλος εργασιών της κατά το τελευταίο οικονομικό έτος ανήλθε σε 2,2 δισεκατομμύρια ευρώ περίπου. Στην Ευρώπη η Flint αγοράζει ετησίως περί τους (απόρρητο) τόνους κολοφώνιου από τρίτους ανεξάρτητους προμηθευτές.
- 7 Η Hexion Specialty Chemicals, Inc. (στο εξής: Hexion) παρασκευάζει και διαθέτει στο εμπόριο ένα φάσμα ρητινών θερμοσκληρυνόμενων και ειδικών ρητινών και μεταξύ άλλων ρητίνες κολοφώνιου, ρητίνες υδρογονάνθρακες, υβριδικές ρητίνες κολοφώνιο-υδρογονάνθρακες, αλκυδικές ρητίνες, ακρυλικά διαλύματα, ακρυλικές και άλλες ρητίνες όπως αμινοπλαστικές, εποξικές, φενολικές και πολυεστέρες. Διαθέτει πάνω από 90 μονάδες παραγωγής και διανομής σε 18 χώρες της βόρειας και της νότιας Αμερικής, της Ευρώπης και της περιοχής Ασίας-Ειρηνικού και απασχολεί περί τα 7 000 πρόσωπα.

1 — Απόκρυψη απορρήτων στοιχείων.

- 8 Ο όμιλος Apollo Group (στο εξής: Apollo), διαχειρίζεται διάφορα χαρτοφυλάκια επενδύσεων που έχουν συμφέροντα σε ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων σε παγκόσμια κλίμακα. Ο όμιλος Apollo ελέγχει την Hexion.
- 9 Το τμήμα «Μελάνες και ρετσινόκολες» της Akzo Nobel (στο εξής: Akzo) παρασκευάζει κυρίως προϊόντα με βάση το κολοφώνιο και ιδίως ρητίνες κολοφωνίου, υβριδικές ρητίνες και άλλα παράγωγα κολοφωνίου που προορίζονται κυρίως για μελάνες εκτυπώσεως και κόλες. Οι μονάδες παραγωγής της βρίσκονται στις Κάτω Χώρες, στην Πορτογαλία, στην Κίνα, στη Νέα Ζηλανδία, στην Αργεντινή, στον Καναδά και στις Ηνωμένες Πολιτείες.

B — Αγορά προϊόντων

- 10 Η ρητίνη κολοφωνίου είναι φυσική ρητίνη που προέρχεται από τα πεύκα. Υπάρχουν τρεις τύποι: το κολοφώνιο, η ελαιορητίνη κολοφωνίου και η ρητίνη tall oil. Η πρώτη ύλη αξιοποιείται με χημικές μεθόδους όπως η υδρογόνωση, εστεροποίηση, πολυμερισμός και κάθαρση. Από χημικής ή τεχνικής σκοπιάς αυτές οι ρητίνες κολοφωνίου μπορούν να υπαχθούν στις κατηγορίες πλάκες κολοφωνίου, εστέρες κολοφωνίου, και μεταλλαγμένες ρητίνες. Η ρητίνη κολοφωνίου είναι ένα βασικό συστατικό που χρησιμοποιείται για την παρασκευή μελάνης εκτυπώσεως. Οι επιχειρήσεις που παράγουν μελάνη εκτυπώσεως εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τον εφοδιασμό σε ρητίνες κολοφωνίου, και κατά τις προσφεύγουσες, καταβάλλουν κάθε χρόνο μεγάλες προσπάθειες για να εξασφαλίσουν τις προμήθειες που είναι αναγκαίες για την οικεία παραγωγή μελάνης εκτυπώσεως. Σύμφωνα με τα δικά τους αριθμητικά στοιχεία, οι προσφεύγουσες αγοράζουν το 90 % των ρητινών κολοφωνίου που προορίζονται για εφαρμογές στον τομέα της μελάνης, που είναι διαθέσιμες στην Ευρώπη. Η ρητίνη κολοφωνίου χρησιμοποιείται επίσης για την παρασκευή άλλων προϊόντων όπως τα βερνίκια, οι κόλες, τα φάρμακα, η μαστίχα και το σαπούνι.

Γ — Διοικητική διαδικασία

- 11 Το σχέδιο συγκεντρώσεως με το οποίο η Hexion, που ανήκε στον Apollo, σκόπευε να αποκτήσει κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού περί συγκεντρώσεων, είτε αμέσως είτε μέσω θυγατρικών που της ανήκαν κατά 100 %, τον έλεγχο του συνόλου των δραστηριοτήτων της Akzo με την αγορά μετοχών και στοιχείων ενεργητικού δεν ήταν κοινοτικών διαστάσεων κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, ή του άρθρου 1, παράγραφος 3, του κανονισμού περί συγκεντρώσεων. Γνωρίζοντας ότι ενδέχεται να εξεταστεί υπό το πρίσμα των εθνικών νομοθεσιών περί ελέγχου των συγκεντρώσεων σε τέσσερα κράτη μέλη, τα μετέχοντα μέρη υπέβαλαν στην Επιτροπή στις 3 Φεβρουαρίου 2006 αίτηση παραπομπής κατ' εφαρμογή του άρθρου 4, παράγραφος 5, του κανονισμού περί συγκεντρώσεων. Δεδομένου ότι κανένα από τα κράτη μέλη δεν εξέφρασε διαφωνία εντός της σχετικής προθεσμίας, η συγκέντρωση θεωρήθηκε ότι έχει κοινοτική διάσταση και το σχέδιο συγκεντρώσεως κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή στις 18 Απριλίου 2006.
- 12 Στις 25 Απριλίου 2006, η Επιτροπή απέστειλε αναλυτικό ερωτηματολόγιο σε 21 ανταγωνιστές (στο εξής: ερωτηματολόγιο ανταγωνιστών) και σε δεκατρείς πελάτες (στο εξής: ερωτηματολόγιο πελατών) των μετεχόντων μερών στις αγορές ρητινών κολοφώνιων, υδρογονανθράκων και υβριδίων. Οι αποδέκτες κλήθηκαν να απαντήσουν στο ερωτηματολόγιο πριν από τις 2 Μαΐου 2006. Η Επιτροπή έλαβε απαντήσεις από δεκατρείς ανταγωνιστές και δέκα πελάτες.
- 13 Στις 28 Απριλίου 2006, η Flint διαβίβασε την απάντησή της στο ερωτηματολόγιο πελατών. Την ίδια ημέρα η Επιτροπή δημοσίευσε ανακοίνωση στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* (ΕΕ C 102, σ. 9) με την οποία κάλεσε τους ενδιαφερόμενους τρίτους να της διαβιβάσουν τις τυχόν παρατηρήσεις τους επί του σχεδίου συγκεντρώσεως μέχρι τις 8 Μαΐου 2006 το αργότερο.
- 14 Στις 4 Μαΐου 2006, η Sun, που έλαβε παράταση της προθεσμίας κατά δύο ημέρες, διαβίβασε την απάντησή της στο ερωτηματολόγιο πελατών. Στις 10 Μαΐου 2006, η

Sun ήρθε σε επαφή με την ομάδα της Επιτροπής που είχε αναλάβει την υπόθεση και άφησε ένα φωνητικό μήνυμα για να οριστεί συνάντηση προκειμένου να συζητηθούν τα της συγκέντρωσης και της απάντησης της Sun στο ερωτηματολόγιο. Στις 11 Μαΐου 2006, η Sun απηύθυνε ηλεκτρονική επιστολή σε ένα από τα μέλη της ομάδας που χειριζόταν την υπόθεση και δήλωσε ότι είναι έτοιμη να συναντήσει το συντομότερο δυνατό την Επιτροπή για να συζητήσουν την υπόθεση.

15 Στις 12 Μαΐου 2006, η Siegwerk διαβίβασε την απάντησή της στο ερωτηματολόγιο πελατών. Την ίδια ημέρα η Sun παρέσχε συμπληρωματικές πληροφορίες και διευκρινίσεις σχετικά με τους λόγους για τους οποίους η συγκέντρωση της προκαλεί ανησυχία. Η Επιτροπή ζήτησε από τον κοινοποιήσαντα να διατυπώσει τα σχόλιά του επί των προβλημάτων που εθίγησαν με τις παρατηρήσεις της.

16 Στις 16 Μαΐου 2006, ο κοινοποιών διαβίβασε με γραμματοκομιστή τα σχόλιά του. Στις 17 Μαΐου 2006, η Sun κατέθεσε δύο έγγραφα με παρατηρήσεις στις οποίες εκθέτει τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή θα πρέπει να κηρύξει τη συναλλαγή ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά. Οι πληροφορίες που παρέσχε αφορούσαν πρόσφατες ανατιμήσεις, προβλήματα ικανότητας στην αγορά και δυσχέρειες για τους πελάτες των μετεχόντων μερών να αλλάξουν προμηθευτή. Η Επιτροπή κάλεσε τον κοινοποιούντα να της απευθύνει τα σχόλιά του επί των τελευταίων παρατηρήσεων της Sun.

17 Στις 18 και 19 Μαΐου 2006, ο κοινοποιών διαβίβασε τις παρατηρήσεις του με τρεις γραμματοκομιστές.

Δ — Προσβαλλόμενη απόφαση

18 Στις 29 Μαΐου 2006, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού περί συγκεντρώσεων η Επιτροπή εξέδωσε την απόφασή της στην

υπόθεση COMP/M.4071 — Apollo/Akzo Nobel IAR, με την οποία κήρυξε την κοινοποιηθείσα συγκέντρωση συμβατή με την κοινή αγορά (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).

- 19 Με την προσβαλλόμενη απόφαση η Επιτροπή εξέτασε, πρώτον, στις αιτιολογικές σκέψεις 10 έως 45, τις οικείες αγορές προϊόντων και τη γεωγραφική αγορά και στη συνέχεια ανέλυσε, στις αιτιολογικές σκέψεις 51 έως 80, τα αποτελέσματα της συγκέντρωσης επί του ανταγωνισμού στις αγορές αυτές.
- 20 Όσον αφορά τις οικείες αγορές προϊόντων η Επιτροπή διαπίστωσε στις αιτιολογικές σκέψεις 8 έως 24 της προσβαλλόμενης απόφασης μια επικάλυψη δραστηριοτήτων παραγωγής ρητινών κολοφωνίου, ρητινών υδρογονανθράκων, αλκυδικών ρητινών και ακρυλικών διαλυμάτων των μετεχόντων μερών. Παρατήρησε ότι η επικάλυψη αυτή αφορά μόνον τις ρητίνες που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή μελανών. Αφήνοντας ανοικτό το ερώτημα της ακριβούς οριοθέτησης της οικείας αγοράς προϊόντων διότι θεωρούσε ότι η συναλλαγή δεν εγείρει προβλήματα ανταγωνισμού ανεξάρτητα από τον ορισμό που θα γινόταν δεκτός, η Επιτροπή εξέτασε καθεμιά από τις ρητίνες που προορίζονται για εφαρμογή στον τομέα των μελανών εκτυπώσεως και έκρινε ότι οι ρητίνες κολοφωνίου που προορίζονται για εφαρμογές στον τομέα των μελανών εκτυπώσεως ανήκουν όλες στην ίδια αγορά προϊόντων.
- 21 Όσον αφορά την οικεία γεωγραφική αγορά, η Επιτροπή θεώρησε στις αιτιολογικές σκέψεις 35 έως 38 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι πρόκειται τουλάχιστον για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ) πλην όμως η αγορά αυτή ενδέχεται να είναι παγκόσμια. Άφησε ανοικτό το ζήτημα της επακριβούς οριοθέτησης, παρατηρώντας ότι η τελική εκτίμηση παραμένει αμετάβλητη ανεξάρτητα από το ζήτημα αν η αγορά πρέπει να οριοθετηθεί ως καλύπτουσα τουλάχιστον τον ΕΟΧ ή ως παγκόσμια.
- 22 Όσον αφορά την εκτίμηση των αποτελεσμάτων της συναλλαγής συγκεντρώσεως στην αγορά του ΕΟΧ ρητινών κολοφωνίου που προορίζονται για εφαρμογές στον

τομέα των μελανών εκτυπώσεως, η Επιτροπή εκτίμησε, στις αιτιολογικές σκέψεις 51 και 53 της προσβαλλομένης απόφασης, τα μερίδια στην αγορά αυτή κατά το 2005 των μετεχόντων μερών και των ανταγωνιστών τους ως εξής: Hexion (10-20) %, Akzo Nobel IAR (20-30) % — δηλαδή συνδυασμένο μερίδιο αγοράς (30-50) % —, Arizona (10-20) %, Cray Valley (10-20) %, Respol (0-10) %, DRT (0-10) %, Euro-Yser (0-10) %, Kraemer (5) %, Westvaco (5) %, λοιποί (0-10) %. Σε κλίμακα παγκόσμιας αγοράς των ρητινών κολοφωνίου η Επιτροπή εκτίμησε τα συνδυασμένα μερίδια στην αγορά των μετεχόντων μερών σε 20-30 % λόγω του ότι υπήρχε σημαντικός αριθμός νέων επιχειρήσεων.

23 Όσον αφορά τα αποτελέσματα κατά του ανταγωνισμού στην αγορά αυτή, η Επιτροπή άρχισε εκθέτουμε στην αιτιολογική σκέψη 59 της προσβαλλομένης απόφασης ότι οι έντεκα από τους δεκατρείς ανταγωνιστές των μετεχόντων μερών φρονούσαν ότι η συγκέντρωση δεν έχει τέτοια αποτελέσματα αλλά περίπου το ήμισυ των πελατών που μετείχαν στην έρευνα αγοράς δήλωσαν ότι η μείωση του αριθμού των παραγόντων και το σχετικά μεγάλο μερίδιο αγοράς της επιχείρησης που θα προκύψει από τη συγκέντρωση ενδέχεται να προκαλέσουν ανατιμήσεις και περιορισμό της ανάπτυξης των προϊόντων.

24 Στην αιτιολογική σκέψη 60 της προσβαλλομένης απόφασης υπογραμμίζεται ότι η έρευνα αγοράς επιβεβαίωσε ότι οι περισσότεροι πελάτες είχαν ανάγκη από συγκεκριμένες κατηγορίες ρητινών κολοφωνίου για τις εφαρμογές τους και ότι συχνά η ρητίνη παρασκευάζεται κατά παραγγελία για τον πελάτη, η διαδικασία δε αυτή μπορεί να διαρκέσει πολλούς μήνες. Αυτό αποδεικνύει, κατά την Επιτροπή, ότι τα προϊόντα που πωλούνται στην εν λόγω αγορά δεν ήταν ομοιογενή και υπήρχε μεγάλος αριθμός παραγωγών στην αγορά, η οποία χαρακτηρίζεται από έλλειψη αναλογίας όσον αφορά τα μερίδια αγοράς. Αναφέρεται επίσης στην αιτιολογική σκέψη 60, ότι το 30 % περίπου των παραγωγών εξέφρασε ανησυχίες ως προς την αύξουσα επιρροή άλλων παραγωγών εγκατεστημένων εκτός ΕΟΧ όπως η Arez (Κίνα). Η Επιτροπή θεώρησε συνεπώς ότι είναι σχεδόν απίθανο να προκάλεσε η εν λόγω συναλλαγή συντονισμένη συμπεριφορά κατά του ανταγωνισμού. Ωστόσο, λόγω του γεγονότος ότι επρόκειτο να συγχωνευθούν δύο σημαντικοί παράγοντες, η συναλλαγή μπορούσε, κατά την Επιτροπή, να προκαλέσει στην αγορά αυτή αποτελέσματα κατά του ανταγωνισμού οφειλόμενα σε μονομερή συμπεριφορά των επιχειρήσεων που μετείχαν στη συγκέντρωση.

25 Στις αιτιολογικές σκέψεις 62 έως 65 της προσβαλλομένης απόφασης, η Επιτροπή εξέτασε πρώτα τις ικανότητες παραγωγής και παρατήρησε ότι, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας αγοράς, δεν υπάρχουν προβλήματα ικανότητας. Στην αιτιολογική σκέψη 64 αναφέρεται ότι, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η παραγωγή στην αγορά του ΕΟΧ ρητινών κολοφωνίου που προορίζονται για εφαρμογές στον τομέα της μελάνης ανέρχεται σε 144 000 τόνους περίπου, οι παραγωγοί που μετείχαν στην έρευνα αγοράς (Arizona, Cray Valley, Respol, Kraemer, Megara, Union Resinera και Eastman) αντιπροσώπευαν 28 200 τόνους της διαθέσιμης ικανότητας παραγωγής, δηλαδή το 19,5 % της συνολικής παραγωγής στην αγορά. Κατά την προσβαλλόμενη απόφαση αν οι εκτιμήσεις των μερών σχετικά με τους λοιπούς παραγωγούς (μεταξύ των οποίων η DRT και η Euro-Yser) είναι ακριβείς οι διαθέσιμες ικανότητες αντιστοιχούσαν στο 41 % της συνολικής παραγωγής στην αγορά. Στην αιτιολογική σκέψη 65 σημειώνεται ότι η έρευνα αγοράς επιβεβαίωσε ότι υπάρχουν πλεονασματικές ικανότητες στην αγορά πράγμα που δέχτηκε η πλειονότητα των πελατών.

26 Στη συνέχεια, οι αιτιολογικές σκέψεις 66 και 67 κάνουν λόγο για τις ανησυχίες που εξέφρασε ένας από τους πελάτες σχετικά, αφενός, με την αύξηση των τιμών των ρητινών κολοφωνίου από την Akzo και την Hexion και, αφετέρου, σχετικά με προβλήματα εφοδιασμού μεταξύ Σεπτεμβρίου και Δεκεμβρίου που είχαν ως αποτέλεσμα περιορισμούς οι οποίοι επηρέασαν την προσφορά κατά τους εν λόγω μήνες, σε χρόνο κατά τον οποίο η εποχιακή ζήτηση ρητινών κολοφωνίου είναι η υψηλότερη. Συναφώς, η αιτιολογική σκέψη 67 υπογραμμίζει ότι τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισαν τα μετέχοντα μέρη δείχνουν ότι τα προβληθέντα προβλήματα εφοδιασμού δεν προκλήθηκαν από κατάσταση προσβολής του ανταγωνισμού στην οικεία αγορά. Συγκεκριμένα, πρώτον, τα προβλήματα αυτά οφείλονται μάλλον σε ανατίμηση των πρώτων υλών που συνιστούν βασικά στοιχεία της παραγωγής ρητινών κολοφωνίου όπως το ακάθαρτο πετρέλαιο, η ελαιορητίνη κολοφωνίου και οι ρητίνες tall oil, οι τιμές των οποίων αυξήθηκαν σημαντικά κατά τα τελευταία έτη, με την τιμή της ελαιορητίνης κολοφωνίου να αυξάνεται από 500 δολάρια ΗΠΑ (USD) ανά τόνο που ήταν τον Ιανουάριο 2004 σε 1 250 USD περίπου ανά τόνο κατά την ημερομηνία εκδόσεως της προσβαλλομένης απόφασης. Δεύτερον, σημειώνεται ότι τα διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με τα προβλήματα εφοδιασμού για τα οποία γίνεται λόγος ανωτέρω φαίνεται να δείχνουν ότι οφείλονται σε τεχνικά προβλήματα που αντιμετώπισε ένας προμηθευτής ειδικότερα ή σε παύσεις της παραγωγής λόγω προγραμματισμένων εργασιών συντήρησης, και όχι σε γενικευμένη έλλειψη ικανοτήτων παραγωγής στο

σύνολο της αγοράς κατά την εν λόγω περίοδο. Επιπλέον, προκύπτει ότι ο εν λόγω πελάτης βρήκε εναλλακτικές πηγές εφοδιασμού που μείωσαν τις επιπτώσεις αυτής της απροσδόκητης ανεπάρκειας.

27 Στην αιτιολογική σκέψη 68 της προσβαλλομένης απόφασης αναφέρεται ότι, βάσει των προεκτεθέντων, φαίνεται πιθανόν ότι κάθε απόπειρα της οντότητας που θα προκύψει από τη συγκέντρωση να αυξήσει μονομερώς τις τιμές θα εξουδετερωθεί από ανταγωνιστές μεγάλου μεγέθους που κινούνται ήδη στην αγορά όπως οι Arizona, Cray Valley, Respol, και από άλλους παραγωγούς μικρότερου μεγέθους που έχουν τις απαιτούμενες ικανότητες και τεχνογνωσία ώστε να εξουδετερώσουν οποιαδήποτε ζημιογόνα για τον ανταγωνισμό συμπεριφορά.

28 Στις αιτιολογικές σκέψεις 69 έως 71 της προσβαλλομένης απόφασης, η Επιτροπή εξετάζει την ενδεχόμενη άσκηση αντισταθμιστικής ισχύος αγοράς επί των παραγωγών ρητινών από τους παρασκευαστές μελάνης. Στην αιτιολογική σκέψη 69 παρατηρεί ότι τα μετέχοντα μέρη ανέφεραν ότι οι πελάτες τους είναι σε θέση να ασκήσουν επιρροή επί των τιμών και ότι ορισμένοι από αυτούς που παράγουν οι ίδιοι ρητίνη κολοφωνίου, ελέγχουν επιτυχώς τους προμηθευτές τους. Όσον αφορά την εσωτερική παραγωγή ρητινών κολοφωνίου ορισμένων παραγωγών μελάνης, στην ίδια αιτιολογική σκέψη αναφέρεται ότι κατά τις εκτιμήσεις των μερών, τρεις μεγάλοι πελάτες έχουν σημαντική δική τους παραγωγή: η Flint και η Siegwark, που έχουν ικανότητα παραγωγής εκτιμώμενη σε 25 000 τόνους και 12 000 τόνους περίπου αντιστοίχως και η εταιρία Huber, που απέκτησε πρόσφατα την Micro Inks και πληροφόρησε τους προμηθευτές της ότι θα αρχίσει να μεταθέτει τις αγορές της στη θυγατρική της. Στη συνέχεια υπογραμμίζεται στην αιτιολογική σκέψη 70 ότι η έρευνα απέδειξε ότι κατά κανόνα οι πωλήσεις των παραγωγών ρητινών κολοφωνίου συγκεντρώνονται σε δύο ή τρεις μεγάλους πελάτες, με τους πέντε πρώτους παραγωγούς μελάνης να αντιπροσωπεύουν περίπου (80-90) % των πωλήσεων της Hexion ρητινών κολοφωνίου, υβριδικών και υδρογονανθράκων προοριζομένων για εφαρμογές στον τομέα της μελάνης και (90-100) % των πωλήσεων της Akzo. Επιπλέον οι δύο πρώτοι πελάτες αντιπροσώπευαν αντιστοίχως (50-60) % και (70-80) % των πωλήσεων των δύο αυτών εταιριών ρητινών κολοφωνίου, υβριδικών και υδρογονανθράκων προοριζομένων για εφαρμογές στον τομέα της μελάνης. Κατά συνέπεια η Επιτροπή θεώρησε, στην

αιτιολογική σκέψη 71, ότι η μεγάλη εξάρτηση των μερών έναντι ενός μικρού αριθμού μεγάλων πελατών και η ικανότητα των λοιπών παραγωγών να εφοδιάσουν τους πελάτες αυτούς συνιστούν σημαντική τροχοπέδη σε ενδεχόμενη μονομερή ζημιογόνα για τον ανταγωνισμό συμπεριφορά.

- 29 Στην αιτιολογική σκέψη 72 της προσβαλλομένης απόφασης διατυπώνεται το συμπέρασμα βάσει των προεκτεθέντων ότι η μελετώμενη συναλλαγή δεν εγείρει προβλήματα ανταγωνισμού όσον αφορά τις ρητίνες κολοφωνίου που προορίζονται για εφαρμογές στον τομέα της μελάνης εκτυπώσεως.

Διαδικασία

- 30 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 9 Οκτωβρίου 2006, οι προσφεύγουσες άσκησαν την παρούσα προσφυγή.
- 31 Με χωριστό δικόγραφο της ίδιας ημέρας, οι προσφεύγουσες υπέβαλαν επίσης αίτηση ταχείας διαδικασίας βάσει του άρθρου 76α του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου.
- 32 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 31 Οκτωβρίου 2006, η Αρσλλο και η Ηεχιον ζήτησαν να παρέμβουν στη διαδικασία προς στήριξη των αιτημάτων της Επιτροπής.

- 33 Την ίδια ημέρα η Επιτροπή κατέθεσε παρατηρήσεις επί της αιτήσεως ταχείας διαδικασίας με τις οποίες παρατηρεί ότι για να μπορεί να ασκήσει τα δικαιώματα άμυνας θα πρέπει να στηριχθεί στα απόρρητα στοιχεία και έγγραφα που προσκόμισαν τα μετέχοντα μέρη και τρίτοι.
- 34 Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε την ίδια ημέρα στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου η Επιτροπή υπέβαλε αίτηση μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας βάσει του άρθρου 64, παράγραφος 4, του Κανονισμού Διαδικασίας.
- 35 Στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας, οι προσφεύγουσες, η Επιτροπή και οι παρεμβαίνοντες μετείχαν στις 8 Νοεμβρίου 2006 σε άτυπη σύσκεψη με τρεις δικαστές του δευτέρου τμήματος του Πρωτοδικείου, στο οποίο ανατέθηκε η υπόθεση, προκειμένου να εξετάσουν τη δυνατότητα ικανοποίησης του αιτήματος ταχείας διαδικασίας. Κατά τη σύσκεψη αυτή οι προσφεύγουσες δήλωσαν ότι λαμβανομένων υπόψη των περιορισμών της ταχείας διαδικασίας, δεν είχαν την πρόθεση να αμφισβητήσουν την οριοθέτηση της αγοράς όπως διατυπώνεται στην προσβαλλόμενη απόφαση.
- 36 Στις 14 Νοεμβρίου 2006, το δεύτερο τμήμα του Πρωτοδικείου αποφάσισε να δεχτεί την αίτηση ταχείας διαδικασίας.
- 37 Στις 16 Νοεμβρίου 2006, το δεύτερο τμήμα του Πρωτοδικείου έλαβε μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας σχετικά με την προσκόμιση ως αποδεικτικών στοιχείων στην υπό κρίση υπόθεση απορρήτων πληροφοριών ή εγγράφων.
- 38 Με διάταξη της 17ης Νοεμβρίου 2006 και αφού άκουσε τους κυρίους διαδίκους, ο πρόεδρος του δευτέρου τμήματος του Πρωτοδικείου επέτρεψε στην Apollo και στην Hexion να παρέμβουν στη δίκη προς στήριξη των αιτημάτων της Επιτροπής και να καταθέσουν υπόμνημα παρεμβάσεως πράγμα που έπραξαν στις 8 Δεκεμβρίου 2006.

- 39 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να κινήσει την προφορική διαδικασία και, στο πλαίσιο μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας, απήυθυνε έγγραφες ερωτήσεις στις προσφεύγουσες τις οποίες και κάλεσε να απαντήσουν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.
- 40 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις έγγραφες και προφορικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 27ης Φεβρουαρίου 2007.
- 41 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή διένειμε στα μέλη του Πρωτοδικείου και στους λοιπούς διαδίκους ένα νέο έγγραφο υπό μη απόρρητη μορφή. Το Πρωτοδικείο αφού άκουσε τους διαδίκους επιφυλάχθηκε να αποφασίσει επί του παραδεκτού του εγγράφου αυτού ως αποδείξεως και αποφάσισε να μη το περιλάβει στη δικογραφία.

Αιτήματα των διαδίκων

- 42 Οι προσφεύγουσες ζητούν από το Πρωτοδικείο:
- να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·
  - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 43 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- Να κρίνει την προσφυγή απαράδεκτη όσον αφορά τις Siegwerk και Flint·

- να απορρίψει, κατά τα λοιπά, την προσφυγή·
- να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.

44 Οι παρεμβαίνουσες ζητούν από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την προσφυγή·
- να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά τους έξοδα και στα δικαστικά έξοδα των παρεμβαινουσών.

Σκεπτικό

A — *Επί του παραδεκτού της προσφυγής*

1. *Επιχειρήματα των διαδίκων*

45 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσβαλλομένη απόφαση δεν αφορά ατομικά τη Siegwerk και τη Flint. Το ζήτημα αν μια απόφαση που διαπιστώνει το συμβατό μιας συναλλαγής συγκεντρώσεως με την κοινή αγορά αφορά ατομικά ένα τρίτο εξαρτάται αφενός από την ενεργή συμμετοχή του στη διοικητική διαδικασία και αφετέρου από τις συνέπειες της απόφασης στη θέση του εντός της αγοράς. Η απλή συμμετοχή

στη διοικητική διαδικασία δεν αρκεί καθεαυτή διότι ο έλεγχος των συγκεντρώσεων απαιτεί τακτική επαφή με πολλές επιχειρήσεις. Μόνο μια ενεργή συμμετοχή στη διοικητική διαδικασία συνιστά στοιχείο που λαμβάνεται κατά κανόνα υπόψη για να θεμελιωθεί, σε συνδυασμό με άλλες ειδικές περιστάσεις το παραδεκτό προσφυγής και μάλιστα στις περιπτώσεις που αυτή η ενεργή συμμετοχή επηρέασε την εξέλιξη της διαδικασίας και το περιεχόμενο της προσβαλλομένης πράξης.

46 Εν προκειμένω όμως η συμμετοχή της Flint και της Siegwerk στη διοικητική διαδικασία περιορίστηκε στην απάντηση στο ερωτηματολόγιο πελατών της Επιτροπής και οι απαντήσεις τους υπήρξαν κατά κανόνα λακωνικές. Η περιορισμένη συμμετοχή τους δεν είχε καμία ιδιαίτερη συνέπεια στην εξέλιξη της διαδικασίας ή στο περιεχόμενο της προσβαλλομένης απόφασης. Κατά συνέπεια η συμμετοχή τους στη διοικητική διαδικασία δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως ενεργή συμμετοχή. Η προσφυγή δεν διευκρινίζει καμιά άλλη περίπτωση που διακρίνει τις δύο αυτές επιχειρήσεις από άλλους πελάτες των μετεχόντων μερών. Η συγκέντρωση επηρεάζει τη θέση στην αγορά της Siegwerk και της Flint κατά τον ίδιο τρόπο που επηρεάζει τη θέση οποιουδήποτε άλλου αγοραστή ρητίνης κολοφωνίου.

47 Κατά την Επιτροπή, δεν δικαιολογείται εν προκειμένω να επιτραπεί στη Siegwerk και στη Flint να παρέμβουν στην εκδίκαση προσφυγής την οποία δεν θα μπορούσαν να ασκήσουν οι ίδιες. Η προσφυγή στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στις δηλώσεις που διατύπωσε η Siegwerk απαντώντας στο ερωτηματολόγιο πελατών της Επιτροπής σχετικά με το διαθέσιμο των πρώτων υλών και ούτε η Sun ούτε η Flint δεν έθεσαν αυτό το πρόβλημα διαθεσιμότητας κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας. Αυτή η έλλειψη συνοχής στις απαντήσεις των προσφευγουσών συνιστά ακόμα ένα λόγο που υπαγορεύει να εξεταστεί χωριστά η νομιμοποίηση εκάστου διαδίκου.

48 Οι προσφεύγουσες θεωρούν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση τις αφορά άμεσα και ατομικά διότι θα επηρεάσει τις δραστηριότητές τους και ειδικότερα τον εφοδιασμό τους, δεδομένου ότι οι ρητίνες κολοφωνίου συνιστούν ζωτικό στοιχείο της παραγωγής τους και μετέχουν σε μεγάλο βαθμό στην τιμή του τελικού προϊόντος. Επιπλέον,

οι προσφεύγουσες ήταν πριν τη συγκέντρωση οι κύριοι πελάτες τόσο της Hexion όσο και της Akzo και είναι οι κύριοι αγοραστές ρητινών κολοφωνίου της βιομηχανίας μελάνης, αντιπροσωπεύουν δε από κοινού το 90 % των ρητινών κολοφωνίου που αγοράζονται εντός του ΕΟΧ. Οι προσφεύγουσες φρονούν επίσης ότι μετείχαν όλες ενεργά στη διοικητική διαδικασία.

2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- ⁴⁹ Διαπιστώνεται εξαρχής ότι η Επιτροπή δεν αμφισβητεί την ενεργητική νομιμοποίηση της Sun. Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι η Sun μετέσχε ενεργά στη διοικητική διαδικασία, το παραδεκτό της προσφυγής της δεν επιδέχεται καμιά αμφιβολία.
- ⁵⁰ Κατά πάγια πλέον νομολογία, όταν πρόκειται για μία και την αυτή προσφυγή, δεν απαιτείται να εξετάζεται η νομιμοποίηση των λοιπών προσφευγόντων (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 24ης Μαρτίου 1993, C-313/90, CIREFS κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-1125, σκέψη 31, και του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουλίου 2003, T-374/00, Verband der freien Rohrwerke κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-2275, σκέψη 57· βλ., επίσης, υπ' αυτή την έννοια, απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Ιουλίου 1995, T-447/93 έως T-449/93, AITEC κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1971, σκέψη 82).
- ⁵¹ Κανένα από τα στοιχεία που προβάλλει η Επιτροπή εν προκειμένω δεν δικαιολογεί απομάκρυνση του Πρωτοδικείου από τη νομολογία αυτή. Βεβαίως, σε ορισμένες υποθέσεις το Πρωτοδικείο διαφοροποίησε τους προσφεύγοντες όσον αφορά το παραδεκτό της προσφυγής (απόφαση του Πρωτοδικείου της 21ης Μαρτίου 2002, T-131/99, Shaw και Falla κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-2023, σκέψη 12, και διάταξη του Πρωτοδικείου της 10ης Μαρτίου 2005, T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-245/00 έως T-248/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00 έως T-259/00, T-265/00, T-267/00, T-268/00, T-271/00, T-274/00 έως T-276/00, T-281/00, T-287/00 και T-296/00, Gruppo ormeggiatori del porto di Venezia κ.λπ. κατά

Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-787, σκέψεις 38 και 45). Οι διαφοροποιήσεις αυτές όμως στηρίχθηκαν, ακριβώς όπως και η νομολογία που παρατέθηκε στην προηγούμενη σκέψη, σε θεωρήσεις αναγόμενες στην οικονομία της δίκης.

- 52 Η εξέταση που προτείνει η Επιτροπή εν προκειμένω θα αντέβαινε στις θεωρήσεις αυτές δεδομένου ότι, ακόμη και αν υποθεθεί ότι η χωριστή εξέταση του παραδεκτού της προσφυγής της Flint και της Siegwerk αποκάλυπτε ότι οι εταιρίες αυτές δεν νομιμοποιούνται να ασκήσουν προσφυγή, το Πρωτοδικείο θα έπρεπε παρ' όλ' αυτά να εξετάσει την προσφυγή στο σύνολό της. Πράγματι, στην περίπτωση αυτή, δεν θα έπρεπε να αποκλειστούν από την εξέταση του Πρωτοδικείου οι δηλώσεις της Flint και της Siegwerk. Δεδομένου ότι οι δηλώσεις αυτές υποβλήθηκαν στην εκτίμηση της Επιτροπής κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας πρέπει εν πάση περιπτώσει να ληφθούν υπόψη στην παρούσα δίκη και η εξέταση του Πρωτοδικείου θα πρέπει να καλύπτει όλους τους ισχυρισμούς και τα επιχειρήματα που προβάλλονται στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής.
- 53 Συνεπώς, για λόγους οικονομίας της δίκης δεν πρέπει να εξεταστεί χωριστά το παραδεκτό της προσφυγής της Flint και της Siegwerk.

B — Επί της ουσίας της προσφυγής

- 54 Με την προσφυγή τους οι προσφεύγουσες προβάλλουν δύο λόγους ακυρώσεως. Ο πρώτος αντλείται από το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές και ο δεύτερος στηρίζεται σε περιπτώσεις πλάνης περί τα πραγματικά περιστατικά και εκτιμήσεως στις οποίες φέρεται ότι υπέπεσε η Επιτροπή. Στο πλαίσιο του δευτέρου λόγου ακυρώσεως οι προσφεύγουσες προβάλλουν επίσης, στην πραγματικότητα, ως λόγο ακυρώσεως την ανεπαρκή αιτιολογία.

1. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 55 Υπενθυμίζεται ότι η Επιτροπή δεσμεύεται από τις ανακοινώσεις που εκδίδει στον τομέα του ελέγχου των συγκεντρώσεων εφόσον δεν αποκλίνουν από τους κανόνες της Συνθήκης και του κανονισμού περί συγκεντρώσεων (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 3ης Απριλίου 2003, T-114/02, BaByliss κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-1279, σκέψη 143, και T-119/02, Royal Philips Electronics κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-1433, σκέψη 242).
- 56 Στο σημείο 5 των κατευθυντηρίων γραμμών αναφέρεται ότι αυτές παρουσιάζουν αναλυτικά την προσέγγιση που προτίθεται να ακολουθήσει η Επιτροπή για την αξιολόγηση των οριζοντίων συγκεντρώσεων και την οποία εφαρμόζει ανάλογα με τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά και τις συνθήκες κάθε υπόθεσης. Το σημείο 13 διευκρινίζει ότι δεν πρόκειται για στερεότυπο κατάλογο ελέγχου που εφαρμόζεται μηχανικά σε κάθε περίπτωση αλλά ότι η ανάλυση από τη σκοπιά του ανταγωνισμού θα βασίζεται μάλλον σε γενική αξιολόγηση των προβλεπομένων επιπτώσεων της συγκέντρωσης λαμβανομένων υπόψη των σχετικών παραγόντων και συνθηκών. Πράγματι, κατά την ίδια παράγραφο «[τ]α στοιχεία [...] δεν είναι πάντοτε όλα κρίσιμα και μπορεί να μη χρειαστεί να αναλυθούν εξίσου λεπτομερώς όλα τα δεδομένα μιας υπόθεσης».
- 57 Εξ αυτού έπεται ότι οι κατευθυντήριες γραμμές δεν επιβάλλουν εξέταση σε όλες τις περιπτώσεις όλων των στοιχείων που μνημονεύουν οι κατευθυντήριες γραμμές δεδομένου ότι η Επιτροπή διαθέτει εξουσία εκτιμήσεως που της επιτρέπει να λαμβάνει ή να μη λαμβάνει υπόψη ορισμένα στοιχεία (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουλίου 2004, T-67/00, T-68/00, T-71/00 και T-78/00, JFE Engineering κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-2501, σκέψη 553).
- 58 Επιπλέον, από την υποχρέωση αιτιολογήσεως δεν συνάγεται ότι η Επιτροπή υποχρεούται να παραθέσει αιτιολογία για την αξιολόγηση όλων των νομικών ή πραγματικών στοιχείων που σχετίζονται ενδεχομένως με την κοινοποιηθείσα συγκέντρωση και/ή προβλήθηκαν κατά τη διοικητική διαδικασία. Η υποχρέωση αιτιολογήσεως πρέπει να προσαρμόζεται στη φύση της συγκεκριμένης πράξης και να εκτιμάται αναλόγως

των περιστάσεων της υπόθεσης, ιδίως του περιεχομένου της πράξεως, της φύσεως των προβαλλομένων λόγων και του συμφέροντος που έχουν οι αποδέκτες ή άλλα πρόσωπα, τα οποία αφορά άμεσα και ατομικά η πράξη, να λάβουν εξηγήσεις. Συγκεκριμένα, να μην από την αιτιολογία πρέπει να προκύπτει σαφώς και χωρίς αμφιβολίες η συλλογιστική του οργάνου που εξέδωσε την πράξη ώστε να δίνεται η δυνατότητα στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που υπαγόρευσαν το μέτρο και στο αρμόδιο δικαστήριο να ασκήσει τον έλεγχό του, πλην όμως η Επιτροπή δεν παραβαίνει την υποχρέωση αιτιολογίας που υπέχει αν δεν περιλάβει στην απόφασή της συγκεκριμένη αιτιολογία όσον αφορά την εκτίμηση ορισμένου αριθμού πτυχών της συγκέντρωσης που θεωρεί προφανώς άσχετες, στερούμενες σημασίας ή σαφώς δευτερεύουσες για την εκτίμηση της συγκεντρώσεως (απόφαση Verband der freien Rohrwerke κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 50 ανωτέρω, σκέψεις 184 έως 186).

- 59 Υπενθυμίζεται επίσης ότι οι πράξεις των κοινοτικών οργάνων απολαύουν τεκμηρίου νομιμότητας (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιουνίου 1994, C-137/92 P, Επιτροπή κατά BASF κ.λπ., Συλλογή 1994, σ. I-2555, σκέψη 48, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 28ης Σεπτεμβρίου 2004, T-310/00, MCI κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-3253, σκέψη 55), και ότι η νομιμότητα της προσβαλλομένης ατομικής πράξης πρέπει να εκτιμάται αναλόγως των πραγματικών και νομικών στοιχείων που υπήρχαν κατά την ημερομηνία εκδόσεως της πράξεως. Κατά συνέπεια η νομιμότητα της προσβαλλομένης απόφασης πρέπει να εξεταστεί σε σχέση με τα πραγματικά στοιχεία που υπήρχαν την ημέρα της εκδόσεώς της και όχι υπό το φως μεταγενεστέρων αυτής πραγματικών στοιχείων (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση του Πρωτοδικείου της 4ης Ιουλίου 2006, T-177/04, easyJet κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-1931, σκέψεις 203 και 204).
- 60 Τέλος, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, ο έλεγχος που ασκεί ο κοινοτικός δικαστής όσον αφορά τις περίπλοκες εκτιμήσεις οικονομικής φύσεως που διατυπώνει η Επιτροπή κατά την άσκηση της εξουσίας εκτιμήσεως που της παρέχει ο κανονισμός περί συγκεντρώσεων περιορίζεται στην εξακρίβωση της τηρήσεως των κανόνων διαδικασίας και αιτιολογίας καθώς και της ουσιαστικής ακρίβειας των πραγματικών περιστατικών, της ελλείψεως πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως και κατάχρησης εξουσίας (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 3ης Απριλίου 2003, T-342/00, Petrolessence και SG2R κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-1161, σκέψη 101· της 21ης Σεπτεμβρίου 2005, T-87/05, EDP κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-3745, σκέψη 151, και easyJet κατά Επιτροπής, σκέψη 59 ανωτέρω, σκέψη 44). Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι ο κοινοτικός δικαστής οφείλει να εξετάσει όχι μόνο την ουσιαστική ακρίβεια των προβαλλομένων αποδεικτικών στοιχείων, την αξιοπιστία και τη συνοχή τους, αλλά και να ελέγξει αν τα στοιχεία αυτά αποτελούν το σύνολο των κρίσιμων δεδομένων

που πρέπει να ληφθούν υπόψη για να αξιολογηθεί μια περίπλοκη κατάσταση και αν μπορούν να στηρίξουν τα συμπεράσματα που συνήχθησαν βάσει αυτών (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Φεβρουαρίου 2005, C-12/03 P, Επιτροπή κατά Tetra Laval, Συλλογή 2005, σ. I-987, σκέψη 39).

- 61 Τέλος, από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ο δικαστικός έλεγχος του Πρωτοδικείου επί της προσβαλλομένης απόφασης δεν μπορεί να περιοριστεί μόνο στην εξέταση του ζητήματος αν η Επιτροπή έλαβε υπόψη ή αγνόησε στοιχεία που στις κατευθυντήριες γραμμές αναφέρονται ως κρίσιμα για την εκτίμηση των αποτελεσμάτων μιας συγκέντρωσης επί του ανταγωνισμού. Το Πρωτοδικείο οφείλει επίσης να εξετάσει στο πλαίσιο του ελέγχου αυτού αν οι ενδεχόμενες παραλείψεις της Επιτροπής μπορούν να θέσουν εν αμφιβόλω το συμπέρασμά της ότι η υπό κρίση συγκέντρωση δεν δημιουργεί σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά το συμβατό της με την κοινή αγορά (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Δεκεμβρίου 2005, T-210/01, General Electric κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-5575, σκέψεις 42 έως 44 και 48).

2. Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως ότι δηλαδή η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές

- 62 Ο πρώτος λόγος ακυρώσεως διαρθρώνεται σε τρία σκέλη που αφορούν τα μερίδια της αγοράς καθώς και τα επίπεδα συγκέντρωσης, τα μη συντονισμένα και τα συντονισμένα αποτελέσματα της συγκέντρωσης. Το δεύτερο και το τρίτο σκέλος του λόγου αυτού πρέπει να εξεταστούν πριν από το πρώτο σκέλος.

α) Επί του δευτέρου σκέλους, που στηρίζεται στον ισχυρισμό ότι η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τα μη συντονισμένα αποτελέσματα της συγκέντρωσης

- 63 Στο πλαίσιο του δευτέρου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως που αφορά τα μη συντονισμένα αποτελέσματα της επίδικης συγκέντρωσης, οι προσφεύγουσες

προβάλλουν πέντε αιτιάσεις που αφορούν, πρώτον, τον χαρακτηρισμό ανταγωνιστών συνδεδεμένων με τα μετέχοντα μέρη, δεύτερον την αξιοπιστία των εναλλακτικών προμηθευτών που επισήμανε η Επιτροπή, τρίτον τις δυνατότητες των πελατών των μετεχόντων μερών να αλλάξουν προμηθευτή, τέταρτον, τις διαθέσιμες στην αγορά ικανότητες και πέμπτον, την ικανότητα της οντότητας που θα προκύψει από τη συγκέντρωση να ανακόψει την επέκταση των ανταγωνιστών.

64 Συναφώς, πρέπει να υπενθυμιστούν τα βασικά στοιχεία της συλλογιστικής που αναπτύσσει η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση σχετικά με τα μη συντονισμένα αποτελέσματα. Η Επιτροπή στήριξε το συμπέρασμά της ότι η μελετώμενη συναλλαγή δεν θέτει πρόβλημα ανταγωνισμού σε τέσσερα στοιχεία εκτιμήσεως. Πρώτον, διαπίστωσε πλεονάζουσα ικανότητα στους ανταγωνιστές Arizona, Cray Valley, Respol καθώς και σε άλλους, μικρότερου μεγέθους παραγωγούς. Δεύτερον, θεώρησε ότι οι ανατιμήσεις και τα προβλήματα εφοδιασμού κατά την περίοδο αιχμής που επισήμανε ένας πελάτης οφείλοντο, σύμφωνα με τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίστηκαν, σε αύξηση των τιμών των πρώτων υλών και σε προσωρινές τεχνικές δυσχέρειες που αντιμετώπισε ένας παραγωγός. Τρίτον, η Επιτροπή θεώρησε ότι η Arizona, η Cray Valley, η Respol και άλλοι μικρότερου μεγέθους παραγωγοί είχαν και την ικανότητα και τις γνώσεις που θα τους έδιναν τη δυνατότητα να αντισταθούν σε ενδεχόμενη ζημιογόνα για τον ανταγωνισμό συμπεριφορά της οντότητας που θα προκύψει από τη συγκέντρωση. Τέταρτον, παρατήρησε ότι οι πελάτες της οντότητας που θα προκύψει από τη συγκέντρωση μπορούσαν να ασκήσουν αντισταθμιστική πίεση στηριζόμενοι στο μέγεθός τους, στο ότι ορισμένοι (μεταξύ αυτών η Flint και η Siegwark) παράγουν οι ίδιοι ρητίνες κολοφωνίου, στην κάθετη ολοκλήρωση στην παραγωγή ρητινών κολοφωνίου άλλων (Huber) και στην εξάρτηση των παραγωγών ρητινών κολοφωνίου για τις πωλήσεις τους από δύο ή τρεις μεγάλους πελάτες.

Επί της πρώτης αιτιάσεως που στηρίζεται στον ισχυρισμό ότι η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη στενότητα των ανταγωνιστικών σχέσεων των μετεχόντων μερών

— Επιχειρήματα των διαδίκων

65 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή όφειλε να εξετάσει αν τα μετέχοντα μέρη ήταν άμεσοι ανταγωνιστές, αν είχε σημειωθεί στο παρελθόν άμιλλα μεταξύ τους και αν η συγκέντρωση επρόκειτο να εξαλείψει ένα σημαντικό κίνητρο ανταγωνισμού.

Οι προσφεύγουσες παρατηρούν ότι απάντησαν στο ερωτηματολόγιο πελατών της Επιτροπής, πρώτον, αναφέροντας ότι η Hexion και η Akzo ήταν οι κύριοι προμηθευτές τους. Δεύτερον, υπογράμμισαν ότι οι δύο αυτές επιχειρήσεις ήταν απαραίτητοι προμηθευτές πρώτης και δεύτερης επιλογής μεγάλων παραγωγών μελάνης εκτύπωσης διότι ήταν καλύτερα σε θέση από τους ανταγωνιστές τους να παραδίδουν μεγάλες ποσότητες. Τρίτον, οι προσφεύγουσες επισήμαναν, όσον αφορά ορισμένες κατηγορίες ρητινών κολοφωνίου που προορίζονται για εφαρμογές στον τομέα της μελάνης εκτύπωσης, ότι τα μετέχοντα μέρη είχαν άκρως απόρρητη τεχνογνωσία και ήταν οι μόνοι που είχαν πρόσβαση στις πρώτες ύλες και στους πελάτες που ήταν απαραίτητοι για να τις αναπτύξουν.

66 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη τα σχόλια αυτά και δεν εξέτασε αν τα μετέχοντα μέρη ήταν άμεσοι ανταγωνιστές κατά την έννοια των κατευθυντηρίων γραμμών, ούτε αν η μείωση του ανταγωνισμού που θα προκύψει από τη συγκέντρωση θα κατέληγε σε ανατιμήσεις τη στιγμή που οι δραστηριότητες των δύο μετεχόντων μερών αλληλοτέμνονται. Οι προσφεύγουσες επισημαίνουν ότι όσο μεγαλύτερη είναι η δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ των προϊόντων των μετεχόντων μερών περιλαμβανομένων και των αντιστοίχων τεχνικών ικανοτήτων και της ικανότητας παραγωγής των εργοστασίων τους, τόσο πιθανότερο είναι ότι θα αυξήσουν σημαντικά τις τιμές τους μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης. Η συνένωση μεταξύ Hexion και Akzo, λαμβανομένου υπόψη του μεγέθους της και των διαθέσιμων ικανοτήτων παραγωγής θα καθιστούσε την προκύπτουσα από τη συγκέντρωση οντότητα αναπόφευκτο εταίρο των προσφευγουσών όσον αφορά τον εφοδιασμό και θα του έδινε τη δυνατότητα να συμπεριφερθεί κατά τρόπο εξ ολοκλήρου ανεξάρτητο έναντι των άλλων παραγόντων της αγοράς περιλαμβανομένων και των πελατών.

67 Η Επιτροπή απαντά ότι ο χαρακτηρισμός των μετεχόντων μερών ως κυρίων προμηθευτών δεν αποδεικνύει ότι ήταν άμεσοι ανταγωνιστές κατά την έννοια των κατευθυντηρίων γραμμών. Τουλάχιστον τρεις άλλοι προμηθευτές χαρακτηρίζονται επίσης ως κύριοι προμηθευτές από τις προσφεύγουσες (χωρίς ένδειξη προτίμησης), από άλλους πελάτες καθώς και από ανταγωνιστές. Δεδομένου ότι η Arizona και η Cray Valley κατέχουν μερίδιο αγοράς [απόρρητο] % ενώ επτά από τους οκτώ παραγωγούς δήλωσαν ότι μπορούσαν εύκολα να παράγουν όλο το φάσμα ρητινών κολοφωνίου, οι προσφεύγουσες δεν στήριξαν επαρκώς τον ισχυρισμό ότι οι ανταγωνιστές της

οντότητας που θα προκύψει από τη συγκέντρωση δεν θα μπορούν να επενδύσουν στην ανάπτυξη νέων τύπων ρητινών που θα μπορούσαν να αποφέρουν κέρδη. Δεν απέδειξαν εξάλλου την ύπαρξη στενής σχέσης των οικείων φασμάτων προϊόντων ή της στρατηγικής τους στον τομέα του ανταγωνισμού.

- 68 Οι παρεμβαίνουσες προσθέτουν ότι η διαπίστωση που διατυπώνει η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 68 της προσβαλλομένης απόφασης, ότι δηλαδή άλλοι παραγωγοί μπορούν να εξουδετερώσουν κάθε απόπειρα της οντότητας που θα προκύψει από τη συγκέντρωση να αυξήσει μονομερώς τις τιμές σημαίνει ότι τα προϊόντα που παράγουν τα μετέχοντα μέρη δεν είναι περισσότερο υποκαταστατά μεταξύ τους απ' ό,τι τα προϊόντα των ανταγωνιστών τους.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 69 Πρέπει να σημειωθεί προκαταρκτικώς ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν εξέτασε ρητά αν τα μετέχοντα μέρη ήταν άμεσοι ανταγωνιστές. Συναφώς διαπιστώνεται ότι, κατά το σημείο 28 των κατευθυντηρίων γραμμών, ο δεσμός αυτός εκτιμάται αναλόγως της δυνατότητας υποκατάστασης μεταξύ των προϊόντων των μερών. Το ίδιο σημείο διευκρινίζει ότι τα στοιχεία σχετικά με τη δυνατότητα υποκατάστασης μπορούν να προκύπτουν ιδίως από το γεγονός ότι ένας μεγάλος αριθμός πελατών θεωρούν τα μετέχοντα μέρη ως την πρώτη ή τη δεύτερη επιλογή τους ως προμηθευτές, ότι η άμιλλα μεταξύ των μετεχόντων μερών αποτελούσε σημαντική πηγή ανταγωνισμού και ότι οι ανταγωνιστές τους δεν παράγουν στενά υποκατάστατα των προϊόντων των μετεχόντων μερών.
- 70 Πρέπει συνεπώς να εξεταστεί μήπως η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές παραλείποντας να εξετάσει αν τα μετέχοντα μέρη ήταν άμεσοι ανταγωνιστές.

71 Όσον αφορά, πρώτον, το επιχείρημα των προσφευγουσών ότι είχαν επισημάνει στην Επιτροπή ότι τα μετέχοντα μέρη ήταν οι κύριοι προμηθευτές τους, από τη δικογραφία προκύπτει ότι οι προσφεύγουσες υπέδειξαν επίσης τις επιχειρήσεις Arizona, Cray Valley και Respol ως τους κύριους προμηθευτές τους και ότι οι λοιποί πελάτες πρόσθεσαν σ' αυτόν τον κατάλογο τις επιχειρήσεις Arez, Westvaco, Resinall και DRT (απαντήσεις στις ερωτήσεις 35 και 36 του ερωτηματολογίου πελατών). Επιπλέον, από τις προσφευγούσες, μόνο η Siegwark δήλωσε σαφώς ότι τα μετέχοντα μέρη ήταν οι πρώτοι προμηθευτές της, ενώ η Flint και η Sun δεν έκαναν καμία κατάταξη μεταξύ των κυρίων προμηθευτών τους. Από τους λοιπούς πελάτες μόνο δύο παρουσίασαν τα μετέχοντα μέρη ως τον πρώτο και τον δεύτερο προμηθευτή τους (η Ciba Specialty Chemicals αναφέρει την Hexion και την Akzo, η Van Son μνημονεύει την Hexion), αλλά καμία από αυτές δεν διευκρίνισε αν αυτό ισχύει για τις ρητίνες κολοφωνίου. Οι λοιποί πελάτες δεν προέβησαν σε κατάταξη. Επιπλέον η Huber επισημαίνει ότι η Hexion έχασε μερίδια αγοράς, η Van Son παρατηρεί ότι η Akzo έχασε μερίδια αγοράς και η Erppl Druckfarben δηλώνει ότι τα δύο μετέχοντα μέρη έχασαν μερίδια αγοράς.

72 Λαμβανομένων υπόψη όλων αυτών των απαντήσεων, συνάγεται το συμπέρασμα ότι οι δηλώσεις των προσφευγουσών και των άλλων πελατών, κατά τις οποίες τα μετέχοντα μέρη ήταν οι κύριοι προμηθευτές τους πριν τη συγκέντρωση, δεν αποδεικνύουν ότι ένας μεγάλος αριθμός πελατών τις θεωρεί ως την πρώτη ή τη δεύτερη επιλογή τους κατά την έννοια του σημείου 28 των κατευθυντηρίων γραμμών (βλ. σκέψη 69 ανωτέρω). Αντίθετα δηλαδή με τους ισχυρισμούς των προσφευγουσών, οι δηλώσεις αυτές δεν στηρίζουν την άποψή τους ότι τα μετέχοντα μέρη είναι άμεσοι ανταγωνιστές κατά την έννοια των κατευθυντηρίων γραμμών.

73 Όσον αφορά, δεύτερον, το επιχείρημα ότι τα μετέχοντα μέρη είναι προμηθευτές απαραίτητοι για τους μεγάλους παραγωγούς μελάνης εκτυπώσεως διότι είναι περισσότερο σε θέση από τους ανταγωνιστές τους να προμηθεύουν τις απαιτούμενες μεγάλες ποσότητες, διαπιστώνεται ότι η Flint και η Sun αναφέρθηκαν, με τις απαντήσεις τους στις ερωτήσεις 40 και 45 (Flint) καθώς και 42 (Sun) του ερωτηματολογίου πελατών, στις μεγάλες ποσότητες ρητινών κολοφωνίου που μπορούν να προμηθεύσουν οι παραγωγοί. Από τον φάκελο της διοικητικής διαδικασίας προκύπτει ότι τρεις από τους ανταγωνιστές των μετεχόντων μερών δηλώνουν ότι οι ποσότητες είναι μεγάλες λόγω του μικρού αριθμού πελατών που έχουν μεγάλες συνολικές

ανάγκες και αγοράζουν το 90 % των ρητινών που προορίζονται για μελάνες εκτύπωσης (απαντήσεις των Neville, de Cray Valley και Respol στην ερώτηση 40 του ερωτηματολογίου ανταγωνιστών).

74 Από τον φάκελο της διοικητικής διαδικασίας προκύπτει όμως ότι οι προσφεύγουσες εφοδιάζονται επίσης από μικρότερους παραγωγούς όπως η Megara και η Kraemer (απαντήσεις των Megara και Kraemer στην ερώτηση 48 του ερωτηματολογίου ανταγωνιστών). Αυτό δείχνει, τουλάχιστον για ορισμένους τύπους ρητινών κολοφωνίου, ότι οι μικρότεροι ανταγωνιστές των μετεχόντων μερών μπορούν να ικανοποιήσουν τη ζήτηση των προσφευγουσών. Συναφώς, διαπιστώνεται ότι από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι οι μικρότερες επιχειρήσεις έχουν συνολικά όχι αμελητέο μερίδιο αγοράς (περίπου 21 % κατά την Επιτροπή) και ότι διαθέτουν πλεονασματικές ικανότητες. Επιπλέον, τα μερίδια αγοράς της Arizona, της Cray Valley και της Respol δείχνουν ότι οι επιχειρήσεις αυτές είναι σε θέση να προμηθεύσουν οποιαδήποτε απαιτούμενη ποσότητα. Εξάλλου, από τη δικογραφία προκύπτει ότι έχουν επίσης σημαντική πλεονάζουσα ικανότητα. Επιπλέον, η Arez παρουσιάζεται από δύο εκ των πελατών που απάντησαν στην ερώτηση 35 του ερωτηματολογίου πελατών ως ένας από τους κύριους προμηθευτές, η δε Επιτροπή υπογραμμίζει, στην αιτιολογική σκέψη 60 της προσβαλλομένης απόφασης, την αυξανόμενη επιρροή της Arez στην αγορά. Τέλος, το γεγονός ότι άλλοι πελάτες υπέδειξαν τη Westvaco, τη Resinall και την DRT (μικρότεροι προμηθευτές) ως τους κύριους προμηθευτές τους τείνει να αποδείξει ότι η ανάγκη μεγάλων ποσοτήτων που προβάλλουν οι προσφεύγουσες δεν αφορά το σύνολο της ζήτησης που παρατηρείται στην αγορά.

75 Λαμβανομένων υπόψη όλων αυτών των απαντήσεων συνάγεται το συμπέρασμα ότι οι δηλώσεις των προσφευγουσών και ορισμένων ανταγωνιστών ότι οι προσφεύγουσες έχουν ανάγκη μεγάλων ποσοτήτων δεν αποδεικνύει ότι, για τον λόγο αυτό, τα προϊόντα των ανταγωνιστών είναι λιγότερο στενά υποκατάστατα για τους πελάτες από τα προϊόντα των μετεχόντων μερών. Κατά συνέπεια, αντίθετα με όσα ισχυρίζονται οι προσφεύγουσες, ο ισχυρισμός αυτός δεν στηρίζει την άποψή τους ότι τα μετέχοντα μέρη είναι άμεσοι ανταγωνιστές κατά την έννοια των κατευθυντηρίων γραμμών.

76 Όσον αφορά τρίτον το επιχείρημα ότι τα μετέχοντα μέρη είναι οι μόνες επιχειρήσεις που διαθέτουν άκρως απόρρητη τεχνογνωσία, τις πρώτες ύλες και τους πελάτες που είναι αναγκαίοι για να αναπτύξουν ορισμένους τύπους ρητινών, διαπιστώνεται ότι σχεδόν όλοι οι ανταγωνιστές τους δήλωσαν ότι μπορούν εύκολα να παράγουν όλο το φάσμα ρητινών κολοφωνίου (απαντήσεις στην ερώτηση 25 του ερωτηματολογίου ανταγωνιστών). Οι προσφεύγουσες αμφισβητούν μεν το στοιχείο αυτό, ιδίως όσον αφορά την Arizona, πρέπει όμως να παρατηρηθεί ότι δεν προσκόμισαν καμία σχετική απόδειξη και ότι η Arizona είχε επίσης δηλώσει, απαντώντας στην ερώτηση 25 του ερωτηματολογίου ανταγωνιστών, ότι μπορούσε εύκολα να παράγει όλο το φάσμα ρητινών κολοφωνίου. Επιπλέον, τα μερίδια αγοράς της Arizona και της Cray Valley δείχνουν ότι οι επιχειρήσεις αυτές έχουν πελατεία ποσοτικά ανάλογη με την πελατεία της Hexion πριν από τη συγκέντρωση. Επιπλέον, οι προσφεύγουσες δεν διευκρίνισαν σε τι συνίστανται εν προκειμένω οι προβαλλόμενες δυσχέρειες προσβάσεως στις αναγκαίες πρώτες ύλες. Συνεπώς, οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν επαρκώς το επιχείρημά τους.

77 Τέλος, διαπιστώνεται ότι οι προσφεύγουσες δεν έδωσαν άλλη ένδειξη εκτός αυτών που μνημονεύονται στις προηγούμενες σκέψεις που θα μπορούσε να στηρίξει το επιχείρημα ότι υπήρχε ιδιαίτερη άμιλλα μεταξύ των μετεχόντων μερών στο παρελθόν. Ομοίως, δεν στήριξαν τον ισχυρισμό ότι η συγκέντρωση εξαφανίζει ένα σημαντικό κίνητρο του ανταγωνισμού κατά την έννοια των σημείων 37 και 38 των κατευθυντηρίων γραμμών.

78 Για τους λόγους αυτούς συνάγεται το συμπέρασμα ότι οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι τα μετέχοντα μέρη ήταν άμεσοι ανταγωνιστές κατά την έννοια των κατευθυντηρίων γραμμών. Κατά συνέπεια και λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που επισήμαναν οι διάδικοι και εξετάστηκαν ανωτέρω η Επιτροπή δεν μπορεί να κατηγορηθεί ότι δεν ασχολήθηκε, στην προσβαλλόμενη απόφαση, με το ζήτημα της αμεσότητας των σχέσεων ανταγωνισμού μεταξύ των μετεχόντων μερών. Δεδομένου συνεπώς ότι η μη διενέργεια της ανάλυσης αυτής δεν θέτει εν αμφιβόλω το συμπέρασμα της Επιτροπής, η υπό κρίση αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

Επί της δευτέρας αιτιάσεως που στηρίζεται στο ότι η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά την αξιοπιστία των εναλλακτικών προμηθευτών

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 79 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή δεν εξέτασε ορθά το ζήτημα αν οι ανταγωνιστές που απομένουν στην αγορά μπορούν να θεωρηθούν ως αξιόπιστοι προμηθευτές για τη βιομηχανία των μελανών εκτυπώσεως. Όταν παρατηρεί, στην αιτιολογική σκέψη 68 της προσβαλλομένης απόφασης ότι «δεν φαίνεται πιθανόν ότι [...] άλλοι παράγοντες μικρότερου μεγέθους [...] έχουν και την ικανότητα και τις γνώσεις (για να είναι αξιόπιστοι προμηθευτές)» η Επιτροπή αγνοεί τις παρατηρήσεις των προσφευγουσών ότι δηλαδή πριν από τη συγκέντρωση υπήρχαν μόνο τέσσερις ή πέντε (κύριοι) παράγοντες στην αγορά που αξίζει να ληφθούν υπόψη. Η Επιτροπή όμως υπολόγισε τον αριθμό των αξιόπιστων προμηθευτών σε δεκατρείς. Αντίθετα με την πρακτική που ακολούθησε μέχρι σήμερα, η Επιτροπή έκρινε ότι ορισμένοι προμηθευτές που αντιπροσωπεύουν λιγότερο από 5 % του συνολικού όγκου των προμηθειών μπορούν να θεωρηθούν ως αξιόπιστοι ανταγωνιστές και συνεπώς ότι ασκούν επαρκή ανταγωνιστική πίεση.
- 80 Κατά τις προσφεύγουσες, από προηγούμενες αποφάσεις προκύπτει σαφώς ότι η Επιτροπή όφειλε να λάβει υπόψη παράγοντες όπως η αξιοπιστία των «περιθωριακών» προμηθευτών [απόφαση 2002/174/ΕΚ της Επιτροπής, της 3ης Μαΐου 2000, που κηρύσσει μια συγκέντρωση συμβατή με την κοινή αγορά και τη συμφωνία ΕΟΧ (υπόθεση COMP/M.1693 — Alcoa/Reynolds, ΕΕ L 58, σ. 25, στο εξής: απόφαση Alcoa/Reynolds)], η αξιοπιστία τους ως προμηθευτών επαρκών ποσοτήτων με μακρά προοπτική οσάκις η προμήθεια επί μη τακτικής βάσεως μικρών ποσοτήτων δεν τους καθιστά εναλλακτική λύση για τους πελάτες (απόφαση Alcoa/Reynolds), η δυνατότητα των μεγάλων πελατών να μεταθέσουν τις αγορές που πραγματοποιούνται από μεγάλους προμηθευτές της αγοράς σε μεγαλύτερο αριθμό μικρών προμηθευτών [απόφαση 92/553/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 22ας Ιουλίου 1992, σχετικά με διαδικασία βάσει του κανονισμού περί συγκεντρώσεων (υπόθεση IV/M.190 — Nestlé/Perrier, ΕΕ L 356, σ. 1, στο εξής: απόφαση Nestlé/Perrier)] και η δυνατότητα

άλλων προμηθευτών μικρότερου μεγέθους να ικανοποιήσουν βραχυπροθέσμως τις παραγγελίες για σημαντικό τμήμα της αγοράς [απόφαση 91/535/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 19ης Ιουλίου 1991, που κηρύσσει συμβατή με την κοινή αγορά μια συγκέντρωση (υπόθεση IV/M068 — Tetra Pak/Alfa-Laval), στο εξής: απόφαση Tetra Pak/Alfa-Laval].

81 Για τους λόγους αυτούς οι προσφεύγουσες αμφισβητούν τον ορισμό της αγοράς που έδωσε η Επιτροπή διότι πολλοί ανταγωνιστές μικρότερου μεγέθους θα μπορούσαν να προμηθεύσουν πελάτες μικρότερου μεγέθους αλλά δεν θα μπορούσαν να καλύψουν τις μεγαλύτερες ανάγκες όπως είναι οι ανάγκες των προσφευγουσών. Η Επιτροπή όφειλε κατά συνέπεια να εξετάσει μήπως έπρεπε να υποδιαιρέσει την αγορά των ρητινών κολοφωνίου που προορίζονται για εφαρμογές στον τομέα της μελάνης εκτύπωσης σε αγορά μεγάλων πελατών και σε αγορά μικρών πελατών.

82 Η Επιτροπή φρονεί ότι, λαμβανομένων υπόψη των μεριδίων αγοράς τους, η Arizona, η Cray Valley και η Respol είναι αξιόπιστοι εναλλακτικοί προμηθευτές που διαθέτουν επίσης σημαντικές πλεονάζουσες ικανότητες παραγωγής. Όσον αφορά τους μικρότερους προμηθευτές, το κρίσιμο ζήτημα δεν είναι αν κάθε μικρός προμηθευτής μπορεί να ανταγωνιστεί τους κύριους προμηθευτές αλλά να ερευνηθεί αν μπορούν συνολικά να ασκήσουν ανταγωνιστική πίεση επί της οντότητας που θα προκύψει από τη συγκέντρωση. Συναφώς, η Επιτροπή παρατηρεί ότι οι προμηθευτές μικρότερου μεγέθους αντιπροσωπεύουν 21 έως 25 % του συνόλου των ικανοτήτων παραγωγής ρητινών κολοφωνίου, ότι η πλειονότητα των παραγωγών ρητινών κολοφωνίου επιβεβαίωσαν ότι είναι σε θέση να παράγουν εύκολα όλο το φάσμα ρητινών κολοφωνίου και ότι οι προσφεύγουσες προμηθεύονται επίσης από ανταγωνιστές μικρότερου μεγέθους περιλαμβανομένων και των Megara και Kraemer. Στην προσβαλλόμενη απόφαση τονίζεται επίσης ότι παραγωγοί εκτός ΕΟΧ και συγκεκριμένα η Arez, μπορούν να είναι αξιόπιστοι εναλλακτικοί προμηθευτές. Τέλος, κατά την Επιτροπή, τα πραγματικά περιστατικά των υποθέσεων επί των οποίων εκδόθηκαν οι αποφάσεις Alcoa κατά Reynolds, Nestlé κατά Perrier και Tetra Pak κατά Alfa-Laval διακρίνονται από τα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση υπόθεσης.

83 Οι παρεμβαίνουσες στηρίζουν τη συλλογιστική της Επιτροπής αναφερόμενες ιδίως σε δηλώσεις των προσφευγουσών κατά τις κοινές συσκέψεις που πραγματοποιήθηκαν πριν την έκδοση της προσβαλλομένης απόφασης. Οι δηλώσεις αυτές δείχνουν ότι, πράγματι, οι προσφεύγουσες αγοράζουν σημαντικές ποσότητες ρητινών κολοφωνίου από διάφορους ανταγωνιστές των μετεχόντων μερών. Οι παρεμβαίνουσες υποστηρίζουν επίσης ότι οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι οι προμηθευτές που μνημονεύει η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αποτελούν αξιόπιστες εναλλακτικές λύσεις.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

84 Προκαταρκτικώς υπενθυμίζεται ότι η Επιτροπή εξέτασε, στις αιτιολογικές σκέψεις 62 έως 67 της προσβαλλομένης απόφασης, τις ικανότητες παραγωγής και μάλιστα τις πλεονάζουσες ικανότητες των προμηθευτών που είναι παρόντες στην αγορά, περιλαμβανομένων και των ανταγωνιστών μικρότερου μεγέθους των μετεχόντων μερών. Από το σημείο 31 των κατευθυντηρίων γραμμών προκύπτει ότι μπορεί να είναι δύσκολο για τους πελάτες των μερών σε μια συγκέντρωση να εξεύρουν άλλους προμηθευτές όταν δεν υπάρχουν πολλοί ή όταν τα έξοδα που συνεπάγεται η αλλαγή προμηθευτή είναι πολύ υψηλά και κατ' αυτή την έννοια η συγκέντρωση μπορεί να επηρεάσει την ικανότητα των πελατών αυτών να προστατευθούν έναντι αυξήσεων των τιμών.

85 Πρέπει συνεπώς να εξεταστεί μήπως η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές θεωρώντας ότι οι μικρότεροι παραγωγοί ήταν αξιόπιστοι εναλλακτικοί προμηθευτές.

86 Πρώτον, διαπιστώνεται ότι οι προσφεύγουσες επισήμαναν κατά τη διοικητική διαδικασία ότι δεν υπάρχουν εναλλακτικοί προμηθευτές και μόνον ένας μικρός αριθμός παραγωγών (Akzo, Hexion, Arizona, Respol και Cray Valley) ήταν ικανοί να παράγουν ρητίνες κατάλληλες για την παραγωγή μελάνης εκτυπώσεως (απαντήσεις

της Siegwerk στις ερωτήσεις 12 και 15 του ερωτηματολογίου πελατών), ότι οι ίδιες πέντε επιχειρήσεις ήταν οι κύριοι προμηθευτές ρητινών κολοφωνίου στην Ευρώπη (απάντηση της Flint στην ερώτηση 36 του ερωτηματολογίου πελατών) και ότι υπάρχει πολύ περιορισμένος αριθμός παραγωγών (Akzo, Hexion, Arizona και Cray Valley) (απαντήσεις της Sun στις ερωτήσεις 36 και 40 του ερωτηματολογίου πελατών).

87 Όπως όμως προαναφέρθηκε, από τη δικογραφία προκύπτει επίσης ότι άλλοι πελάτες υπέδειξαν άλλους μικρότερους παραγωγούς ως τους κύριους προμηθευτές τους (βλ. σκέψη 71 ανωτέρω), ότι οι προσφεύγουσες εφοδιάζονται επίσης από μικρότερους ανταγωνιστές των μετεχόντων μερών (βλ. σκέψη 74 ανωτέρω), ότι οι μικρότερες επιχειρήσεις έχουν συνολικά σημαντικό μερίδιο αγοράς και πλεονάζουσες ικανότητες (βλ. σκέψη 74 ανωτέρω) και τέλος, ότι σχεδόν όλοι οι ανταγωνιστές των μετεχόντων μερών ανέφεραν ότι μπορούσαν εύκολα να παράγουν όλο το φάσμα ρητινών κολοφωνίου (βλ. σκέψη 76 ανωτέρω). Επομένως, διαπιστώνεται ότι οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές περιλαμβάνοντας τους μικρότερου μεγέθους ανταγωνιστές των μετεχόντων μερών στην ομάδα των αξιόπιστων εναλλακτικών προμηθευτών. Ειδικότερα, λαμβανομένου υπόψη του συνολικού μεριδίου αγοράς και των πλεοναζουσών ικανοτήτων τους, τα στοιχεία της δικογραφίας δεν αποκλείουν το ενδεχόμενο οι μικρότεροι ανταγωνιστές να μπορούν, τουλάχιστον για τους πελάτες που τους υπέδειξαν ως τους κύριους προμηθευτές τους, να ασκήσουν ανταγωνιστική πίεση επί της οντότητας που θα προκύψει από τη συγκέντρωση.

88 Δεύτερον, όσον αφορά την παλαιότερη πρακτική λήψεως αποφάσεων της Επιτροπής την οποία επικαλούνται οι προσφεύγουσες, διαπιστώνεται ότι η εκτίμηση της αξιοπιστίας των εναλλακτικών προμηθευτών γίνεται αναλόγως των ειδικών περιστάσεων κάθε υπόθεσης. Κατά συνέπεια, οι εκτιμήσεις που διαμόρφωσε η Επιτροπή όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά προηγούμενων υποθέσεων δεν μπορούν να μεταφερθούν εν προκειμένω. Λαμβανομένων υπόψη όμως των διαπιστώσεων που έγιναν στις προηγούμενες σκέψεις, η Επιτροπή δεν μπορεί να κατηγορηθεί διότι δεν διαμόρφωσε τις ίδιες εκτιμήσεις επί των περιστατικών της υπό κρίση υπόθεσης και επί των περιστατικών των υποθέσεων των οποίων γίνεται επίκληση (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση General Electric κατά Επιτροπής, σκέψη 61 ανωτέρω, σκέψεις 118 έως 120).

89 Τέλος, υπενθυμίζεται ότι οι προσφεύγουσες υποστήριξαν μεν ότι πολλοί ανταγωνιστές μικρότερου μεγέθους ενδέχεται να είναι σε θέση να προμηθεύσουν μικρότερους πελάτες αλλά δεν μπορούν να καλύψουν τις μεγαλύτερες ανάγκες, όπως είναι οι ανάγκες των προσφευγουσών, πλην όμως επιβεβαίωσαν, κατά την άτυπη σύσκεψη της 8ης Νοεμβρίου 2006, ότι δεν αμφισβητούν την οριοθέτηση της αγοράς, όπως διατυπώνεται στην προσβαλλόμενη απόφαση. Κατά συνέπεια, η εκτίμηση της αξιοπιστίας των εναλλακτικών προμηθευτών δεν πρέπει να γίνει μόνο σε σχέση με τις φερόμενες ανάγκες των μεγάλων πελατών όπως είναι οι προσφεύγουσες αλλά πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες ολόκληρης της ζήτησης που παρατηρείται στην αγορά. Κατά τα λοιπά, το επιχείρημα αυτό συγχέεται με αυτό που εξετάστηκε στις σκέψεις 86 και 87 ανωτέρω και ως εκ τούτου είναι απορριπτέο για τους ίδιους λόγους.

90 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές θεωρώντας ότι οι μικρότεροι ανταγωνιστές των μετεχόντων μερών ήταν αξιόπιστοι εναλλακτικοί προμηθευτές. Κατά συνέπεια η αιτίαση αυτή πρέπει να απορριφθεί.

Επί της τρίτης αιτιάσεως που στηρίζεται στο ότι η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τη δυνατότητα των πελατών των μετεχόντων μερών να αλλάξουν προμηθευτή

— Επιχειρήματα των διαδίκων

91 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή όφειλε να εξετάσει τις δυνατότητες των πελατών της οντότητας που θα προκύψει από τη συγκέντρωση να αλλάξουν προμηθευτή. Για τις επιχειρήσεις που παρασκευάζουν μελάνες, η στροφή προς εναλλακτικούς προμηθευτές ρητινών κολοφωνίου είναι περίπλοκη διαδικασία και

απαιτεί εξαιρετικά μεγάλες καθυστερήσεις, όπως αποδείχθηκε με τις απαντήσεις των προσφευγουσών στο ερωτηματολόγιο πελατών και από τα συμπληρωματικά στοιχεία που προσκομίστηκαν. Οι προσφεύγουσες επισήμαναν επίσης ότι, λόγω των δοκιμών εργαστηρίου και των προσθέτων δοκιμών παραγωγής που είναι αναγκαίες για να εγκριθεί ένας νέος προμηθευτής, χρειάζεται συνήθως διάστημα [απόρρητο] για την εισαγωγή μιας νέας ρητίνης αλλ' ότι για ορισμένους τύπους μελανών, η διαδικασία ενδέχεται να διαρκέσει άνω των [απόρρητο]. Κατά συνέπεια, ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι υπάρχουν αξιόπιστοι εναλλακτικοί προμηθευτές, οι πελάτες αδυνατούν «να απειλήσουν με κάποια σοβαρότητα ότι μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα θα στραφούν σε άλλες πηγές εφοδιασμού [...] αν [ο] παραγωγός αποφασίσει να αυξήσει τις τιμές του», όπως αναφέρεται στο σημείο 65 των κατευθυντηρίων γραμμών. Η Επιτροπή όμως αγνόησε τις παρατηρήσεις που διατύπωσαν οι προσφεύγουσες όσον αφορά τις δυσχέρειες και την πρακτική δυνατότητα αλλαγής προμηθευτή.

92 Η Επιτροπή απαντά ότι οι προσφεύγουσες δεν στήριξαν επαρκώς το επιχειρήμα τους διότι ναι μεν ορισμένες ρητίνες φαίνεται να απαιτούν μεγάλο χρονικό διάστημα αξιολόγησης, πλην όμως άλλες καθιστούν δυνατή την αλλαγή προμηθευτή σε σύντομο χρονικό διάστημα. Ειδικότερα ορισμένοι τύποι ρητινών που παράγουν διάφοροι προμηθευτές μπορούν να προ-αξιολογηθούν πράγμα που καθιστά δυνατή την ταχεία αντικατάσταση. Επιπλέον, στο μέτρο που οι συμβάσεις συνάπτονται κατά μέσο όρο για ένα έως τρία έτη με επαναδιαπραγματεύσεις επί ετησίας βάσεως και οι περίοδοι αξιολόγησης, σύμφωνα με ορισμένους πελάτες, διαρκούν [απόρρητο], μια περίοδος εξετάσεως, λόγου χάρη, έξι μηνών, θα έδινε τη δυνατότητα αλλαγής προμηθευτή χωρίς δυσκολία. Τέλος, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι έλαβε υπόψη τις δηλώσεις των προσφευγουσών στις αιτιολογικές σκέψεις 21 και 60 της προσβαλλομένης απόφασης.

93 Οι παρεμβαίνουσες υπογραμμίζουν ότι οι μεγάλοι αγοραστές ρητινών και ιδίως οι προσφεύγουσες ακολουθούν πολλαπλές στρατηγικές εφοδιασμού και συνεπώς εγκρίνουν κατά κανόνα πλείονες προμηθευτές αξιολογώντας τις σημαντικές ρητίνες. Έτσι θα μπορούσαν γρήγορα να αλλάξουν προμηθευτή για τις ρητίνες αυτές.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 94 Προκαταρκτικώς, διαπιστώνεται ότι από τις αιτιολογικές σκέψεις 21 και 60 της προσβαλλομένης απόφασης προκύπτει ότι, στο πλαίσιο της οριοθέτησης της οικείας αγοράς προϊόντων και της εξέτασης των ενδεχομένων συντονισμένων, ζημιολογικών για τον ανταγωνισμό, αποτελεσμάτων της συγκέντρωσης, η Επιτροπή έλαβε υπόψη τις περιόδους, τις εξακριβώσεις και τις προσαρμογές που είναι αναγκαίες για την υποκατάσταση, από τη σκοπιά των πελατών, ορισμένων τύπων ρητινών κολοφωνίου από άλλους καθώς και την παρασκευή επί παραγγελία ορισμένων τύπων ρητινών κολοφωνίου.
- 95 Πρέπει συνεπώς να εξεταστεί μήπως η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές παραλείποντας να προβεί, στο πλαίσιο της αξιολογήσεως των μη συντονισμένων αποτελεσμάτων της συγκέντρωσης, στην ανάλυση, όπως αυτή που προβάλλουν οι προσφεύγοντες, των δυσχερειών που θα αντιμετώπιζαν οι πελάτες των μετεχόντων μερών, προκειμένου να αλλάξουν προμηθευτή λόγω της ανάγκης αξιολογήσεως των ρητινών κολοφωνίου.
- 96 Πρώτον, οι απαντήσεις των προσφευγουσών στο ερωτηματολόγιο πελατών δείχνουν ότι η αλλαγή προμηθευτή δεν είναι δυνατή σε σύντομο χρονικό διάστημα (απάντηση της Sun στην ερώτηση 7 του ερωτηματολογίου πελατών), ότι μπορεί να διαρκέσει [απόρρητο] (απάντηση της Flint στην ερώτηση 13 του ερωτηματολογίου πελατών), [απόρρητο] (απάντηση της Sun στην ερώτηση 13 του ερωτηματολογίου πελατών) και [απόρρητο] (απαντήσεις της Siegwerk στις ερωτήσεις 7 και 13 του ερωτηματολογίου πελατών). Συγχρόνως, οι προσφεύγουσες και η Επιτροπή παρατηρούν ότι η διάρκεια των συμβάσεων προμηθείας ποικίλλουν κατά κανόνα από τρεις μήνες έως τρία έτη, με ετήσια επαναδιαπραγμάτευση αν πρόκειται για πολυετείς συμβάσεις. Συνεπώς, δεδομένου ότι οι περίοδοι αξιολογήσεως και η διάρκεια των συμβάσεων ποικίλλουν σε τέτοιο σημείο, οι προβαλλόμενες δυσχέρειες της αλλαγής προμηθευτών, ακόμη και αν υποθεθεί ότι υπάρχουν, δεν αφορούν παρά ένα μέρος των παραγγελιών δηλαδή, κατά κανόνα, τις ρητίνες κολοφωνίου για τις οποίες δεν υπάρχουν αντίστοιχα προϊόντα στους ανταγωνιστές προμηθευτές (βλ. επόμενη σκέψη) και για

τις οποίες απαιτούνται μεγαλύτερες περιόδους αξιολόγησης. Το επιχείρημα, δηλαδή, των προσφευγουσών αφορά εν πάση περιπτώσει μόνο ένα τμήμα της οικείας αγοράς.

97 Δεύτερον, διαπιστώνεται ότι από αλληλογραφία με γραμματοκομιστή που προσκόμισε η Sun κατά τη διοικητική διαδικασία προκύπτει ότι [απόρρητο]. Συνεπώς, έστω και αν η Sun υποστήριξε κατά τη συνεδρίαση ότι πρόκειται για κατάσταση ανάγκης, προκύπτει ότι, αν απαιτηθεί, η αξιολόγηση ορισμένων τύπων ρητινών κολοφωνίου ισοδυνάμων με αυτές που χρησιμοποιούν οι προσφεύγουσες μπορεί να γίνει σε σύντομο χρονικό διάστημα πράγμα που καθιστά δυνατή την ταχεία στροφή προς άλλους προμηθευτές. Συναφώς, υπενθυμίζεται επίσης ότι σχεδόν όλοι οι παραγωγοί επισήμαναν με τις απαντήσεις τους στην ερώτηση 25 του ερωτηματολογίου ανταγωνιστών ότι ήταν σε θέση να παράγουν όλο το φάσμα ρητινών κολοφωνίου.

98 Τρίτον, διαπιστώνεται ότι η Sun, απαντώντας στην ερώτηση 42 του ερωτηματολογίου πελατών επισήμανε ότι για τα σημαντικότερα προϊόντα επιδιώκει να έχει δύο ή τρεις προμηθευτές που έχει ήδη εγκρίνει. Συναφώς, διαπιστώνεται ότι η προ-αξιολόγηση των ρητινών κολοφωνίου πλειόνων προμηθευτών για την ίδια εφαρμογή δίνει τη δυνατότητα εφοδιασμού από πλείονες προμηθευτές για την ίδια ρητίνη, ή για ισοδύναμους τύπους ρητινών και ταχύτερης αλλαγής προμηθευτή αν χρειαστεί. Κατά συνέπεια, από τον φάκελο της διοικητικής διαδικασίας προκύπτει ότι λόγω της προεγκρίσεως πλειόνων προμηθευτών, οι προσφεύγουσες μπορούν να στρέψουν τις παραγγελίες τους για μεγάλες ποσότητες ρητινών κολοφωνίου σε άλλους προμηθευτές σε βραχύτερο χρονικό διάστημα.

99 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, διαπιστώνεται ότι οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν τις σημαντικές δυσχέρειες της αλλαγής προμηθευτή που προβάλλουν λόγω της ανάγκης αξιολόγησης ρητινών κολοφωνίου που καθιστά αδύνατο για τους πελάτες να απειλήσουν σοβαρά ότι θα στραφούν σε άλλες πηγές εφοδιασμού εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, αν η οντότητα που θα προκύψει από τη συγκέντρωση αποφασίσει να αυξήσει τις τιμές της εις βάρος του ανταγωνισμού. Κατά συνέπεια και λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που επισήμαναν οι διάδικοι και που εξετάστηκαν ανωτέρω, η Επιτροπή δεν μπορεί να κατηγορηθεί ότι παρέλειψε να προβεί σε λεπτομερή ανάλυση, πέραν του γεγονότος ότι έλαβε υπόψη στις

αιτιολογικές σκέψεις 21 και 60 της προσβαλλομένης απόφασης τους περιορισμούς που διέπουν την αντικατάσταση ρητινών κολοφωνίου. Δεδομένου συνεπώς ότι η παράλειψη ανάλυσης που προβάλλουν οι προσφεύγουσες δεν αίρει το συμπέρασμα της Επιτροπής, η υπό κρίση αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

Επί της τέταρτης αιτιάσεως που στηρίζεται σε περιπτώσεις πλάνης σχετικά με τις ικανότητες που υπάρχουν στην αγορά

100 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή όφειλε να ερευνήσει κατά πόσον υπάρχουν στην αγορά διαθέσιμες ή πλεονάζουσες ικανότητες. Οι προσφεύγουσες φρονούν ότι η Επιτροπή ανέλυσε τα εμπόδια στις ικανότητες προσαρμογής και τη δυνατότητα των ανταγωνιστών να αυξήσουν τις οικείες ικανότητες παραγωγής πλην όμως κατέληξε σε εσφαλμένο συμπέρασμα.

101 Συναφώς, αρκεί να διαπιστωθεί ότι οι προσφεύγουσες, με την αιτίαση αυτή, δεν προσάπτουν στην Επιτροπή παράβαση των κατευθυντηρίων γραμμών καθότι δεν πραγματοποίησε ανάλυση των διαθέσιμων στην αγορά ικανοτήτων, αλλά της προσάπτουν ότι η ανάλυση αυτή εμφανίζει περιπτώσεις πλάνης. Το ζήτημα αυτό όμως ανάγεται στο πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως και θα εξεταστεί σ' αυτό το πλαίσιο (βλ. σκέψεις 162 και κατωτέρω).

Επί της πέμπτης αιτιάσεως που στηρίζεται στο ότι η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά την ικανότητα της οντότητας που προκύπτει από τη συγκέντρωση να ανακόψει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών

— Επιχειρήματα των διαδίκων

102 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή όφειλε να αναλύσει μήπως η οντότητα που θα προκύψει από τη συγκέντρωση μπορούσε να ανακόψει την επέκταση

των ανταγωνιστών. Αμφισβητούν τη δήλωση της Επιτροπής ότι η πλειονότητα των ανταγωνιστών, έντεκα από τους δεκατρείς, φρονούν ότι η συναλλαγή δεν θα έχει αποτελέσματα ζημιογόνα για τον ανταγωνισμό. Υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή όφειλε να παραθέσει τους λόγους για τους οποίους φρονεί ότι η πίεση που θα υφίσταντο οι επιχειρήσεις-μέρη της συγκέντρωσης θα ήταν τέτοια ώστε δεν θα αύξαναν τις τιμές ούτε θα ελάμβαναν άλλα μέτρα ζημιογόνα για τον ανταγωνισμό.

- 103 Η Επιτροπή απαντά ότι το επιχείρημα αυτό είναι αστήριχτο και ότι το ζήτημα που ανακινούν οι προσφεύγουσες συζητήθηκε διά μακρών στις αιτιολογικές 62 έως 74 της προσβαλλομένης απόφασης.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 104 Προκαταρκτικώς διαπιστώνεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν περιέχει ρητή εξέταση της ικανότητας της οντότητας που θα προκύψει από τη συγκέντρωση να ανακόψει την επέκταση των ανταγωνιστών.
- 105 Πρέπει συνεπώς να εξεταστεί μήπως η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές παραλείποντας να προβεί σε ανάλυση της ικανότητας της οντότητας που θα προκύψει από τη συγκέντρωση να ανακόψει την επέκταση των ανταγωνιστών.
- 106 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι το σημείο 36 των κατευθυντηρίων γραμμών ορίζει ότι ορισμένες σχεδιαζόμενες συγκεντρώσεις θα εμπόδιζαν σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, καθώς η προκύπτουσα από τη συγκέντρωση επιχείρηση θα βρισκόταν σε θέση από την οποία θα είχε την ικανότητα να δυσχεράνει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών και ότι, στην περίπτωση αυτή, οι

ανταγωνιστές μπορεί να μην είναι σε θέση να ασκήσουν τέτοια πίεση στην προκύπτουσα από τη συγκέντρωση επιχείρηση ώστε να μη λάβει μέτρα εις βάρος του ανταγωνισμού. Τέτοια θέση μπορεί να προκύψει, λόγω χάρη, από τον έλεγχο της προσφοράς των αναγκαίων για την παραγωγή πόρων, των δυνατοτήτων διανομής, των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας καθώς και από την οικονομική ισχύ της εν λόγω επιχείρησης.

107 Εν προκειμένω διαπιστώνεται ότι οι προσφεύγουσες δεν επικαλούνται στοιχεία κατά την έννοια της παραγράφου 36 των κατευθυντηρίων γραμμών για να υποστηρίξουν το συγκεκριμένο επιχειρήμα τους, ότι η επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση θα βρίσκεται σε θέση να ανακόψει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών. Υποστηρίζουν μεν, σε άλλο πλαίσιο, ότι η επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση μπορεί, λόγω του μεγέθους της, της υποδομής και της πείρας της, να αποκτήσει ψηλό βαθμό ελέγχου ή επιρροής επί της προμήθειας ελαιορητίνης κολοφωνίου και θα διαθέτει διαπραγματευτική ισχύ κατά πολύ μεγαλύτερη των ανταγωνιστών της (βλ. σκέψη 148 κατωτέρω), πλην όμως η Επιτροπή επισήμανε, χωρίς να αντικρουστεί από τις προσφεύγουσες, ότι η επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση θα αγοράζει μόνο το 5 έως 10 % της παγκόσμιας παραγωγής ελαιορητίνης κολοφωνίου, πράγμα που δεν αντικατοπτρίζει μεγάλη αγοραστική ισχύ (βλ. σκέψη 154 κατωτέρω). Συνεπώς, οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι η Επιτροπή όφειλε εν προκειμένω να εξετάσει το ζήτημα αν η επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση έχει την ικανότητα να ανακόψει την επέκταση των ανταγωνιστών.

108 Εξάλλου, η Επιτροπή ορθά παρατηρεί, απαντώντας στον ισχυρισμό ότι όφειλε να παραθέσει τους λόγους για τους οποίους φρονεί ότι τα μετέχοντα μέρη δεν θα αυξήσουν τις τιμές τους, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκθέτει, στις αιτιολογικές σκέψεις 62 έως 74, τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή θεώρησε ότι η επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση θα υποστεί ανταγωνιστική πίεση που δεν θα της επιτρέψει να λάβει μέτρα ζημιογόνα για τον ανταγωνισμό.

109 Υπό τις συνθήκες αυτές δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι δεν ανέλυσε το ζήτημα της ικανότητας της επιχείρησης που θα προκύψει από τη συγκέντρωση να ανακόψει την επέκταση των ανταγωνιστών. Δεδομένου ότι η παράλειψη αναλύσεως που προβάλλουν οι προσφεύγουσες δεν αίρει το συμπέρασμα της Επιτροπής, η υπό κρίση αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

β) Επί του τρίτου σκέλους που στηρίζεται στο ότι η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τα συντονισμένα αποτελέσματα της επίδικης συγκέντρωσης

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 110 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή δεν ανέλυσε ορθά τα συντονισμένα αποτελέσματα που μπορούν να προκύψουν από τη συγκέντρωση. Κατά την άποψή τους, η ανάλυση της Επιτροπής, η οποία στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στα ίδια περιστατικά με αυτά στα οποία στηρίχθηκε για να μη δεχθεί ότι μετά τη συγκέντρωση θα υπάρξει δεσπόζουσα θέση, είναι ανεπαρκής. Αν η Επιτροπή είχε εξετάσει αντικειμενικά και κριτικά τις αποδείξεις που είχε στη διάθεσή της και αν είχε ακολουθήσει τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την αξιολόγηση των συντονισμένων αποτελεσμάτων θα είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το μέγεθος των συνολικών μεριδίων αγοράς των επιχειρήσεων που μετέχουν στη συγκέντρωση, ο περιορισμένος αριθμός των υπαρχόντων αξιοπίστων εναλλακτικών προμηθευτών, οι δεσμεύσεις ικανότητας και η έλλειψη αγοραστικής ισχύος αποτελούσαν ενδείξεις συλλογικής δεσπόζουσας θέσης και μιας αγοράς που εμφανίζει ορισμένα χαρακτηριστικά ικανά να προκαλέσουν συντονισμένα αποτελέσματα.
- 111 Η εξέταση της υποθέσεως σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές όφειλε να οδηγήσει σε εκτίμηση, πρώτον, της ικανότητας των παραγόντων της αγοράς να ελέγξουν σε επαρκές επίπεδο αν τηρήθηκαν οι κανόνες συντονισμού, δεύτερον, της ύπαρξης αξιοπίστων μηχανισμών αποτροπής και, τρίτον, των αντιδράσεων των τρίτων και της ικανότητάς τους να παρεμποδίσουν τα αναμενόμενα από τον συντονισμό αποτελέσματα. Ακόμη και αν ληφθούν υπόψη όλοι οι επιχειρηματίες που χαρακτηρίζει η Επιτροπή ως ανταγωνιστές με την απόφασή της, η αγορά ρητινών κολοφωνίου είναι άκρως συγκεντρωμένη και οι τέσσερις πρώτοι παράγοντες της κατέχουν 60 έως 90 % αυτής. Οι παλαιότερες αποφάσεις της Επιτροπής όμως άφηναν να εννοηθεί ότι, οσάκις τρεις ή περισσότεροι μεγάλοι προμηθευτές αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον ποσοστό 60 % των πωλήσεων, υπάρχει κίνδυνος συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.

- 112 Η Επιτροπή φρονεί ότι μπορούσε να περιορίσει τον συλλογισμό της σε ορισμένα βασικά ζητήματα, δεδομένου ότι η υλοποίηση των συντονισμένων αποτελεσμάτων δεν ήταν πολύ πιθανή εν προκειμένω. Πράγματι, η αιτιολογική σκέψη 60 της προσβαλλομένης απόφασης υπογραμμίζει ότι η αγορά δεν ήταν ομοιογενής, αλλά οι περισσότεροι καταναλωτές αγοράζουν συγκεκριμένες ποσότητες κολοφωνίου που συχνά παρασκευάζονται κατόπιν παραγγελίας, ότι υπάρχουν πολλοί παραγωγοί στην αγορά, ότι δεν υπάρχει καμία συμμετρία στα μερίδια αγοράς και ότι η αύξουσα επιρροή των εκτός ΕΟΧ παραγωγών, όπως είναι η Arez (Κίνα), δημιουργεί ορισμένες ανησυχίες μεταξύ των παραγωγών. Η Επιτροπή εμμένει στην ανάλυση αυτή και φρονεί ότι η έλλειψη ομοιογένειας και διαφάνειας σημαίνει ότι δεν είναι εύκολο να επιτευχθεί συντονισμός και ότι είναι δύσκολο να ελεγχθεί η συμπεριφορά των ανταγωνιστών. Μόνον το γεγονός ότι υπάρχει περιορισμένος αριθμός επιχειρηματιών που αντιπροσωπεύουν από κοινού σημαντικό μερίδιο της αγοράς δεν αποτελεί επαρκή ένδειξη της υπάρξεως συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.
- 113 Οι παρεμβαίνουσες φρονούν ότι τα ίδια πραγματικά περιστατικά είναι κρίσιμα για την ανάλυση των συντονισμένων αποτελεσμάτων και των μη συντονισμένων αποτελεσμάτων μιας συγκέντρωσης. Στη συνέχεια παρατηρούν ότι η συγκέντρωση θα αυξήσει την ασυμμετρία των μεριδίων αγοράς, πράγμα που θα καταστήσει λιγότερο πιθανό, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της νομολογίας (απόφαση του Πρωτοδικείου της 25ης Μαρτίου 1999, T-102/96, Gencor κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-753, σκέψη 134), το ενδεχόμενο να φθάσουν οι επιχειρήσεις σε συντονισμό. Επιπλέον, οι ισχυρισμοί των προσφευγουσών σχετικά με τις δυσχέρειες των πελατών να αλλάξουν προμηθευτή και την αδυναμία των ανταγωνιστών να αυξήσουν την παραγωγή τους συνιστούν, αν αποδειχθούν ακριβείς, ένδειξη, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές, του ότι δεν υπήρχε κίνητρο και ικανότητα κυρώσεως των ενεργειών που αποκλίνουν από τους όρους του συντονισμού. Συνεπώς, δεν είναι δυνατόν να προσδοκάται από την Επιτροπή ότι θα προβεί σε λεπτομερή ανάλυση των συντονισμένων αποτελεσμάτων.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 114 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι η Επιτροπή στήριξε το συμπέρασμα ότι δεν έχει πολλές πιθανότητες να υιοθετηθεί συντονισμένη, βλαπτική για τον ανταγωνισμό συμπεριφορά μετά τη συγκέντρωση, σε τέσσερα στοιχεία αξιολόγησης. Πρώτον

θεώρησε ότι η σχετική αγορά δεν χαρακτηρίζεται από ομοιογένεια των πωλουμένων προϊόντων τα οποία ενίοτε παρασκευάζονται επί παραγγελία, δεύτερον, ότι η αγορά εμφανίζει πολυάριθμους παραγωγούς, τρίτον, ότι τα μερίδια αγοράς ήταν πολύ ανόμοια και, τέταρτον, ότι περίπου το 30 % των παραγωγών που έλαβαν μέρος στην έρευνα αγοράς διατύπωσαν ανησυχίες σχετικά με την αύξουσα επιρροή των παραγωγών εκτός ΕΟΧ, όπως είναι η Arez (Κίνα).

- 115 Πρέπει συνεπώς να εξεταστεί μήπως η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές καθότι δεν προέβη σε λεπτομερέστερη ανάλυση των ενδεχομένων συντονισμένων αποτελεσμάτων της συγκέντρωσης.
- 116 Όσον αφορά, πρώτον, το επιχείρημα ότι οι κατευθυντήριες γραμμές προβλέπουν εξέταση της ικανότητας των παραγόντων της αγοράς να παρακολουθούν τις ενέργειες που αποκλίνουν από τους όρους ενδεχόμενου συντονισμού, της ύπαρξης αξιόπιστων μηχανισμών αποτροπής καθώς και των ενδεχομένων αντιδράσεων των τρίτων, διαπιστώνεται ότι οι κατευθυντήριες γραμμές προβλέπουν την εξέταση των στοιχείων αυτών στα σημεία 49 έως 51, 52 έως 55 καθώς και 56 και 57, αντιστοίχως. Διαπιστώνεται όμως ότι αυτό το μέρος των κατευθυντηρίων γραμμών τονίζει επίσης, στις παραγράφους 44 έως 48, την ανάγκη μιας αμοιβαίας κατανόησης των όρων του συντονισμού.
- 117 Πρώτον, τα σημεία 45 και 48 των κατευθυντηρίων γραμμών υπογραμμίζουν ότι οι επιχειρήσεις μπορούν ευχερέστερα να καταλήξουν σε κοινή συμφωνία για τους όρους συντονισμού αν παρουσιάζουν κάποιες αναλογίες ιδίως όσον αφορά τη διάρθρωση του κόστους, τα μερίδια αγοράς, τα επίπεδα παραγωγικής ικανότητας και τα επίπεδα κάθετης ολοκλήρωσης. Από τα κείμενα αυτά προκύπτει επίσης ότι όσο λιγότερο περίπλοκο και σταθερότερο είναι το οικονομικό περιβάλλον τόσο πιο εύκολο είναι για τις επιχειρήσεις να καταλήξουν σε κοινή συμφωνία για τους όρους συντονισμού. Για παράδειγμα, ο συντονισμός είναι ευκολότερος μεταξύ λίγων επιχειρήσεων παρά μεταξύ πολλών. Είναι επίσης ευκολότερος ο συντονισμός σχετικά με την τιμή ενός και μόνου ομοιογενούς προϊόντος απ' ό,τι όταν υπάρχουν εκατοντάδες τιμές σε μια αγορά όπου πωλούνται πολλά διαφορετικά προϊόντα.

- 118 Εξ αυτού έπεται ότι η έλλειψη ομοιογένειας των πωλουμένων προϊόντων, ο μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων στην αγορά και η έλλειψη αναλογίας των μεριδίων αγοράς δείχνουν ότι δεν είναι εύκολο για τις επιχειρήσεις να φτάσουν σε κοινή συμφωνία για τους όρους ενδεχομένου συντονισμού. Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι στην αιτιολογική σκέψη 60 της προσβαλλομένης απόφασης, η Επιτροπή παρατήρησε ότι η σχετική αγορά δεν χαρακτηρίζεται από ομοιογένεια των πωλουμένων προϊόντων, ότι αριθμεί πολλούς παραγωγούς και ότι τα μερίδια αγοράς τους ήταν πολύ ανόμοια. Συνεπώς, η Επιτροπή εστίασε την ανάλυσή της στις δυνατότητες των επιχειρήσεων να φθάσουν σε κοινή συμφωνία για τους όρους του συντονισμού και θεώρησε, χωρίς όμως να το τονίσει ρητά, για τους λόγους αυτούς, ότι δεν ήταν πολύ πιθανό να επιτύχουν οι επιχειρήσεις τέτοια κοινή συμφωνία.
- 119 Δεύτερον, οι κατευθυντήριες γραμμές υπογραμμίζουν στην παράγραφο 49 ότι μόνο η αξιόπιστη απειλή επαρκών και έγκαιρων αντιποίνων μπορεί να αποτρέψει τις επιχειρήσεις που συντονίζουν τη συμπεριφορά τους από παρεκκλίσεις. Ως εκ τούτου οι αγορές πρέπει να είναι αρκετά διαφανείς ώστε να δίνουν τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις αυτές να παρακολουθούν επαρκώς τις ενδεχόμενες παρεκκλίσεις των άλλων επιχειρήσεων από τους όρους του συντονισμού και συνεπώς να γνωρίζουν σε ποια χρονική στιγμή θα πρέπει να επιβάλουν αντίποινα. Η Επιτροπή παρατηρεί, στο σημείο 50 των κατευθυντηρίων γραμμών, ότι ο βαθμός διαφάνειας σε μια αγορά είναι συχνά μεγαλύτερος όσο μικρότερος είναι ο αριθμός των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην αγορά αυτή και ότι ο βαθμός διαφάνειας εξαρτάται συχνά από τον τρόπο πραγματοποίησης των συναλλαγών στην αγορά.
- 120 Εξ αυτού έπεται ότι ο μικρός αριθμός παραγωγών και η έλλειψη ομοιογένειας των πωλουμένων προϊόντων, ιδίως όταν αυτά παρασκευάζονται επί παραγγελία για τους πελάτες, δείχνουν μικρό βαθμό διαφάνειας στην αγορά και, συνεπώς, η παρακολούθηση των ενεργειών που αποκλίνουν είναι δύσκολη. Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι στην αιτιολογική σκέψη 60 της προσβαλλομένης απόφασης η Επιτροπή παρατήρησε ότι η σχετική αγορά δεν χαρακτηρίζεται από ομοιογένεια των πωλουμένων προϊόντων, τονίζοντας ότι αυτά παρασκευάζονται ενίοτε επί παραγγελία για τον πελάτη και ότι η αγορά αριθμεί πολλούς παραγωγούς. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή αξιολόγησε

επίσης την ικανότητα των παραγόντων της αγοράς να παρακολουθούν αν τηρούνται οι όροι συντονισμού και θεώρησε, χωρίς όμως να το τονίσει ρητά, για τους λόγους αυτούς, ότι, εν προκειμένω, ήταν δύσκολη η παρακολούθηση των παρεκκλίσεων.

- 121 Επιπλέον, η Επιτροπή παρατήρησε στην αιτιολογική σκέψη 60 της προσβαλλομένης απόφασης ότι περίπου το 30 % των παραγωγών που έλαβαν μέρος στην έρευνα αγοράς εκδήλωσαν ανησυχία σχετικά με την αύξουσα επιρροή των εκτός ΕΟΧ παραγωγών, όπως της Arez. Συναφώς, σημειώνεται ότι η επιρροή τους στην αγορά μπορεί να καταστήσει ακόμα δυσχερέστερη την κοινή συμφωνία για τους όρους ενδεχομένου συντονισμού καθώς και την παρακολούθηση των παρεκκλίσεων.
- 122 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές θεωρώντας, αφενός, ότι ενδεχόμενη συντονισμένη, βλαπτική για τον ανταγωνισμό συμπεριφορά έχει λίγες πιθανότητες να υιοθετηθεί μετά τη συγκέντρωση και, αφετέρου, ότι η εξέταση των μηχανισμών αποτροπής καθώς και των αντιδράσεων των τρίτων επιχειρήσεων δεν ήταν επιβεβλημένη.
- 123 Όσον αφορά, δεύτερον, το επιχείρημα ότι ο συνδυασμός των μεριδίων αγοράς των επιχειρήσεων που μετέχουν στη συγκέντρωση, η έλλειψη αξιόπιστων εναλλακτικών προμηθευτών, οι δεσμεύσεις όσον αφορά την ικανότητα και η έλλειψη αγοραστικής ισχύος μαρτυρούν συλλογική δεσπόζουσα θέση, διαπιστώνεται εξ αρχής ότι τα στοιχεία αυτά δεν συγκαταλέγονται μεταξύ αυτών που οι κατευθυντήριες γραμμές θεωρούν λυσιτελή για την αξιολόγηση ενδεχόμενων συντονισμένων αποτελεσμάτων μιας συγκέντρωσης.
- 124 Ειδικότερα, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές, η αγοραστική ισχύς είναι ένα στοιχείο που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση του αν υπάρχει ενδεχομένως αντισταθμιστική ισχύς των πελατών των μετεχόντων μερών και η ύπαρξη δεσμεύσεων ως προς την ικανότητα δεν ασκεί μεγάλη επιρροή παρά μόνον στο πλαίσιο της εξέτασης των μη συντονισμένων αποτελεσμάτων. Εν πάση περιπτώσει,

η Επιτροπή διαπίστωσε στις αιτιολογικές σκέψεις 62 έως 67 της προσβαλλομένης απόφασης ότι υπάρχουν πλεονάζουσες ικανότητες και στην αιτιολογική σκέψη 69, ότι οι πελάτες διαθέτουν σημαντική αγοραστική ισχύ. Στο μέτρο που οι προσφεύγουσες προσάπτουν στην Επιτροπή ότι υπέπεσε σε πλάνη περί την εκτίμηση ως προς αυτό το ζήτημα, τα στοιχεία αυτά εξετάζονται στο πλαίσιο του δευτέρου λόγου ακυρώσεως (βλ. σκέψεις 162 επ., καθώς και 206 επ. κατωτέρω).

125 Εξάλλου ούτε το συνδυασμένο μερίδιο αγοράς των μετεχόντων μερών (40-50) % ούτε η προβαλλόμενη έλλειψη αξιόπιστων εναλλακτικών προμηθευτών μαρτυρούν πιθανότητα συντονισμού μεταξύ επιχειρήσεων στη σχετική αγορά. Επιπλέον, όπως διαπιστώθηκε ήδη, οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι οι μικρότεροι προμηθευτές δεν αποτελούν αξιόπιστες εναλλακτικές λύσεις (βλ. σκέψεις 84 επ. ανωτέρω). Οι ενδείξεις που μπορούν να προκύψουν, κατά την έννοια του σημείου 17 των κατευθυντηρίων γραμμών, από το μερίδιο αγοράς της επιχείρησης που θα προκύψει από τη συγκέντρωση θα εξεταστούν στις σκέψεις 135 επ. κατωτέρω.

126 Όσον αφορά, τρίτον, το επιχείρημα ότι το γεγονός ότι οι τέσσερις πρώτοι παράγοντες κατέχουν ποσοστό μεταξύ 60 και 90 % της αγοράς δείχνει ότι μπορεί να προκύψει κίνδυνος συλλογικής δεσπόζουσας θέσης, η προσβαλλόμενη απόφαση υπό την εμπιστευτική μορφή διαπιστώνει ότι τα μετέχοντα μέρη, η Cray Valley και η Arizona, κατέχουν από κοινού [απόρρητο] % της αγοράς και [απόρρητο] % με την Respol. Συναφώς, διαπιστώνεται ότι για να αποδειχθεί ο κίνδυνος συλλογικής δεσπόζουσας θέσης πρέπει βεβαίως να αποδειχθεί η ύπαρξη σημαντικού συλλογικού μεριδίου αγοράς. Ωστόσο, ένα σημαντικό συλλογικό μερίδιο αγοράς αφ' εαυτού δεν αρκεί για να αποδειχθεί η ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης. Όπως εκτίθεται στις κατευθυντήριες γραμμές, πρέπει επιπλέον να είναι οι συνθήκες της αγοράς ευνοϊκές για τη δημιουργία της. Όπως όμως κρίθηκε ήδη, εν προκειμένω, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές θεωρώντας ότι, λόγω των δυσχερειών που παρουσιάζει η επίτευξη συντονισμού και της δυσκολίας παρακολούθησής της, ενδεχόμενη συντονισμένη συμπεριφορά κατά του ανταγωνισμού είχε λίγες πιθανότητες να υιοθετηθεί μετά τη συγκέντρωση (βλ. σκέψεις 115 έως 122 ανωτέρω).

127 Όσον αφορά, τέταρτον, το επιχείρημα ότι από παλαιότερες αποφάσεις της Επιτροπής προκύπτει ότι, όταν τρεις ή περισσότεροι μεγάλοι προμηθευτές αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 60 % των πωλήσεων υπάρχει κίνδυνος συλλογικής δεσπόζουσας θέσης, πρέπει να σημειωθεί, πρώτον, ότι οι προσφεύγουσες δεν επικαλούνται καμιά συγκεκριμένη παλαιότερη απόφαση, δεύτερον, από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ένα μεγάλο συλλογικό μερίδιο αγοράς δεν αρκεί αφ' εαυτού να αποδείξει την ύπαρξη της αλλά πρέπει πλέον να είναι οι συνθήκες της αγοράς ευνοϊκές για τη δημιουργία της και, τρίτον, εν προκειμένω, η Επιτροπή δεν μπορεί να κατηγορηθεί ότι δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές θεωρώντας ότι ενδεχόμενη συντονισμένη συμπεριφορά κατά του ανταγωνισμού είχε λίγες πιθανότητες να υιοθετηθεί μετά τη συγκέντρωση (βλ. σκέψεις 115 έως 122 ανωτέρω).

128 Όσον αφορά, τέλος, την αιτίαση που διατυπώνουν οι προσφεύγουσες εις βάρος της Επιτροπής ότι δηλαδή η ανάλυσή της των ενδεχομένων συντονισμένων αποτελεσμάτων της συγκέντρωσης στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στα ίδια περιστατικά με αυτά στα οποία στηρίχθηκε για να μη δεχθεί ότι η συγκέντρωση θα δημιουργήσει δεσπόζουσα θέση, διαπιστώνεται ότι τα ίδια περιστατικά είναι δυνατόν να είναι κρίσιμα για διάφορες χωριστές πτυχές της αξιολόγησης από την Επιτροπή των ενδεχομένων αποτελεσμάτων μιας συγκέντρωσης και, επομένως, το γεγονός ότι λαμβάνονται υπόψη πολλές φορές δεν σχετικοποιεί καθόλου τη σημασία τους στα συγκεκριμένα πλαίσια. Εν προκειμένω, αρκεί να σημειωθεί συναφώς ότι, από τις θεωρήσεις που εκτίθενται στις σκέψεις 115 έως 122 ανωτέρω, προκύπτει ότι η Επιτροπή στήριξε την ανάλυσή της των ενδεχομένων συντονισμένων αποτελεσμάτων της συγκέντρωσης σε πραγματικά στοιχεία που είναι λυσιτελή για την ανάλυση αυτή.

129 Υπό τις συνθήκες αυτές διαπιστώνεται ότι οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές παραλείποντας να προβεί σε λεπτομερέστερη ανάλυση των ενδεχομένων συντονισμένων αποτελεσμάτων της συγκέντρωσης. Κατά συνέπεια, το υπό κρίση σκέλος του λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

γ) Επί του πρώτου σκέλους που στηρίζεται στο ότι η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τα μερίδια αγοράς και τα επίπεδα συγκεντρώσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

130 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή δέχθηκε μεν ορθώς ότι η συναλλαγή θα δημιουργήσει μια επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση αποτελούμενη από τον πρώτο και τον δεύτερο παράγοντα της αγοράς ρητινών κολοφωνίου με συνδυασμένο μερίδιο αγοράς πολύ υψηλό, 40 έως 50 %, που μαρτυρεί δεσπόζουσα θέση (απόφαση BaByliss κατά Επιτροπής, σκέψη 55 ανωτέρω, σκέψη 329), ενώ ο δεύτερος και ο τρίτος παράγων της αγοράς έχουν έκαστος μόνο 10 έως 20 % της αγοράς, πλην όμως δεν συνήγαγε τα συμπεράσματα που επιβάλλονται σύμφωνα με τις δικές της κατευθυντήριες γραμμές (σημεία 16 έως 21). Η Επιτροπή εξάλλου δεν έλαβε υπόψη το επίπεδο συγκεντρώσεως της σχετικής αγοράς παρά το γεγονός ότι αποτελεί πολύτιμο στοιχείο για τις συνθήκες ανταγωνισμού σε μια αγορά. Εν προκειμένω, ο κατάλληλος συνυπολογισμός του στοιχείου αυτού θα αποκάλυπτε ότι η αλλαγή επιπέδου συγκεντρώσεως που θα προκαλούσε η συγκέντρωση δημιουργεί πράγματι πρόβλημα.

131 Η Επιτροπή απαντά ότι, σύμφωνα με την παράγραφο 17 των κατευθυντηρίων γραμμών μόνο ένα μερίδιο αγοράς τουλάχιστον 50 % μαρτυρεί καθ' αυτό δεσπόζουσα θέση. Εξάλλου, η παράγραφος 21 των κατευθυντηρίων γραμμών δεν υπονοεί ότι ο βαθμός ανταγωνισμού άνω του ενδεικτικού αυτού ορίου δημιουργεί προβλήματα ανταγωνισμού. Συνεπώς, δεν απαιτείται να εξεταστούν τα επίπεδα συγκέντρωσης οσάκις υπάρχουν άλλοι ιδιαίτεροι λόγοι που στηρίζουν το συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει σοβαρή αμφιβολία.

132 Οι παρεμβαίνουσες υποστηρίζουν ότι τα μερίδια αγοράς και το επίπεδο συγκεντρώσεως συνιστούν απλώς την αφετηρία της ανάλυσης της Επιτροπής. Εξάλλου, το ζήτημα που ανέκυψε στην υπόθεση BaByliss κατά Επιτροπής, σκέψη 55 ανωτέρω, δεν είναι το αν η Επιτροπή όφειλε να υποθέσει ότι ένα μερίδιο αγοράς που υπερβαίνει το

40 % μπορεί να δημιουργήσει δεσπόζουσα θέση. Επιπλέον, το Πρωτοδικείο έκρινε με την απόφαση της 27ης Νοεμβρίου 1997, T-290/94, Kaysersberg κατά Επιτροπής (Συλλογή 1997, σ. II-2137, σκέψη 179), ότι ένα μερίδιο αγοράς 43,2 % δεν αρκούσε να δημιουργήσει δεσπόζουσα θέση οσάκις οι δύο άλλοι κύριοι ανταγωνιστές είχαν μερίδιο αγοράς 24,5 % και 13,4 %.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 133 Προκαταρκτικώς, πρέπει να διαπιστωθεί ότι η Επιτροπή παρέθεσε τα μερίδια αγοράς των διαφόρων προμηθευτών της αγοράς στις αιτιολογικές σκέψεις 51 έως 53 της προσβαλλομένης απόφασης, πλην όμως δεν τα αξιολόγησε σε σχέση με τα κριτήρια που διατυπώνει το σημείο 17 των κατευθυντηρίων γραμμών ούτε υπολόγισε τον δείκτη Herfindahl-Hirschmann (στο εξής: δείκτης ΗΗΗ) προκειμένου να τα παραβάσει με τα όρια που προβλέπουν τα σημεία 19 έως 21 των κατευθυντηρίων γραμμών.
- 134 Πρέπει συνεπώς να εξεταστεί μήπως η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές καθότι δεν ανέλυσε με την προσβαλλόμενη απόφαση, αφενός, τα μερίδια αγοράς σε σχέση με τα κριτήρια του σημείου 17 των κατευθυντηρίων γραμμών και, αφετέρου, τα επίπεδα συγκέντρωσης.
- 135 Όσον αφορά, πρώτον, τα μερίδια αγοράς διαπιστώνεται ότι, σύμφωνα με το σημείο 17 των κατευθυντηρίων γραμμών μόνον ένα ιδιαίτερα μεγάλο μερίδιο αγοράς 50 % και άνω μπορεί καθαυτό να αποτελέσει απόδειξη της ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης στην αγορά. Αν πρόκειται για χαμηλότερο μερίδιο αγοράς, η συναλλαγή μπορεί να δημιουργήσει, σύμφωνα με το ίδιο σημείο των κατευθυντηρίων γραμμών, προβλήματα ανταγωνισμού λόγω άλλων παραγόντων όπως η ισχύς και ο αριθμός των ανταγωνιστών, η ύπαρξη περιορισμών παραγωγικής ικανότητας ή οσάκις τα προϊόντα των συμμετεχουσών επιχειρήσεων αποτελούν στενά υποκατάστατα. Συνεπώς, εν προκειμένω, η ανάλυση των μεριδίων της αγοράς καθ' εαυτή δεν θα αποδείκνυε την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης, δεδομένου ότι η επιχείρηση που προκύπτει από τη συγκέντρωση διαθέτει μόνο (40-50) % της αγοράς. Κατά συνέπεια, η ανάλυση των

άλλων παραγόντων που μνημονεύει το σημείο 17 των κατευθυντηρίων γραμμών είναι αναγκαία για να κριθεί, σε σφαιρική θεώρηση, αν υπάρχουν ενδείξεις δεσπόζουσας θέσης. Όπως προκύπτει όμως από την εξέταση του δευτέρου και του τρίτου σκέλους του λόγου ακυρώσεως, οι άλλοι παράγοντες που μνημονεύει το σημείο 17 των κατευθυντηρίων γραμμών και υπογραμμίζουν οι προσφεύγουσες εν προκειμένω, δεν μαρτυρούν ούτε αυτοί την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης της επιχείρησης που θα προκύψει από τη συγκέντρωση.

136 Όσον αφορά την παραπομπή στην απόφαση BaByliss κατά Επιτροπής, σκέψη 55 ανωτέρω (σκέψη 329), διαπιστώνεται, όπως παρατηρούν οι παρεμβαίνουσες, ότι το ζήτημα που ανέκυψε στην υπόθεση εκείνη δεν ήταν το αν ένα μερίδιο αγοράς άνω του 40 % μπορούσε να δημιουργήσει δεσπόζουσα θέση, αλλά αν η Επιτροπή, αφού καθόρισε το όριο αυτό, είχε αξιολογήσει δεόντως και άλλους παράγοντες. Εξάλλου, οι παρεμβαίνουσες ορθώς παρατηρούν ότι από μια άλλη υπόθεση προκύπτει ότι ένα μερίδιο αγοράς 43,2 % μπορεί να μην είναι αρκετό για να δημιουργηθεί δεσπόζουσα θέση (απόφαση Kaysersberg κατά Επιτροπής, σκέψη 132 ανωτέρω, σκέψη 179). Επομένως, η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης κρίνεται κατά περίπτωση σε κάθε υπόθεση αναλόγως των περιστάσεων της υπόθεσης και οι αξιολογήσεις που διατύπωσε η Επιτροπή επί των πραγματικών περιστάσεων της συγκέντρωσης στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση BaByliss κατά Επιτροπής, σκέψη 55 ανωτέρω (σκέψη 329), δεν μπορούν να μεταφερθούν εν προκειμένω.

137 Όσον αφορά, δεύτερον, τα επίπεδα συγκέντρωσης, διαπιστώνεται ότι τα σημεία 19 έως 21 των κατευθυντηρίων γραμμών καθορίζουν βασικά τα όρια ΗΗΙ κάτω από τα οποία μια συγκέντρωση δεν θέτει κατά πάσα πιθανότητα προβλήματα ανταγωνισμού. Η Επιτροπή φρονεί συγκεκριμένα ότι δεν είναι πιθανόν μια συγκέντρωση να δημιουργήσει οριζόντια προβλήματα ανταγωνισμού σε μια αγορά όπου ο δείκτης ΗΗΙ, μετά τη συγκέντρωση, κυμαίνεται μεταξύ 1 000 και 2 000 και το δέλτα βρίσκεται κάτω του 250, ή οσάκις ο δείκτης ΗΗΙ μετά τη συγκέντρωση υπερβαίνει το 2 000 και το δέλτα είναι κάτω από 150, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις. Σύμφωνα με την παράγραφο 16 των κατευθυντηρίων γραμμών ο ΗΗΙ ισούται με το άθροισμα των τετραγώνων των μεριδίων αγοράς εκάστης των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην αγορά.

138 Εν προκειμένω διαπιστώνεται, πρώτον, ότι οι προσφεύγουσες δεν ανέπτυξαν το επιχείρημα που στηρίζουν στις ψαλίδες τιμών του δείκτη ΗΗΙ, παρά το γεγονός ότι γνώριζαν, ήδη από την κατάθεση του υπομνήματος αντικρούσεως της Επιτροπής, τα ακριβή μερίδια αγοράς που προσδιορίζει η προσβαλλόμενη απόφαση. Ο υπολογισμός όμως του ΗΗΙ βάσει των στοιχείων αυτών δείχνει ότι μεταβάλλεται από [απόρρητο], πριν τη συγκέντρωση, σε [απόρρητο] μετά τη συγκέντρωση, που αντιπροσωπεύει ένα δέλτα [απόρρητο]. Οι τιμές αυτές δείχνουν βεβαίως ότι τα αποτελέσματα της συγκέντρωσης στην αγορά υπερβαίνουν τα όρια ΗΗΙ κάτω από τα οποία αποκλείεται, κατ' αρχήν, να δημιουργήσει η συγκέντρωση προβλήματα ανταγωνισμού. Ωστόσο, η δεύτερη φράση του σημείου 21 των κατευθυντηρίων γραμμών τονίζει ότι η υπέρβαση των ορίων αυτών δεν δημιουργεί τεκμήριο για την ύπαρξη προβλημάτων ανταγωνισμού. Πρέπει πάντως να θεωρηθεί ότι όσο μεγαλύτερη είναι η υπέρβαση τόσο περισσότερο οι τιμές μαρτυρούν προβλήματα ανταγωνισμού.

139 Κατά συνέπεια, η τιμή του ΗΗΙ μετά τη συγκέντρωση δεν αποτελεί σαφή ένδειξη της υπάρξεως προβλημάτων ανταγωνισμού εν προκειμένω διότι δεν υπερβαίνει κατά πολύ το όριο ΗΗΙ 2000. Πράγματι, μόνον το δέλτα υπερβαίνει σαφώς το αντίστοιχο όριο ΗΗΙ. Αυτή η τιμή πάντως είναι η μόνη που μπορεί να υπονοεί προβλήματα ανταγωνισμού ενώ ούτε τα μερίδια αγοράς ούτε οι παράγοντες που εξετάστηκαν στο πλαίσιο του δευτέρου και του τρίτου σκέλους του λόγου ακυρώσεως δείχνουν προβλήματα ανταγωνισμού. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να προσαφθεί η Επιτροπή ότι αγνόησε τις κατευθυντήριες γραμμές θεωρώντας ότι δεν ήταν επιβεβλημένη η ανάλυση των επιπέδων συγκεντρώσεως με την προσβαλλόμενη απόφαση.

140 Τέλος, επισημαίνεται ότι το σημείο 14 των κατευθυντηρίων γραμμών αναφέρει ότι τα μερίδια αγοράς και ο βαθμός συγκέντρωσης αποτελούν χρήσιμες πρώτες ενδείξεις για τη διάρθρωση της αγοράς και τη σπουδαιότητα των συμμετεχόντων μερών, πλην όμως δεν υποχρεώνει την Επιτροπή να εξετάζει τα στοιχεία αυτά σε όλες τις αποφάσεις της.

- 141 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι παρέλειψε να αναλύσει με την προσβαλλόμενη απόφαση τα επίπεδα συγκέντρωσης και τα μερίδια αγοράς σε σχέση με τα κριτήρια του σημείου 17 των κατευθυντηρίων γραμμών. Δεδομένου ότι η απουσία αυτής της αναλύσεως δεν επηρεάζει το συμπέρασμα της Επιτροπής, το υπό κρίση σκέλος πρέπει να απορριφθεί.
- 142 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

3. Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως που στηρίζεται σε πλάνη περί τα πραγματικά περιστατικά και την εκτίμηση

- 143 Ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως διαρθρώνεται σε τέσσερα σκέλη με τα οποία οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η ανάλυση των μη συντονισμένων αποτελεσμάτων της συγκέντρωσης στην οποία προέβη η Επιτροπή μαρτυρεί σφάλματα που αφορούν, πρώτον, τις διαθέσιμες ικανότητες στην αγορά ρητινών κολοφωνίου που προορίζονται για εφαρμογές στον τομέα των μελανών, δεύτερον, τη φύση και την έκταση της κάθετης ολοκλήρωσης των πελατών, τρίτον, τις συνέπειες των μεγάλων ανατιμήσεων των πρώτων υλών και, τέταρτον, τη φερομένη αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ των πελατών. Στο πλαίσιο των επιχειρημάτων που αναπτύσσονται με το πρώτο και το τέταρτο σκέλος του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως, οι προσφεύγουσες καταγγέλλουν, επίσης, ανεπαρκή αιτιολογία σχετικά με τα συμπεράσματα της Επιτροπής που εξετάζονται στις σκέψεις 218 επ. κατωτέρω.

α) Επί του πρώτου σκέλους που αφορά πλάνη περί την εκτίμηση των διαθεσίμων ικανοτήτων στην αγορά

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 144 Οι προσφεύγουσες φρονούν ότι η εκ μέρους της Επιτροπής εκτίμηση των πλεοναζουσών ικανοτήτων των ανταγωνιστών των μετεχόντων μερών δεν αιτιολογείται

επαρκώς και εμφανίζει στοιχεία προφανούς πλάνης περί την εκτίμηση διότι η Επιτροπή δεν εξέτασε τη διαθεσιμότητα των πρώτων υλών που είναι αναγκαίες για την παραγωγή ρητινών κολοφώνιου. Όμως, η σημασία της διαθεσιμότητας αυτής προκύπτει από το σημείο 71, στοιχείο β', των κατευθυντηρίων γραμμών και από την πρακτική λήψεως αποφάσεων της Επιτροπής. Οι ελλείψεις πρώτων υλών εμποδίζουν τους ανταγωνιστές να αυξήσουν την παραγωγή και αποτελούν φραγμό στην είσοδο και επέκταση στην αγορά.

145 Στην παλαιότερη πρακτική λήψεως αποφάσεων η Επιτροπή έκρινε ότι σοβαρά προβλήματα ανταγωνισμού μπορεί να δημιουργήσει η έλλειψη διαθεσίμων ικανοτήτων ή ο ανεπαρκής αριθμός ικανών ανταγωνιστών και εξέταζε το ζήτημα αν οι ανταγωνιστές διέθεταν επαρκή αποθεματική ικανότητα για να καλύψουν μεγάλο μέρος των πωλήσεων, αν μπορούσαν να ελευθερώσουν την ικανότητα αυτή και αν οι ενδεχόμενοι ανταγωνιστές μπορούσαν να συμβάλουν ώστε να καταστούν διαθέσιμες οι αποθεματικές ικανότητες [απόφαση 2006/171/EK της Επιτροπής, της 3ης Μαΐου 2005, που κηρύσσει μια συγκέντρωση συμβατή με την κοινή αγορά και τη λειτουργία της συμφωνίας EOX (Υπόθεση COMP/M.3178 — Bertelsmann/Springer/JV, EE L 61, σ. 17, στο εξής: απόφαση Bertelsmann/Springer/JV)]. Η Επιτροπή πραγματοποίησε ενδελεχείς έρευνες όσον αφορά την πρόσβαση εναλλακτικών προμηθευτών στις πρώτες ύλες, που θα μπορούσαν να ανταγωνιστούν την προκύπτουσα από τη συγκέντρωση επιχείρηση, τονίζοντας και εξετάζοντας λεπτομερώς την ανάγκη προσβάσεως στους αναγκαίους πόρους (απόφαση Bertelsman/Springer/JV), την εύκολη πρόσβαση στις πρώτες ύλες [απόφαση της Επιτροπής της 29ης Μαρτίου 2006, που κηρύσσει μια συγκέντρωση συμβατή με την κοινή αγορά και τη λειτουργία της συμφωνίας EOX (Υπόθεση COMP/M.3975 — Cargill/Degussa Food Ingredients), στο εξής απόφαση Cargill/DFI], την πρόσβαση στα βασικά συστατικά [απόφαση 96/177/EK της Επιτροπής, της 19ης Ιουλίου 1995, που κηρύσσει μια συγκέντρωση ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά και τη λειτουργία της συμφωνίας EOX (Υπόθεση IV/M.490 — Nordic Satellite Distribution, EE L 53, σ. 20, στο εξής: απόφαση Nordic Satellite Distribution)], τη διαθεσιμότητα πρόσθετου εφοδιασμού [απόφαση 2000/42/EK της Επιτροπής, της 9ης Μαρτίου 1999, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του κανονισμού περί συγκεντρώσεων (Υπόθεση IV/M.1313 — Danish Crown/Vestjyske Slagterier, EE L 20, σ. 1, στο εξής: απόφαση Danish Crown/Vestjyske Slagterier)] και άλλες πτυχές όπως ο γεωγραφικός εντοπισμός, οι διαθέσιμες υποδομές, τα έξοδα μεταφοράς, τα έξοδα εκμετάλλευσης, η πολιτική σταθερότητα, τα διαθέσιμα οικοπέδα για την επέκταση των εργοστασίων και η περιορισμένη πρόσβαση στον εφοδιασμό (απόφαση Alcoa/Reynolds, σκέψη 80 ανωτέρω).

146 Στην προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή φέρεται ότι δεν ακολούθησε την παλαιότερη πρακτική λήψεως αποφάσεων και αγνόησε, δεν εκτίμησε ορθά ή απέρριψε τις αποδείξεις που προσκόμισαν οι προσφεύγουσες χωρίς να αιτιολογήσει την απόρριψη. Οι προσφεύγουσες επισήμαναν στην Επιτροπή ότι υπάρχουν στην αγορά ρητινών κολοφώνιου περιορισμοί ικανοτήτων, ότι κάθε χρόνο καταβάλλουν μεγάλες προσπάθειες για να εξασφαλίσουν τις προμήθειες που χρειάζονται για τις μελάνες που προορίζονται για τη δημοσίευση και ότι ήταν δύσκολο να επιτύχουν δεσμεύσεις εκ μέρους των προμηθευτών για τις αναγκαίες ποσότητες, δεδομένου ότι παρατηρείται φθίνουσα ικανότητα παραγωγής των προμηθευτών. Επισήμαναν επιπλέον ότι η ικανότητα είναι το μόνο κατάλληλο κριτήριο για τη σύναψη συμβάσεως προμηθείας, ότι θα αναγκαστούν να περιλάβουν την προκύπτουσα από τη συγκέντρωση επιχείρηση στον κατάλογο των προμηθευτών τους, διότι οι λοιποί προμηθευτές δεν ήταν σε θέση να τους προμηθεύσουν τις ποσότητες που χρειάζονταν, ότι η έλλειψη πρώτων υλών αποτελούσε μείζον εμπόδιο για τη διείσδυση στην αγορά, ότι αντιμετώπισαν μεγάλα προβλήματα εφοδιασμού στο πρόσφατο παρελθόν λόγω ελλείψεως πρώτων υλών και ότι ένας ανταγωνιστής προμηθευτής αναγκάστηκε να σταματήσει την παραγωγή ορισμένων ρητινών κολοφώνιου λόγω ελλείψεως πρώτων υλών.

147 Βεβαίως η Επιτροπή έλαβε υπόψη, στην προσβαλλόμενη απόφαση, τις συμπληρωματικές παρατηρήσεις της Sun που έδωσε συγκεκριμένα παραδείγματα ανεπαρκούς εφοδιασμού. Δεν συνήγαγε όμως τα αναγκαία συμπεράσματα καθόσον απέδωσε τις ελλείψεις αυτές σε τεχνικές εργασίες συντήρησης και όχι σε γενική ανεπάρκεια ικανότητας παραγωγής στο σύνολο της αγοράς. Η Επιτροπή εξάλλου δεν επανεξέτασε το στοιχείο αυτό, αφού το συζήτησε με τα συμμετέχοντα μέρη, ούτε εξήγησε πώς ένα μεμονωμένο τεχνικό πρόβλημα ενός προμηθευτή μπορούσε να τον αναγκάσει να αρνηθεί τελείως τον εφοδιασμό ενός πελάτη ενώ, κατά την ίδια την Επιτροπή, όλοι οι προμηθευτές είχαν πλεονάζουσες ικανότητες. Επιπλέον, η Επιτροπή δεν εξηγεί πώς κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «[π]ροκύπτει επιπλέον ότι ο εν λόγω πελάτης βρήκε εναλλακτική πηγή εφοδιασμού πράγμα που άμβλυne τις συνέπειες αυτής της απροσδόκητης έλλειψης». Καμία τέτοια πληροφορία δεν δόθηκε στην Επιτροπή η οποία και δεν επικοινωνήσε με τη Sun για να επαληθεύσει το στοιχείο αυτό.

148 Οι προσφεύγουσες επικαλούνται επίσης αλληλογραφία που προσκομίστηκε κατά τη διοικητική διαδικασία που δείχνει ότι η ίδια η Hexion αναγκάστηκε να αντιμετωπίσει προβλήματα ικανότητας παραγωγής δεδομένου ότι, επειδή δεν ήταν σε θέση να παραγάγει τις ζητούμενες ποσότητες, έβαλε σε κλήρωση τους πελάτες της. Υποστηρίζουν επίσης ότι, λόγω της ελλείψεως διαθεσίμων πρώτων υλών, η επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση μπορεί, λόγω του μεγέθους της, της υποδομής και της πείρας της να αποκτήσει υψηλό βαθμό ελέγχου ή να επηρεάσει τον εφοδιασμό σε ελαιορητίνη κολοφωνίου, πράγμα που θα ζημιώσει ακόμη περισσότερο τους μικρούς προμηθευτές, οι οποίοι δεν μπορούν να φθάσουν το μέγεθος και την ισχύ της Hexion ή της Akzo. Αναπόφευκτα, κάθε ενδεχόμενη επέκταση των ανταγωνιστικών επιχειρήσεων θα καταστεί ακόμη δυσχερέστερη, αν όχι αδύνατη. Η Επιτροπή όμως δεν επιδίωξε να εξετάσει αν η συνδυασμένη διαπραγματευτική ισχύς της Hexion και της Akzo έναντι των προμηθευτών ελαιορητίνης κολοφωνίου ήταν ενδεχομένως πολύ μεγαλύτερη αυτής των ανταγωνιστών τους και τις συνέπειες που θα είχε αυτό στην αγορά.

149 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι τρία έγγραφα διαθέσιμα στο διαδίκτυο επιβεβαιώνουν την έλλειψη πρώτων υλών κατά τους τελευταίους μήνες του έτους καθώς και την εκτίμηση από τις προσφεύγουσες της δυναμικής της βιομηχανίας. Κατά την άποψή τους, σε μια πρόσφατη έκθεση για τις ρητίνες που δημοσιεύθηκε στο *Ink World Magazine*, ένας προϊστάμενος του τμήματος «Ρητίνες» της Hexion δήλωσε ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει ήδη η βιομηχανία ρητινών ήταν η άτακτη διαθεσιμότητα των βασικών υλικών και η αντίστοιχη αύξηση του κόστους και ότι, από τη σκοπιά της Hexion, τα κρίσιμα προβλήματα ήταν η αύξηση του κόστους και η έλλειψη ρητίνης tall oil και ελαιορητίνης κολοφωνίου. Κατά τις προσφεύγουσες μια κοινή δήλωση της Megara και της Resinall, της 2ας Αυγούστου 2006, επιβεβαιώνει κατά τον ίδιο τρόπο ότι η κατάσταση του εφοδιασμού ήταν πολύ δύσκολη, δεδομένου ότι δηλώνουν ότι το έτος αυτό η βιομηχανία αντιμετώπισε προβλήματα άνευ προηγουμένου και, μεταξύ άλλων, έλλειψη πρώτων υλών και αυξήσεις κόστους, ότι ενόψει της περιόδου του έτους με τη μεγαλύτερη δραστηριότητα οι πρόσφατες εξελίξεις καθιστούν πιθανές και άλλες διακοπές του εφοδιασμού και ότι κατά συνέπεια, και μέχρι νεοτέρας διαταγής, η Resinall δεν θα δέχεται νέους πελάτες ή νέες παραγγελίες και θα καταβάλει όλες τις αναγκαίες προσπάθειες για να αποτρέψει την ανάγκη επιβολή ποσοτώσεων. Τέλος, κατά τις προσφεύγουσες, η ιστοσελίδα της επιχείρησης DRT αναφέρει ότι οι πλέον πρόσφατες ειδήσεις από την Κίνα σχετικά με τις πρώτες ύλες δείχνουν ότι η κατάσταση παραμένει πολύ δύσκολη.

- 150 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν επιπλέον ότι, καίτοι η έκθεση για τις ρητίνες και η δήλωση της Megara και της Resinall δεν ήταν διαθέσιμες στις 29 Μαΐου 2006, είναι απορίας άξιον πώς η Επιτροπή δεν έλαβε, πριν εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση, την παραμικρή ένδειξη της ύπαρξης ελλείψεως πρώτων υλών. Ενώ η προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρει ότι η Megara και η DRT διαθέτουν αποθεματικές ικανότητες, αντιστοίχως, 5 000 τόνων (που αντιστοιχούν στο 50 % της ικανότητας παραγωγής της) και 1 000 τόνων (που αντιστοιχούν σε 6 % περίπου της ικανότητας παραγωγής της), η Megara δήλωσε ότι φοβάται ότι δεν θα είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις υφιστάμενες δεσμεύσεις της. Κατά τις προσφεύγουσες, εξάλλου, η DRT αντιμετωπίζει επίσης σοβαρά προβλήματα εφοδιασμού.
- 151 Οι προσφεύγουσες διερωτώνται, επίσης, ως προς τη μέθοδο που εφάρμοσε η Επιτροπή για να αξιολογήσει τις ικανότητες. Καίτοι αντελήφθη τον εποχιακό χαρακτήρα της ζήτησης που δημιουργεί προβλήματα εφοδιασμού, συνδεδεμένα με περιορισμούς ικανοτήτων, η Επιτροπή αγνοεί το γεγονός ότι μια βιομηχανία που χαρακτηρίζεται από πλεονάζουσες ικανότητες πρέπει να είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει την ικανότητα αυτή για να ανταποκριθεί στις παραγγελίες των πελατών της κατά τις περιόδους μεγάλης ζήτησης.
- 152 Οι προσφεύγουσες συνάγουν ότι οι πληροφορίες που είχε η Επιτροπή δεν στηρίζουν τα συμπεράσματά της «ότι η πλειονότητα των πελατών δέχθηκε ότι η αγορά εμφανίζει πλεονάζουσες ικανότητες». Οι προσφεύγουσες φρονούν ότι η δήλωση της Επιτροπής κατά την οποία «πέντε από τους επτά πελάτες δήλωσαν ότι δεν υπάρχουν περιορισμοί ικανοτήτων στην αγορά, η οποία εμφανίζει πλεονάζουσες ικανότητες παραγωγής» και «δύο άλλοι πελάτες δεν έλαβαν θέση» είναι εσφαλμένη διότι οι προσφεύγουσες όλες δήλωσαν ότι υπάρχουν περιορισμοί ικανότητας στην αγορά.
- 153 Πρώτον, η Επιτροπή παρατηρεί ότι οι προσφεύγουσες δεν αμφισβητούν ότι οι ανταγωνιστές των μετεχόντων μερών είχαν πλεονάζουσες ικανότητες, τουλάχιστον μέχρι ποσοστού 19,5 % της συνολικής παραγωγής στην αγορά, και 41 %, αν ληφθούν υπόψη οι εκτιμήσεις των μερών για τους παραγωγούς που δεν απάντησαν στην ερώτηση αυτή.

154 Δεύτερον, η Επιτροπή φρονεί ότι το επιχείρημα των προσφευγουσών είναι εσφαλμένο, και μάλιστα καταρχήν, διότι η έλλειψη πρώτων υλών σε μια αγορά μπορεί να επηρεάσει όλους τους προμηθευτές κατά τον ίδιο τρόπο. Ζημιογόνα για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα δημιουργούνται μόνο αν η επιχείρηση που προκύπτει από τη συγκέντρωση επιτύχει προτιμησιακή πρόσβαση στις πρώτες ύλες που θα της δώσει τη δυνατότητα να περιορίσει την πρόσβαση σε ανταγωνιστές. Οι προσφεύγουσες όμως δεν επικαλούνται αυτό το στοιχείο και δεν υπάρχει καμία σχετική ένδειξη. Πράγματι, από έγγραφο που ανέγραψε η Επιτροπή από το διαδίκτυο προκύπτει ότι μόνο το 25 % του κολοφωνίου χρησιμοποιείται για την παραγωγή ρητινών προοριζομένων για μελάνες εκτυπώσεως. Κατά συνέπεια, η επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση, λόγω του μεριδίου παγκόσμιας αγοράς της (20-30) % για τις ρητίνες κολοφωνίου (αιτιολογική σκέψη 53 της προσβαλλομένης απόφασης), δεν θα μπορεί να αγοράσει παρά μόνο 5 έως 10 % της παγκόσμιας αγοράς κολοφωνίου, πράγμα που δεν μαρτυρεί μεγάλη αγοραστική ισχύ.

155 Τρίτον, η έρευνα αγοράς δεν στηρίζει την υπόθεση ότι η έλλειψη πρώτων υλών αποτέλεσε φραγμό στην άσκηση της παραγωγής. Καίτοι η Επιτροπή δεν ζήτησε ρητά από τους ανταγωνιστές των μετεχόντων μερών αν αντιμετωπίζουν προβλήματα έλλειψης ορισμένων κολοφωνίων, η Επιτροπή φρονεί ότι η πληροφορία αυτή θα είχε περιληφθεί στις απαντήσεις τους στις ερωτήσεις 39 και 40 του ερωτηματολογίου ανταγωνιστών, αν είχαν θεωρήσει ότι η έλλειψη αυτή αποτελούσε μείζον εμπόδιο στην παραγωγή ρητινών. Αυτό όμως δεν συνέβη. Η Επιτροπή υπογραμμίζει επίσης ότι ο μόνος πελάτης που έκανε λόγο για πρόβλημα έλλειψης πρώτων υλών κατά τη διοικητική διαδικασία είναι η Siegwerk. Ούτε η Flint ούτε η Sun έκαναν λόγο, κατά τη διοικητική διαδικασία, για πρόβλημα που τώρα θεωρούν ως κομβικό στοιχείο για την αξιολόγηση της συγκέντρωσης. Επιπλέον οι πληροφορίες που διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή σχετικά με [απόρρητο] υποδεικνύουν αντιστοίχως τεχνικές δυσχέρειες και μέτρα συντήρησης των αντιδραστήρων. Δεν περιέχουν καμία μνεία για ελλείψεις πρώτων υλών.

156 Τέταρτον, όσον αφορά τα δημοσιεύματα στα οποία αναφέρονται οι προσφεύγουσες, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η νομιμότητα των προσβαλλομένων πράξεων εκτιμάται αναλόγως των πραγματικών και νομικών στοιχείων που υπάρχουν κατά τον χρόνο

εκδόσεως της πράξεως. Φρονεί επίσης ότι ένας προσεκτικός έλεγχος των εγγράφων αυτών δείχνει ότι κανένα από αυτά δεν υπαινίσσεται έλλειψη πρώτων υλών που εμπόδισε την αύξηση της παραγωγής ρητινών κολοφωνίου.

- 157 Πέμπτον, όσον αφορά την παλαιότερη πρακτική λήψεως αποφάσεων, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι υποθέσεις αυτές αφορούν πραγματικά χαρακτηριστικά που διαφέρουν κατά πολύ από αυτά της υπό κρίση υπόθεσης και κατά συνέπεια είναι άσχετη με την παρούσα περίπτωση.
- 158 Τέλος, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η Siegwerk απάντησε στις ερωτήσεις 35 και 39 του ερωτηματολογίου πελατών ότι φρονεί «ότι υπάρχει πλεονάζουσα ικανότητα στην αγορά».
- 159 Οι παρεμβαίνουσες τονίζουν ότι η τιμή του κολοφωνίου αυξήθηκε πολύ κατά τον χρόνο της συγκέντρωσης λόγω παροδικής κάμψης της προσφοράς σε σχέση με τη ζήτηση, που οφειλόταν στον συνδυασμό χαμηλών αποθεμάτων, κακοκαιρίας που καθυστέρησε τη συγκομιδή κολοφωνίου και κερδοσκοπίας, πλην όμως ήταν δυνατός ο εφοδιασμός στην τιμή της αγοράς και ότι οι τιμές μειώθηκαν από τότε. Αναφερόμενοι σε μια σύσκεψη με τη Sun που πραγματοποιήθηκε μετά την έκδοση της προσβαλλομένης απόφασης, οι παρεμβαίνουσες υποστηρίζουν ότι οι προσφεύγουσες γνώριζαν το στοιχείο αυτό κατά την άσκηση της προσφυγής.
- 160 Όσον αφορά τα δύο δημοσιεύματα στα οποία αναφέρθηκαν οι προσφεύγουσες, οι παρεμβαίνουσες διευκρινίζουν ότι οι δηλώσεις που περιέχουν είναι άσχετες, δεδομένου ότι δεν έχουν καμία σχέση με την παραγωγή ρητινών κολοφωνίου στην Ευρώπη. Η τρίτη δείχνει ότι η Arez κίνησε, στην Κίνα, εργασίες κατασκευής στο πλαίσιο σχεδίου που έχει στόχο να διπλασιάσει τις ικανότητες παραγωγής της, πράγμα που σημαίνει ότι η επιχείρηση αυτή ήταν πεπεισμένη ότι θα είχε την αναγκαία πρόσβαση στις πρώτες ύλες. Επιπλέον, τα δημοσιεύματα αυτά καθώς και

μια συμφωνία παραγωγής και πωλήσεως μεταξύ Megara και Resinall είναι παραδείγματα νέων εισόδων στην αγορά, που αποδεικνύουν ότι τα εμπόδια στην είσοδο και την εξάπλωση ήταν ασθενή.

- ¹⁶¹ Τέλος, κανένα περιστατικό δεν στηρίζει το συμπέρασμα ότι η επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση θα μπορέσει να επιτύχει προνομιακή πρόσβαση στις πρώτες ύλες. Αντιθέτως, στη διάρκεια της σύσκεψης της 7ης Απριλίου 2006, η Sun εξέφρασε τις ανησυχίες της ως προς το ότι η Hexion δεν ήταν ολοκληρωμένη σε αρχικό στάδιο του τομέα του κολοφωνίου αντίθετα με ορισμένους από τους ανταγωνιστές της.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- ¹⁶² Με το πρώτο σκέλος του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως, οι προσφεύγουσες διατυπώνουν στην πραγματικότητα δύο αιτιάσεις που στηρίζονται, η πρώτη, σε πλάνες στις οποίες φέρεται ότι υπέπεσε η Επιτροπή καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι υπήρχαν πλεονάζουσες ικανότητες στην αγορά και, η δεύτερη, σε πλάνες που υπέπεσε παραλείποντας να αναλύσει με την προσβαλλόμενη απόφαση τόσο τη διαθεσιμότητα των αναγκαίων για την παραγωγή ρητινών κολοφωνίου πρώτων υλών όσο και τα αποτελέσματα της φερομένης ελλείψεως πρώτων υλών στη χρησιμοποίηση των ικανοτήτων.

— Επί της πρώτης αιτιάσεως που στηρίζεται σε πλάνες σχετικά με τις ικανότητες που υπάρχουν στην αγορά

- ¹⁶³ Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι η Επιτροπή θεώρησε, στις αιτιολογικές σκέψεις 63 έως 67 της προσβαλλομένης απόφασης, ότι η αγορά χαρακτηρίζεται από πλεονάζουσες ικανότητες.

164 Πρέπει, συνεπώς, να εξεταστεί μήπως η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως κρίνοντας ότι υπήρχαν πλεονάζουσες ικανότητες στην αγορά.

165 Όσον αφορά, πρώτον, τους φερόμενους γενικούς και εποχιακούς περιορισμούς, από τον φάκελο της διοικητικής διαδικασίας, προκύπτει ότι οι προσφεύγουσες ανέφεραν ότι υπήρχαν στην αγορά περιορισμοί που εμπόδιζαν τις ικανότητες παραγωγής, ότι η ικανότητα των προμηθευτών ήταν ίσως σε παρακμή και ότι η Sun κατέβαλε κάθε χρόνο μεγάλες προσπάθειες για να εξασφαλίσει τον εφοδιασμό που χρειαζόταν, ιδιαίτερα κατά την περίοδο από τον Σεπτέμβριο μέχρι τον Δεκέμβριο, όταν η ζήτηση ήταν εποχιακά μεγάλη και οι ικανότητες των υπαρχόντων παραγωγών ανεπαρκείς (απαντήσεις της Flint στην ερώτηση 40 και της Sun στην ερώτηση 39 του ερωτηματολογίου πελατών). Επιπλέον, η Sun τόνισε στις συμπληρωματικές παρατηρήσεις της την ύπαρξη [απόρρητο].

166 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται, στις σκέψεις 62 έως 65, κυρίως στα στοιχεία που διαβίβασαν οι ανταγωνιστές των μετεχόντων μερών, σύμφωνα με τα οποία υπήρχαν αποθεματικές ικανότητες παραγωγής τουλάχιστον 19,5 % της συνολικής παραγωγής στην αγορά που μπορούσε να φτάσει, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, μέχρι ποσοστό 41 % (βλ. σκέψη 25 ανωτέρω). Κατά την αιτιολογική σκέψη 65 της προσβαλλομένης απόφασης, εξάλλου, πέντε από τους επτά πελάτες που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο αναγνώρισαν ότι η αγορά διέθετε πλεονάζουσες ικανότητες. Στο μέτρο που οι προσφεύγουσες αμφισβητούν το στοιχείο αυτό, η Επιτροπή παραπέμπει ορθά στις απαντήσεις της Siegwerk στις ερωτήσεις 35 και 39 του ερωτηματολογίου πελατών, στις οποίες αναγνωρίζει την ύπαρξη πλεοναζουσών ικανοτήτων. Όπως δηλαδή προκύπτει από τη δικογραφία, μόνο η Flint και η Sun δήλωσαν σαφώς κατά τη διοικητική διαδικασία ότι υπήρχαν περιορισμοί ικανότητας. Από τις συμπληρωματικές παρατηρήσεις της Sun και από την απάντηση της [απόρρητο] προκύπτει ότι [απόρρητο]. Πράγματι, παρατηρούν ότι [απόρρητο].

- 167 Εξάλλου, από την αλληλογραφία με γραμματοκομιστή που προσκόμισε η Sun προκύπτει επίσης ότι [απόρρητο]. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν είχε την υποχρέωση να εξηγήσει περισσότερο πώς [απόρρητο] ούτε να επαληθεύσει τις σχετικές διαπιστώσεις της με τη Sun. Επιπλέον, δεδομένου ότι τα στοιχεία που διαβίβασε η [απόρρητο] για [απόρρητο] διευκρινίζουν επαρκώς [απόρρητο], το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η Επιτροπή δεν είχε την υποχρέωση να επαληθεύσει το στοιχείο αυτό με τη Sun.
- 168 Υπό τις συνθήκες αυτές το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η Επιτροπή δεν είχε την υποχρέωση να στηρίξει περισσότερο τις διαπιστώσεις που παραθέτει στην αιτιολογική σκέψη 67 της προσβαλλομένης απόφασης και ότι δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως κρίνοντας ότι υπήρχαν πλεονάζουσες ικανότητες στην αγορά.
- 169 Όσον αφορά, δεύτερον, τον ισχυρισμό περί περιορισμών ικανότητας στους ανταγωνιστές των προσφευγουσών, διαπιστώνεται ότι η Flint ανέφερε ότι δεν υπήρχαν στους άλλους προμηθευτές επαρκείς διαθέσιμες ικανότητες, ότι ήταν πολύ δύσκολο να επιτύχει από τους προμηθευτές δεσμεύσεις για τις ποσότητες που χρειαζόταν, ότι η ικανότητα είναι το κύριο κριτήριο που λαμβάνεται υπόψη για τη σύναψη συμβάσεως προμήθειας και ότι ήταν αναγκασμένη να περιλάβει την επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση στον κατάλογο προμηθευτών της διότι οι λοιποί προμηθευτές δεν ήταν σε θέση να της προμηθεύσουν τις ποσότητες που χρειαζόταν (απαντήσεις στις ερωτήσεις 12, 40, 43 και 45 του ερωτηματολογίου πελατών). Επιπλέον, η Sun δήλωσε ότι όλοι οι παραγωγοί ρητινών κολοφονίου εφοδίαζαν ήδη τη βιομηχανία των μελανών και ότι δεν υπήρχε συνεπώς κανένας εναλλακτικός προμηθευτής διαθέσιμος για τη βιομηχανία μελανών, ότι οι απαιτούμενες ποσότητες ήταν ένα από τα κριτήρια για τη σύναψη συμβάσεων προμήθειας, ότι δεν υπάρχει προμηθευτής ικανός σήμερα να προμηθεύσει τις ποσότητες που του ζητούν και ότι όλοι οι μεγάλοι αγοραστές ρητινών έχουν πλείονες στρατηγικές εφοδιασμού (απαντήσεις στις ερωτήσεις 12, 42 και 44 του ερωτηματολογίου πελατών). Τέλος, η Siegwerk δήλωσε ότι δεν υπήρχαν εναλλακτικοί προμηθευτές πέραν αυτών που υπάρχουν στην Ευρώπη (απάντηση στην ερώτηση 12 του ερωτηματολογίου πελατών).

170 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι, εν προκειμένω, το μόνο λυσιτελές ζήτημα είναι το αν οι διαθέσιμες ικανότητες έδιναν τη δυνατότητα στους πελάτες των μετεχόντων μερών να διοχετεύσουν παραγγελίες τις οποίες μέχρι τότε ικανοποιούσαν τα μετέχοντα μέρη, σε άλλους προμηθευτές υπάρχοντες ή που επρόκειτο ίσως να εισέλθουν στην αγορά. Από τις απαντήσεις στα ερωτηματολόγια πελατών που μνημονεύονται στην προηγούμενη σκέψη προκύπτει ότι μόνο η Flint δήλωσε σαφώς κατά τη διοικητική διαδικασία ότι υπάρχουν δυσχέρειες που σχετίζονται με τις διαθέσιμες ποσότητες των ανταγωνιστών των μετεχόντων μερών. Η Flint όμως δήλωσε επίσης, σχετικά με τις δυσχέρειες να εξασφαλιστούν δεσμεύσεις των προμηθευτών για τις «αναγκαίες ποσότητες», ότι ήταν δυνατόν να επιτύχει ο πελάτης τέτοιες δεσμεύσεις αν ήταν πρόθυμος να καταβάλει το τίμημα («If we pay, we get!», απάντηση στην ερώτηση 40 του ερωτηματολογίου πελατών). Οι φερόμενες δυσχέρειες που επισημαίνονται, δηλαδή, φαίνεται να αφορούν περισσότερο το επίπεδο των τιμών που ζητούσαν οι προμηθευτές αναλόγως της ζήτησης παρά την έλλειψη ικανοτήτων.

171 Εν συνεχεία, διαπιστώνεται ότι δεν είναι απαραίτητο, για να αποτραπούν ενδεχόμενες συμπεριφορές κατά του ανταγωνισμού της επιχείρησης που θα προκύψει από τη συγκέντρωση, να μπορούν όλοι οι πελάτες της να διοχετεύουν όλες τις παραγγελίες τους σε άλλους προμηθευτές. Πράγματι, η δυνατότητα των προσφευγουσών να διοχετεύουν ένα σημαντικό μέρος της ζήτησής τους σε άλλους προμηθευτές μπορεί να θεωρηθεί ως απειλή αρκετά μεγάλων απωλειών για την επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση, ικανή να την αποτρέψει από τη συνέχιση αυτής της στρατηγικής. Εν προκειμένω, από την πολύμορφη στρατηγική εφοδιασμού για την οποία έκανε λόγο η Sun κατά τη διοικητική διαδικασία προκύπτει ότι οι πελάτες επιδιώκουν να περιλάβουν πλείονες παραγωγούς στον κατάλογο προμηθευτών. Όπως προκύπτει όμως από τα μερίδια αγοράς της Arizona, της Cray Valley και της Respol, καθώς και από τις ικανότητες παραγωγής τους και τις σημαντικές πλεονάζουσες ικανότητες που διαθέτουν, οι οποίες μνημονεύονται στις αιτιολογικές σκέψεις 51 και 62 έως 64 της προσβαλλομένης απόφασης και δεν αμφισβητήθηκαν από τις προσφεύγουσες, οι προμηθευτές αυτοί είναι ικανοί να προμηθεύσουν τις μεγάλες ποσότητες που ενδέχεται να ζητήσουν οι προσφεύγουσες. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι οι προμηθευτές μικρότερου μεγέθους έχουν από κοινού μερίδιο αγοράς περίπου 21 % και σημαντικές πλεονάζουσες ικανότητες. Για τον λόγο αυτό, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη προτιμήσεως θεωρώντας, στις σκέψεις 68 και 71 της προσβαλλομένης απόφασης, ότι οι λοιποί παραγωγοί της αγοράς έχουν την

ικανότητα που τους επιτρέπει να αποκρούσουν ενδεχόμενη συμπεριφορά κατά του ανταγωνισμού και να εφοδιάσουν τους μεγάλους πελάτες των μετεχόντων μερών.

¹⁷² Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι μόνο η Flint και η Sun έκαναν λόγο για περιορισμούς ικανότητας κατά τη διοικητική διαδικασία ενώ οι λοιποί πελάτες, μεταξύ αυτών δε και η Siegwerk, και οι ανταγωνιστές των μετεχόντων μερών αναγνώρισαν όλοι ότι υπήρχαν πλεονάζουσες ικανότητες. Για τους λόγους αυτούς, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως θεωρώντας ότι δεν υπήρχαν στους ανταγωνιστές της προσφεύγουσας περιορισμοί ικανότητας που μπορούσαν να εμποδίσουν τους πελάτες αυτούς να διοχετεύσουν ένα αρκετά μεγάλο μέρος των παραγγελιών τους σε άλλους προμηθευτές.

¹⁷³ Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η Επιτροπή ορθώς θεώρησε ότι υπήρχαν πλεονάζουσες ικανότητες στην αγορά. Κατά συνέπεια, η αιτίαση αυτή πρέπει να απορριφθεί.

— Επί της δευτέρας αιτιάσεως που στηρίζεται σε πλάνες σχετικά με τη διαθεσιμότητα των πρώτων υλών

¹⁷⁴ Προκαταρκτικώς υπενθυμίζεται ότι στη σκέψη 67 της προσβαλλομένης απόφασης η Επιτροπή διαπίστωσε, κατά τα τελευταία έτη πριν από τη συγκέντρωση, αύξηση των τιμών των πρώτων υλών που αποτελούν βασικά στοιχεία της παραγωγής ρητινών κολοφωνίου, όπως το ακαθάριστο πετρέλαιο, η ελαιορητίνη κολοφωνίου και η ρητίνη tall oil, με την τιμή του τόνου της ρητίνης κολοφωνίου να αυξάνεται από 500 USD τον Ιανουάριο 2004 σε περίπου 1 250 USD κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης απόφασης.

- 175 Πρέπει συνεπώς να εξεταστεί μήπως η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, παραλείποντας να αναλύσει με την προσβαλλόμενη απόφαση τη διαθεσιμότητα των πρώτων υλών που είναι αναγκαίες για την παραγωγή ρητινών κολοφωνίου και τα αποτελέσματα της φερομένης ελλείψεως αυτών των πρώτων υλών επί της χρησιμοποίησεως των ικανοτήτων.
- 176 Όσον αφορά, πρώτον, τις ενδείξεις έλλειψης πρώτων υλών διαπιστώνεται ότι η Siegwerk δήλωσε, απαντώντας στις ερωτήσεις 36 και 39 του ερωτηματολογίου πελατών, ότι οι υψηλές τιμές και η διαθεσιμότητα των πρώτων υλών ήταν μείζον εμπόδιο για την είσοδο στην αγορά σήμερα και ότι είχαν σημειωθεί στο πρόσφατο παρελθόν σοβαρά προβλήματα εφοδιασμού λόγω του ότι δεν υπήρχαν διαθέσιμες πρώτες ύλες. Απαντώντας στην ερώτηση 15 του ερωτηματολογίου πελατών, η Siegwerk δήλωσε εξάλλου ότι τον Φεβρουάριο 2006, η Arizona είχε παύσει να της προμηθεύει τις περισσότερες από τις τροποποιημένες φενολικές ρητίνες διότι είχε διακόψει την παραγωγή της λόγω της παρατεταμένης μειωμένης διαθεσιμότητας δύο απαραίτητων πρώτων υλών, της ακαθάριστης ρητίνης tall oil και της ελαιορητίνης κολοφωνίου. Επιπλέον, τονίστηκε ήδη ότι η προσβαλλόμενη απόφαση έκανε λόγο, στην αιτιολογική σκέψη 67, για σημαντική αύξηση της τιμής των πρώτων υλών κατά τα τελευταία χρόνια μέχρι την έκδοση της προσβαλλομένης απόφασης. Τέλος, οι παρεμβαίνουσες αναγνωρίζουν ότι σημειώθηκε προσωρινή κάμψη της προσφοράς σε σχέση με τη ζήτηση που οφειλόταν στον συνδυασμό διαφόρων παραγόντων.
- 177 Η Επιτροπή όμως ορθώς υπογραμμίζει ότι η Siegwerk είναι ο μόνος από τους δέκα πελάτες που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο πελατών που έκανε λόγο για προβλήματα διαθεσιμότητας πρώτων υλών. Κανένας άλλος πελάτης, ούτε καν η Flint και η Sun, δεν έκανε λόγο κατά τη διοικητική διαδικασία για τέτοια προβλήματα. Ομοίως, κανένας από τους δεκατρείς ανταγωνιστές των μετεχόντων μερών που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο ανταγωνιστών δεν έθιξε τέτοια προβλήματα για την ακαθάριστη ρητίνη tall oil ή την ελαιορητίνη κολοφωνίου, καίτοι η Επιτροπή έθεσε ερωτήσεις ως προς τη χρησιμοποίηση των ικανοτήτων για την παραγωγή υβριδικών ρητινών (που συντίθενται από ρητίνες υδρογονάνθρακες και ρητίνες με βάση tall oil ή ελαιορητίνη κολοφωνίου) και όσον αφορά τις δυσχέρειες εισόδου ιδίως στην αγορά ρητινών κολοφωνίου (ερωτήσεις 39 και 40 του ερωτηματολογίου ανταγωνιστών). Πράγματι, η μόνη σχετική ένδειξη είναι από την Cray Valley που δηλώνει ότι «η

περιορισμένη πρόσβαση σε φτηνές πρώτες ύλες (ιδίως υδρογονάνθρακες)» αποτελούσε εμπόδιο για τους νεοεισερχόμενους. Ειδικότερα, η Arizona δεν έκανε λόγο για κανένα σχετικό πρόβλημα. Ακριβώς, όμως, οι παραγωγοί ρητινών κολοφωνίου είναι καλύτερα απ' όλους σε θέση να διαγνώσουν προβλήματα εφοδιασμού σχετικά με τις δικές τους πρώτες ύλες. Επιπλέον, οι παρεμβαίνουσες υπογραμμίζουν επίσης ότι, παρά την προσωρινή κάμψη της προσφοράς που παρατηρήθηκε σε σχέση με τη ζήτηση, ήταν πάντα δυνατή η προμήθεια ελαιορητινής κολοφωνίου στην τιμή της αγοράς.

- 178 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι με βάση μόνο τις ενδείξεις της Siegwerk, τη στιγμή που όλοι οι παραγωγοί έπρεπε να αντιμετωπίσουν τα ίδια προβλήματα, η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως παραλείποντας να εξετάσει το ζήτημα της διαθεσιμότητας των πρώτων υλών με την προσβαλλόμενη απόφαση.
- 179 Όσον αφορά, δεύτερον, τα διαθέσιμα στο διαδίκτυο έγγραφα που επικαλούνται οι προσφεύγουσες, αφενός πρέπει να σημειωθεί ότι δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη ως αποδείξεις της φερομένης έλλειψης πρώτων υλών, δεδομένου ότι κανένα από τα έγγραφα αυτά δεν διαβιβάστηκε στην Επιτροπή κατά τη διοικητική διαδικασία. Επιπλέον, η ανακοίνωση της συμφωνίας μεταξύ Megara και Resinall καθώς και η έκθεση για τις ρητίνες δημοσιεύθηκαν μετά την έκδοση της προσβαλλομένης απόφασης, ενώ η δήλωση της DRT είναι αχρονολόγητη.
- 180 Αφετέρου, στο μέτρο που οι προσφεύγουσες στηρίζονται στα έγγραφα αυτά για να αποδείξουν ότι ήταν ευρέως γνωστή κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης απόφασης η έλλειψη ακαθάριστης ρητινής tall oil και ελαιορητινής κολοφωνίου, πρέπει να σημειωθεί ότι η ανακοίνωση της Resinall δεν διευκρινίζει τις πρώτες ύλες στις οποίες υπάρχει η φερόμενη έλλειψη ούτε την αιτιολογία της και ότι οι παρεμβαίνουσες παρατήρησαν, χωρίς να αντικρουστούν από τις προσφεύγουσες, ότι η Resinall δεν πωλούσε ρητίνες κολοφωνίου στην Ευρώπη κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης απόφασης και της ανακοίνωσής. Επιπλέον, η δήλωση της DRT

αναφέρεται στα παράγωγα τερεβινθίνης και οι παρεμβαίνουσες παρατήρησαν, χωρίς να αντικρουστούν από τις προσφεύγουσες, ότι αυτό που ισχύει για τα παράγωγα τερεβινθίνης δεν ισχύει κατ' ανάγκη για τις ρητίνες κολοφωνίου. Εξάλλου, στο μέτρο που η δήλωση αυτή αναφέρεται στην ελαιορητίνη κολοφωνίου, διαπιστώνεται ότι από αυτή δεν προκύπτει σαφώς ότι κάνει λόγο για αύξηση της παραγωγής ή της τιμής και ότι ακόμη και μια ένδειξη αυξήσεως των τιμών δεν αποδεικνύει κατ' ανάγκη έλλειψη. Τέλος, από την έκθεση για τις ρητίνες προκύπτει ότι δεν αφορά ειδικά την ακαθάριστη ρητίνη tall oil και την ελαιορητίνη κολοφωνίου αλλά όλες τις πρώτες ύλες και ιδίως τους υδρογονάνθρακες, ότι αναφέρει γενικώς την ύπαρξη προβλημάτων το 2005, αλλά κάνει για λόγο για σταθερότητα εφοδιασμού κατά το 2006 και ότι τα προβλήματα του 2005 συνδέονται μάλλον με αυξήσεις και αστάθεια των τιμών παρά με έλλειψη των δύο αυτών πρώτων υλών. Πράγματι, η μόνη μεία έλλειψης αυτών των δύο πρώτων υλών αφορά το έτος 2005 και εξηγεί την έλλειψη καθώς και τα μεγαλύτερα έξοδα με το υψηλότερο κόστος της ενέργειας. Συνεπώς, πρέπει να θεωρηθεί ότι τα έγγραφα αυτά δεν αποδεικνύουν ότι ήταν ευρέως γνωστή κατά την έκδοση της προσβαλλομένης απόφασης κάποια έλλειψη ακαθάριστης ρητίνης tall oil και ελαιορητίνης κολοφωνίου και ότι η Επιτροπή όφειλε για τον λόγο αυτό να ερευνήσει το ζήτημα.

181 Για τους λόγους αυτούς, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι τα διαθέσιμα στο διαδίκτυο στοιχεία τα οποία επικαλούνται οι προσφεύγουσες δεν αποδεικνύουν ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως παραλείποντας να εξετάσει το ζήτημα της διαθεσιμότητας των πρώτων υλών με την προσβαλλόμενη απόφαση.

182 Όσον αφορά, τρίτον, τον ισχυρισμό ότι οι φερόμενες ελλείψεις πρώτων υλών εμπόδισαν τους ανταγωνιστές να αυξήσουν την παραγωγή τους και αποτελούν φραγμό στην είσοδο και την επέκταση στην αγορά, η Επιτροπή παρατηρεί ορθώς ότι οι προσφεύγουσες δεν εξήγησαν πώς μπορούσαν να προκύψουν ζημιογόνα για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα από μια έλλειψη πρώτων υλών που θα επηρέαζε κατά τον ίδιο τρόπο όλους τους προμηθευτές. Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι η Siegwark δήλωσε, απαντώντας στην ερώτηση 12 του ερωτηματολογίου πελατών, ότι μεγαλύτερη ποσότητα κολοφωνίου παράγεται στην Κίνα και ότι αν το κινεζικό κολοφώνιο γινόταν ακριβότερο, όλοι οι παραγωγοί σε παγκόσμιο επίπεδο θα αντιμετώπιζαν

το ίδιο πρόβλημα. Πράγματι, αν δεν υπάρχει διαθέσιμη ελαιορητίνη κολοφωνίου κανένας παραγωγός, ούτε και η επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση, δεν μπορεί να παραγάγει ρητίνες κολοφωνίου από ελαιορητίνη κολοφωνίου. Αντιθέτως, αν υπάρχει διαθέσιμη, κάθε παραγωγός μπορεί να προμηθευτεί, εφόσον είναι πρόθυμος να πληρώσει το τίμημα (βλ. σκέψη 170 ανωτέρω).

183 Έτσι, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, μόνο η προτιμησιακή πρόσβαση των μετεχόντων μερών σε σχέση με τους ανταγωνιστές τους θα μπορούσε να έχει επιπτώσεις επί του ανταγωνισμού. Οι προσφεύγουσες όμως δεν υποστηρίζουν ότι τα μετέχοντα μέρη έχουν τέτοια πρόσβαση. Απλώς υποστηρίζουν ότι η επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση μπορεί, λαμβανομένου υπόψη του μεγέθους της, της δομής της και της πείρας της να αποκτήσει υψηλό βαθμό ελέγχου ή επιρροής του εφοδιασμού σε ελαιορητίνη κολοφωνίου. Η Επιτροπή όμως παρατήρησε, χωρίς να αντικρουστεί από τις προσφεύγουσες, ότι η επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση θα αγοράσει μόνο ποσοστό 5 έως 10 % της παγκόσμιας παραγωγής ελαιορητίνης κολοφωνίου (βλ. σκέψη 154 ανωτέρω).

184 Για τους λόγους αυτούς, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι τα επιχειρήματα των προσφευγουσών, ότι, αφενός, οι ελλείψεις πρώτων υλών εμποδίζουν τους ανταγωνιστές να αυξήσουν την παραγωγή τους και αποτελούν φραγμό στην είσοδο και στην εξάπλωση στην αγορά και, αφετέρου, η επιχείρηση που θα προκύψει από τη συγκέντρωση θα έχει μεγάλη αγοραστική ισχύ, δεν αποδεικνύονται επαρκώς.

185 Όσον αφορά, τέταρτον, την επίκληση των κατευθυντηρίων γραμμών και της παλαιότερης πρακτικής λήψεως αποφάσεων της Επιτροπής, υπενθυμίζεται ότι κάθε υπόθεση πρέπει να εκτιμάται αναλόγως των πραγματικών περιστατικών της και ότι από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι τα στοιχεία που προβάλλουν οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι η Επιτροπή όφειλε εν προκειμένω να εξετάσει με την προσβαλλόμενη απόφαση το ζήτημα της διαθεσιμότητας των πρώτων υλών και της επιπτώσεως της φερομένης έλλειψής τους επί της χρησιμοποίησης των ικανοτήτων.

186 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως παραλείποντας να εξετάσει, με την προσβαλλόμενη απόφαση, το ζήτημα της διαθεσιμότητας των πρώτων υλών και των επιπτώσεων της φερομένης ελλείψεως πρώτων υλών στη χρησιμοποίηση των ικανοτήτων. Κατά συνέπεια, η αιτίαση αυτή πρέπει να απορριφθεί.

187 Συνεπώς, το υπό κρίση σκέλος του λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

β) Επί του δευτέρου σκέλους που στηρίζεται σε πλάνες σχετικά με τη φύση και την έκταση της κάθετης ολοκλήρωσης των πελατών της επιχείρησης που θα προκύψει από τη συγκέντρωση

Επιχειρήματα των διαδίκων

188 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή δεν εξέτασε τη φύση και την έκταση της κάθετης ολοκλήρωσης των πελατών. Παρατηρώντας την αιτιολογική σκέψη 69 της προσβαλλομένης απόφασης, ότι επιχειρήσεις όπως η Siegwerk και η Flint που διαθέτουν «εσωτερική παραγωγή ρητινών κολοφωνίου [...] ελέγχουν επιτυχώς τους προμηθευτές τους», η Επιτροπή στηρίχθηκε σε αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τις ικανότητες παραγωγής που προκύπτουν από αξιολογήσεις των μετεχόντων μερών χωρίς να ρωτήσει τις προσφεύγουσες σχετικά με τη φύση της παραγωγής τους. Η εν λόγω εσωτερική παραγωγή καλύπτει μόνο έναν συγκεκριμένο τύπο ρητινών κολοφωνίου που μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνον για την παραγωγή περιορισμένου φάσματος μελανών εκτυπώσεως. Επιπλέον, αντί 25 000 τόνους και 12 000 τόνους, η Flint και η Siegwerk παράγουν στην πραγματικότητα αντιστοίχως μόνο [απόρρητο] τόνους. Μια σοβαρή έρευνα με σκοπό την επιβεβαίωση των στοιχείων αυτών θα αποκάλυπτε ότι αυτή η παραγωγή δεν μπορεί να δημιουργήσει πίεση επί των μετεχόντων μερών διότι οι προσφεύγουσες εξακολουθούν να εξαρτώνται από τον

εξωτερικό εφοδιασμό. Η Επιτροπή παρέλειψε να εξετάσει εάν τα στοιχεία που είχε στη διάθεσή της ήταν αξιόπιστα, κατάλληλα και αντικειμενικά. Δεδομένου ότι δύο προσφεύγουσες διατύπωσαν με τις παρατηρήσεις τους σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη συγκέντρωση, υπογραμμίζοντας τις ανταγωνιστικές πιέσεις που θα προέκυπταν από αυτήν, είναι απορίας άξιο γιατί η Επιτροπή δεν επανεξέτασε τα στοιχεία που της διαβίβασαν τα μετέχοντα μέρη.

189 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι οι προσφεύγουσες δεν αρνούνται ότι η Flint και η Siegwerk έχουν σημαντική εσωτερική παραγωγή και φρονεί ότι η διαφορά μεταξύ των εκτιμήσεων που παραθέτει η προσβαλλόμενη απόφαση και των αριθμητικών στοιχείων που δίνουν οι προσφεύγουσες είναι μικρή. Το επιχειρήμα που προβάλλουν οι προσφεύγουσες, ότι η εσωτερική παραγωγή δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί παρά μόνο για ένα περιορισμένο φάσμα μελανών εκτυπώσεως, πρέπει να απορριφθεί ως ανεπαρκώς στηριζόμενο, δεδομένου ότι οι παραγωγοί ρητινών κολοφωνίου που προορίζονται για μελάνες εκτυπώσεως είναι κατά κανόνα σε θέση να παραγάγουν πλήρες φάσμα. Εν πάση περιπτώσει, τα επιχειρήματα που προβάλλουν οι προσφεύγουσες δεν θέτουν εν αμφιβόλω την εκτίμηση που εκτίθεται στην αιτιολογική σκέψη 69 της προσβαλλομένης απόφασης, κατά την οποία υπάρχει απειλή κάθετης ολοκλήρωσης εκ μέρους των πελατών.

190 Οι παρεμβαίνουσες επισημαίνουν ότι η συνδυασμένη ικανότητα της Flint και της Siegwerk, σύμφωνα με τα δικά της αριθμητικά στοιχεία, είναι [απόρρητο] τόνοι, δηλαδή σημαντική ποσότητα συγκρινόμενη με τους 35 000 τόνοι, που ήταν η ικανότητα της Hexion πριν από τη συγκέντρωση. Επιπλέον, η Επιτροπή γνώριζε μέσω του εγγράφου κοινοποίησης της συγκέντρωσης ότι η Flint και η Siegwerk παρασκεύαζαν μόνο ενώσεις ρητίνης. Λαμβανομένης υπόψη της ευκολίας υποκατάστασης των προϊόντων εφοδιασμού, η Flint και η Siegwerk θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν τις εσωτερικές ικανότητες παραγωγής τους για να ελέγξουν τους προμηθευτές τους, αφενός, απειλώντας να μη δίνουν πλέον παραγγελίες για ρητίνες ηλιοχαρακτικής και μελάνες offset καθώς και, αφετέρου, ελευθερώνοντας τις ικανότητες παραγωγής που διαθέτουν άλλοι προμηθευτές για να τους δώσουν τη δυνατότητα να παράγουν ρητίνες άλλου τύπου, προοριζόμενες για την αγορά των μελανών εκτυπώσεως. Τέλος, οι προσφεύγουσες έχουν συναίσθηση της δυνατότητάς τους να απειλήσουν κάθετη ολοκλήρωση, η δε Sun απείλησε να το πράξει στη διάρκεια σύσκεψης με την Hexion στις 5 Μαΐου 2006.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 191 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι η Επιτροπή, εξετάζοντας ενδεχόμενη αντισταθμιστική ισχύ των πελατών των μετεχόντων μερών, παρατήρησε στην αιτιολογική σκέψη 69 της προσβαλλομένης απόφασης ότι, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των μερών, τρεις μεγάλοι πελάτες είχαν μεγάλη ικανότητα εσωτερικής παραγωγής: η Flint και η Siegwerk, οι οποίες έχουν ικανότητα παραγωγής υπολογιζόμενη αντιστοίχως σε 25 000 τόνους και 12 000 τόνους, και η Huber η οποία πρόσφατα απέκτησε την Micro Inks και πληροφόρησε τους προμηθευτές της ότι θα άρχιζε να διοχετεύει τις αγορές της στη θυγατρική της.
- 192 Πρέπει συνεπώς να εξεταστεί μήπως η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη σχετικά με την κάθετη συγχώνευση της Flint και της Siegwerk, που θα μπορούσε να επηρεάσει το συμπέρασμά της σχετικά με την ύπαρξη αντισταθμιστικής ισχύος των πελατών των μετεχόντων μερών.
- 193 Όσον αφορά, πρώτον, τη διαφορά μεταξύ των ποσοτήτων παραγωγής που μνημονεύονται στην προσβαλλόμενη απόφαση και τα αριθμητικά στοιχεία που προσκόμισαν οι προσφεύγουσες, διαπιστώνεται ότι αυτή είναι πολύ μικρή. Έστω και βάσει των στοιχείων που προβάλλουν οι προσφεύγουσες, η συνδυασμένη παραγωγή της Flint και της Siegwerk αντιστοιχεί σε άνω του [απόρρητο] % της ικανότητας παραγωγής της Hexion πριν από τη συγκέντρωση. Για τους λόγους αυτούς, πρέπει να θεωρηθεί ότι η διαφορά που επισημαίνουν οι προσφεύγουσες δεν ασκεί επιρροή στην εκτίμηση της αντισταθμιστικής ισχύος που διατύπωσε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 69 της προσβαλλομένης απόφασης.

194 Όσον αφορά, δεύτερον, το επιχείρημα ότι η παραγωγή της Flint και της Siegwerk περιορίζεται σε ορισμένες ρητίνες και, συνεπώς, οι επιχειρήσεις αυτές εξαρτώνται από τους προμηθευτές της αγοράς, οι παρεμβαίνουσες παρατηρούν ότι μια εσωτερική παραγωγή έστω και περιορισμένη σε ορισμένες ρητίνες κολοφωνίου, τους δίνει τη δυνατότητα να ασκήσουν πίεση επί των προμηθευτών. Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή ορθώς τονίζει ότι οι ενδεχόμενοι περιορισμοί της εσωτερικής παραγωγής της Flint και της Siegwerk δεν επηρεάζουν τη βάση του συλλογισμού που εκτίθεται στην αιτιολογική σκέψη 69 της προσβαλλομένης απόφασης. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή χρησιμοποιεί τα παραδείγματα της Flint, της Siegwerk και της Huber για να αποδείξει ότι η αντισταθμιστική ισχύς των πελατών των μετεχόντων μερών ενισχύεται από την απειλή κάθετης συγχώνευσης. Για τους λόγους αυτούς πρέπει να θεωρηθεί ότι το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν αναφέρει στην αιτιολογική σκέψη 69 της προσβαλλομένης απόφασης τους ενδεχόμενους περιορισμούς της παραγωγής της Flint και της Siegwerk δεν ασκεί επιρροή στην εκτίμηση της αντισταθμιστικής ισχύος που διατύπωσε η Επιτροπή.

195 Τέλος, από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως θεωρώντας ότι, υπό τις περιστάσεις της παρούσας υπόθεσης, δεν ήταν επιβεβλημένη η επαλήθευση των στοιχείων σχετικά με την παραγωγή της Siegwerk και της Flint.

196 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως θεωρώντας ότι οι πελάτες των μετεχόντων μερών διαθέτουν αντισταθμιστική ισχύ ή, σχετικά με την απειλή κάθετης ολοκλήρωσης της Flint και της Siegwerk, δεν απέδειξαν πραγματική πλάνη ικανή να επηρεάσει το συμπέρασμα αυτό.

197 Κατά συνέπεια, το υπό κρίση σκέλος του λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

γ) Επί του τρίτου σκέλους που στηρίζεται σε πλάνες σχετικά με τις συνέπειες των σημαντικών ανατιμήσεων των πρώτων υλών

Επιχειρήματα των διαδίκων

¹⁹⁸ Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή δεν ερεύνησε δεόντως τις συνέπειες επί του ανταγωνισμού των ανατιμήσεων της ελαιορητινής κολοφωνίου από 500 σε 1 250 USD ανά τόνο στη διάρκεια των 29 μηνών που προηγήθηκαν της συγκέντρωσης. Η Sun πληροφόρησε την Επιτροπή για σημαντικές αυξήσεις των τιμών των ρητινών κολοφωνίου και ιδίως για αυξήσεις των τιμών που επέβαλαν τα μετέχοντα μέρη από τον Φεβρουάριο 2005 μέχρι 15 Μαΐου 2006. Η Επιτροπή όμως δεν εξέτασε τις συνέπειες επί των αγοραστών ρητινών κολοφωνίου αυτών των ανατιμήσεων που συνδυάστηκαν με αύξηση της ζήτησεως ενώ σε άλλες υποθέσεις είχε θεωρήσει ότι «η δυνατότητα αυξήσεως των τιμών συνιστά την καλύτερη απόδειξη ότι δεν υπήρχε επαρκής ανταγωνισμός στο παρελθόν και ότι θα είναι ακόμα ασθενέστερος μετά τη συγκέντρωση, για να περιορίσει σημαντικά την ισχύ» της επιχείρησης που θα προκύψει από τη συγκέντρωση (βλ. απόφαση Nestlé/Perrier) και ότι οι ανατιμήσεις «αντικρούουν το επιχείρημα ότι οι τιμές συγκρατούνται λόγω της υπάρξεως πλεονάζουσας ικανότητας» [απόφαση 2002/244/ΕΚ της Επιτροπής, της 14ης Μαρτίου 2000, που κηρύσσει μια συγκέντρωση συμβατή με την κοινή αγορά και τη συμφωνία ΕΟΧ (Υπόθεση COMP/M.1663 — Alcan/Alusuisse, ΕΕ 2002, L 90, σ. 1, στο εξής απόφαση Alcan/Alusuisse)].

¹⁹⁹ Η Επιτροπή παρατηρεί ότι οι προσφεύγουσες δεν διευκρινίζουν γιατί είναι αναγκαία μια λεπτομερής έρευνα σχετικά με τις ανατιμήσεις των πρώτων υλών που επηρεάζει όλους τους παραγωγούς των οικείων προϊόντων. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι ανατιμήσεις αυτές δεν έχουν σχέση με την παρούσα συγκέντρωση και δεν οφείλονται σε αυτήν. Πράγματι, δεδομένου ότι αυξήθηκαν σημαντικά οι τιμές των πρώτων υλών που είναι αναγκαίες για την παραγωγή ρητινών κολοφωνίου κατά τα τελευταία έτη, ακολούθησαν και οι τιμές των ρητινών κολοφωνίου

200 Οι παρεμβαίνουσες υπογραμμίζουν επίσης ότι στην προσφυγή δεν εκτίθεται κατά τι οι ανατιμήσεις των πρώτων υλών έχουν σχέση με την κοινοποιηθείσα συγκέντρωση. Επιπλέον, φρονούν ότι τα πραγματικά περιστατικά των υποθέσεων στις οποίες εκδόθηκαν οι αποφάσεις Alcan/Alusuisse και Nestlé/Perrier δεν ομοιάζουν με αυτά της υπό κρίση υπόθεσης. Τέλος, παρατηρούν ότι οι αποδείξεις σχετικά με τις ανατιμήσεις που προσκόμισε η Sun εξετάστηκαν στις αιτιολογικές σκέψεις 66 και 67 της προσβαλλομένης απόφασης.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

201 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι η Επιτροπή διαπίστωσε στην αιτιολογική σκέψη 66 της προσβαλλομένης απόφασης ότι η Akzo και η Hexion αύξησαν στο παρελθόν τις τιμές των ρητινών κολοφωνίου. Στην αιτιολογική σκέψη 67 της προσβαλλομένης απόφασης επισήμανε ότι οι αυξήσεις κατά τα τελευταία έτη πριν από τη συγκέντρωση οφείλοντο σε ανατιμήσεις των πρώτων υλών που συνιστούν τα αναγκαία στοιχεία για την παραγωγή ρητινών κολοφωνίου, όπως είναι το ακαθάριστο πετρέλαιο ή η ελαιορητίνη κολοφωνίου και η ρητίνη tall oil, με την τιμή του τόνου ελαιορητίνης κολοφωνίου να αυξάνεται από 500 USD, που ήταν τον Ιανουάριο 2004, σε περίπου 1 250 USD κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης απόφασης.

202 Πρέπει συνεπώς να εξεταστεί μήπως η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως παραλείποντας να αναλύσει στην προσβαλλόμενη απόφαση, όπως ισχυρίζονται οι προσφεύγουσες, την επίπτωση επί των παραγωγών και των αγοραστών ρητινών κολοφωνίου της αυξήσεως των τιμών, αφενός, των ρητινών κολοφωνίου και ιδίως των αυξήσεων που επέβαλαν τα μετέχοντα μέρη και, αφετέρου, των πρώτων υλών.

203 Όσον αφορά, πρώτον, την αύξηση των τιμών των ρητινών κολοφωνίου, σημειώθηκε στη σκέψη 201 ανωτέρω ότι η προσβαλλομένη απόφαση εξηγεί στην αιτιολογική σκέψη 67 ότι η αύξηση αυτή οφείλεται στην ανατίμηση των πρώτων υλών. Οι προσφεύγουσες δεν αμφισβητούν την εξήγηση αυτή. Εξ αυτού έπεται ότι, βάσει των στοιχείων αυτών, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι θεώρησε εν προκειμένω ότι, αντίθετα με την εκτίμησή της των περιστάσεων στις υποθέσεις Alcan/Alusuisse και Nestlé/Perrier, οι αυξήσεις των τιμών δεν ήταν ενδεικτικές ανεπαρκούς ανταγωνισμού και ισχύος στην αγορά. Δεδομένου ότι οι προσφεύγουσες δεν προέβαλαν καμία άλλη εξήγηση για να στηρίξουν την άποψη ότι αυτές οι γενικές αυξήσεις τιμών που επηρεάζουν, a priori, όλους τους πελάτες κατά τον ίδιο τρόπο ασκούν επιρροή στην εκτίμηση των ζημιολογικών για τον ανταγωνισμό αποτελεσμάτων της συγκέντρωσης, δεν απέδειξαν ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως παραλείποντας να εξετάσει τις συνέπειες αυτών των ανατιμήσεων επί των αγοραστών ρητινών κολοφωνίου.

204 Όσον αφορά, δεύτερον, τις τιμές των πρώτων υλών, στην αιτιολογική σκέψη 67 της προσβαλλομένης απόφασης διευκρινίζεται ότι η αύξησή τους οφείλεται εν μέρει στην αύξηση της τιμής του ακαθάριστου πετρελαίου. Εξάλλου, υπενθυμίζεται ότι η Siegwerk επισήμανε ότι δεν αμφισβητείται ότι οι αυξήσεις αυτές επηρεάζουν όλους τους παραγωγούς των οικείων προϊόντων κατά τον ίδιο τρόπο (βλ. σκέψη 181 ανωτέρω). Συνεπώς, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αυτές οι γενικές ανατιμήσεις των πρώτων υλών δημιουργούν προβλήματα ανταγωνισμού (βλ. σκέψεις 181 έως 183 ανωτέρω). Οι προσφεύγουσες όμως δεν προέβαλαν ειδικούς λόγους που να εξηγούν για ποιο λόγο η Επιτροπή όφειλε να ερευνήσει τις συνέπειες των ανατιμήσεων των πρώτων υλών επί των παραγωγών και των αγοραστών ρητινών κολοφωνίου.

205 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, παραλείποντας να αναλύσει τις συνέπειες των ανατιμήσεων επί των παραγωγών και των αγοραστών ρητινών κολοφωνίου. Συνεπώς, το υπό κρίση σκέλος του λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

δ) Επί του τετάρτου σκέλους που στηρίζεται σε πλάνη σχετικά με την αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ

Επιχειρήματα των διαδίκων

206 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή δεν εξέτασε ορθά τα επιχειρήματα σχετικά με το ζήτημα της αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος. Δεν αρκεί να αποδειχθεί ότι η ζήτηση στην αγορά είναι συγκεντρωτική ή ότι οι πελάτες εφοδιάζονται από πλείονες προμηθευτές. Η Επιτροπή όφειλε να συγκεντρωθεί στην ικανότητα των αγοραστών να λάβουν μέτρα προκειμένου να εμποδίσουν κάθε απόπειρα εκ μέρους των παραγωγών να αυξήσουν τις τιμές. Βάσει των αποδεικτικών στοιχείων που περιέχει η δικογραφία, τα οποία αντικρούουν το επιχείρημα που στηρίζει η Επιτροπή στην αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ, η Επιτροπή όφειλε να προβεί σε λεπτομερέστερη ανάλυση, που να καλύπτει όλη τη διάρθρωση του κλάδου και άλλους παράγοντες της δυναμικής του καθώς και τις ακριβείς στρατηγικές που θα μπορούσαν να ακολουθήσουν οι αγοραστές του τομέα για να αποτρέψουν ενδεχόμενη αύξηση των τιμών μετά την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης [απόφαση 1999/641/ΕΚ της Επιτροπής, της 25ης Νοεμβρίου 1998, που κηρύσσει μια συγκέντρωση συμβατή με την κοινή αγορά και τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ (Υπόθεση IV/M.1225 — Enso/Stora, ΕΕ L 254, σ. 9, στο εξής: απόφαση Enso/Stora)]. Η προσβαλλόμενη απόφαση σιωπά επί όλων αυτών των ζητημάτων και η Επιτροπή περιορίζεται να υποστηρίξει ότι η μεγάλη εξάρτηση των μετεχόντων μερών από ορισμένους μεγάλους πελάτες θα αντιμετωπίσει ενδεχόμενη βλαπτική για τον ανταγωνισμό συμπεριφορά ενώ οι προσφεύγουσες υπογράμμισαν ότι η αγορά δεν χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη αγοραστικής ισχύος και τόνισαν ότι, λόγω του ότι εφοδιάζονται από δύο επιχειρήσεις, μέρη της συγκέντρωσης, ήταν ιδιαίτερα ευάλωτες σε ό,τι επιβάλλουν οι επιχειρήσεις αυτές. Οι προσφεύγουσες ανέφεραν, με τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν στην Επιτροπή, ότι πρόκειται για αγορά πωλητών και ότι δεν μπορούν να ασκήσουν επί των προμηθευτών του τομέα σημαντική διαπραγματευτική ισχύ λόγω της ελλείψεως εναλλακτικών προμηθευτών και τεχνικών δυσχερειών. Η Επιτροπή όφειλε, λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές, να αιτιολογήσει τα συμπεράσματά της, πράγμα που δεν έπραξε, όπως και δεν εξέτασε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, τα επιχειρήματα που ανέπτυξαν οι προσφεύγουσες.

207 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι οι προσφεύγουσες δεν αμφισβητούν ότι η ζήτηση στην αγορά είναι πολύ συγκεντρωμένη και υπενθυμίζει ότι οι πέντε πρώτοι παραγωγοί μελάνης αντιπροσωπεύουν περίπου (80-90) % των εισοδημάτων της Hexion και (90-100) % των εισοδημάτων της Akzo. Παρατηρεί επίσης ότι η προσφορά είναι λιγότερο συγκεντρωμένη, με τις πωλήσεις της επιχείρησης που προκύπτει από τη συγκέντρωση προς τις προσφεύγουσες να αντιπροσωπεύουν [απόρρητο] % των συνολικών πωλήσεων της Hexion και [απόρρητο] % των πωλήσεων της Akzo, αλλά μόνο [απόρρητο] % του συνόλου των αναγκών της Sun. Εξ αυτού προκύπτει ότι τα μετέχοντα μέρη εξαρτώνται πολύ περισσότερο από τις προσφεύγουσες παρά οι προσφεύγουσες από αυτά. Οι αγοραστές διαθέτουν επιπλέον πολλούς αξιόπιστους εναλλακτικούς προμηθευτές, δική τους παραγωγή και τη δυνατότητα κάθετης ολοκλήρωσης. Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή φρονεί ότι η διαπίστωση που διατυπώνει η προσβαλλόμενη απόφαση, ότι δηλαδή η μεγάλη εξάρτηση των μετεχόντων μερών από ορισμένους μεγάλους πελάτες συνιστά φραγμό σε ενδεχόμενη ζημιογόνα για τον ανταγωνισμό συμπεριφορά της επιχείρησης που προκύπτει από τη συγκέντρωση, είναι βάσιμη.

208 Οι παρεμβαίνουσες φρονούν ότι η Επιτροπή ανέλυσε επιμελώς το ζήτημα της αγοραστικής ισχύος με την προσβαλλόμενη απόφαση. Η απόφαση Enso/Stora δεν αποκρυσταλλώνει μια πολιτική που η Επιτροπή οφείλει να ακολουθεί και τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης εκείνης δεν είναι αρκετά όμοια ώστε να συνάγεται το συμπέρασμα ότι επιβάλλεται αντίστοιχη λεπτομερής ανάλυση και στην υπό κρίση υπόθεση. Οι απαντήσεις στις ερωτήσεις που επικαλούνται οι προσφεύγουσες εμφανίζουν κάποια ασάφεια, δεν αντικρούουν τα πραγματικά περιστατικά που επισημαίνει και αναλύει η Επιτροπή και δεν στηρίζονται επαρκώς.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

209 Πρέπει να εξεταστεί μήπως η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως περιορίζοντας την ανάλυση της αντισταθμιστικής ισχύος στα στοιχεία που επισημαίνει η προσβαλλόμενη απόφαση.

210 Πρώτον, διαπιστώνεται ότι οι παράγραφοι 64 και 65 των κατευθυντηρίων γραμμών αναφέρουν ότι ακόμα και οι επιχειρήσεις με πολύ υψηλά μερίδια αγοράς ενδέχεται να μην είναι σε θέση μετά τη συγκέντρωση να παρακωλύσουν αισθητά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό αν οι πελάτες τους διαθέτουν αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ. Αντισταθμιστική ισχύς είναι η διαπραγματευτική ισχύς που έχει ο αγοραστής έναντι του πωλητή στις εμπορικές διαπραγματεύσεις λόγω του μεγέθους του, της εμπορικής του σημασίας για τον πωλητή και της ικανότητάς του να απειλήσει βάσιμα ότι θα στραφεί εντός ευλόγου χρόνου σε άλλες πηγές εφοδιασμού ή να μειώσει την ποιότητα ή τους όρους παράδοσης αν ο προμηθευτής του αποφασίσει να αυξήσει τις τιμές του. Αυτό θα συνέβαινε επίσης αν ο αγοραστής μπορεί να απειλήσει σοβαρά ότι θα προχωρήσει σε κάθετη ολοκλήρωση στην αγορά του προηγούμενου σταδίου ή ότι θα στηρίξει την επέκταση των δραστηριοτήτων ή την είσοδο ανταγωνιστών στην αγορά σε προηγούμενο στάδιο. Τέλος, είναι πιθανότερο να υπάρχει τέτοια αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς στους μεγάλους και πολυσύνθετους πελάτες παρά σε μικρές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε κάποιο κατακερματισμένο κλάδο.

211 Εν συνεχεία, όσον αφορά τα στοιχεία που έδωσαν οι ίδιες οι προσφεύγουσες, η Flint δήλωσε ότι, εξ όσων γνωρίζει, οι αγοραστές ρητινών κολοφωνίου δεν έχουν καμιά διαπραγματευτική ισχύ (απάντηση στην ερώτηση 40 του ερωτηματολογίου πελατών). Η Siegwerk θεωρεί ότι πρόκειται για αγορά πωλητών και όχι αγοραστών (απάντηση στην ερώτηση 40 του ερωτηματολογίου πελατών). Η Sun παρατήρησε ότι, κατά τη γνώμη της, οι αγοραστές δεν μπορούσαν να ασκήσουν σταθερή διαπραγματευτική ισχύ επί των προμηθευτών του κλάδου λόγω της ύπαρξης πολύ μικρού αριθμού προμηθευτών, σε συνδυασμό με τη δυσκολία που έχουν οι αγοραστές να αλλάξουν ταχέως πηγή εφοδιασμού ή να χρησιμοποιήσουν εναλλακτικά χημικά προϊόντα (απάντηση στην ερώτηση 40 του ερωτηματολογίου πελατών).

212 Μόνο η Sun, δηλαδή, προέβαλε λόγους που δικαιολογούν την έλλειψη αντισταθμιστικής ισχύος, και συγκεκριμένα τον πολύ μικρό αριθμό των προμηθευτών και τις δυσχέρειες που εμφανίζει η διοχέτευση των παραγγελιών σε άλλους προμηθευτές. Όπως όμως αναφέρθηκε ήδη, οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν επαρκώς τους

ισχυρισμούς αυτούς (βλ. σκέψεις 84 επ. και 94 επ. ανωτέρω). Το ίδιο ισχύει και για τα επιχειρήματα σχετικά με την έλλειψη των αναγκαίων ποσοτήτων και τη φθίνουσα ικανότητα των προμηθευτών που προέβαλε, κατά τις προσφεύγουσες, η Flint στο πλαίσιο αυτό (βλ. σκέψεις 73 επ. ανωτέρω).

213 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι η Επιτροπή όφειλε να εξετάσει την ικανότητα των πελατών να λάβουν μέτρα κατά κάθε απόπειρας των προμηθευτών να αυξήσουν τις τιμές και όφειλε να πραγματοποιήσει λεπτομερέστερη ανάλυση που να καλύπτει τη διάρθρωση του κλάδου και άλλους παράγοντες της δυναμικής του, καθώς και τις ακριβείς στρατηγικές που θα μπορούσαν να ακολουθήσουν οι αγοραστές του κλάδου για να αντιμετωπίσουν ενδεχόμενη αύξηση των τιμών μετά τη συγκέντρωση, υπενθυμίζεται, πρώτον, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται συναφώς, στην ύπαρξη εσωτερικής παραγωγής ορισμένων πελατών που τους δίνει τη δυνατότητα να χειραγωγήσουν τους προμηθευτές τους σε ορισμένο βαθμό. Δεύτερον υπογραμμίζει τη δυνατότητα των πελατών να εφοδιαστούν από άλλους προμηθευτές μεγάλους και μικρούς που διαθέτουν σημαντικές πλεονάζουσες ικανότητες και είναι σε θέση να παραγάγουν όλο το φάσμα ρητινών κολοφωνίου. Τρίτον, παρατηρεί ότι η ζήτηση συγκεντρώνεται σε πολύ μικρό αριθμό μεγάλων πελατών πράγμα που παρέχει στους πελάτες αυτούς, ιδίως λόγω των στοιχείων που προαναφέρθηκαν, σημαντική διαπραγματευτική ισχύ. Τέταρτον, υπογραμμίζει την ύπαρξη αξιόπιστης απειλής κάθετης ολοκλήρωσης που δίνει επίσης τη δυνατότητα στους πελάτες αυτούς να χειραγωγήσουν τους προμηθευτές τους (βλ. σκέψη 28 ανωτέρω).

214 Επιπλέον, οι θεωρήσεις αυτές της προσβαλλομένης απόφασης αντιστοιχούν, κατά τα ουσιώδη, στα στοιχεία που είναι λυσιτελή για την εκτίμηση της αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος όπως εκτίθενται στα σημεία 64 και 65 των κατευθυντηρίων γραμμών (βλ. σκέψη 210 ανωτέρω). Πράγματι, η προσβαλλόμενη απόφαση τονίζει τον υψηλό βαθμό εξαρτήσεως των προμηθευτών από ορισμένους μεγάλους πελάτες. Το Πρωτοδικείο κρίνει συναφώς ότι δεν είναι απαραίτητο για τους πελάτες αυτούς, προκειμένου να αντιμετωπίσουν ενδεχόμενη βλαπτική του ανταγωνισμού συμπεριφορά της επιχείρησης που προκύπτει από τη συγκέντρωση, να εγκαταλείψουν εξ ολοκλήρου τον συγκεκριμένο προμηθευτή. Πράγματι, η δυνατότητα των προσφευγουσών να διοχετεύσουν σημαντικό μέρος της ζήτησής τους προς άλλους προμηθευτές μπορεί να θεωρηθεί ως απειλή αρκετά μεγάλων απωλειών για την επιχείρηση

που προκύπτει από τη συγκέντρωση, ικανή να την αποτρέψει από την εφαρμογή τέτοιας στρατηγικής (βλ. σκέψη 171 ανωτέρω).

215 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι οι προσφεύγουσες καταλέγονται, όσον αφορά, τις ρητίνες κολοφωνίου που προορίζονται για εφαρμογές στον τομέα των μελανών εκτυπώσεων, στους πιο μεγάλους πελάτες των μετεχόντων μερών. Κατά συνέπεια, η διοχέτευση ακόμα και ενός μικρού μόνο τμήματος των παραγγελιών τους σε άλλους προμηθευτές θα αντιπροσωπεύει μεγάλο μέρος της παραγωγής της επιχείρησης που προκύπτει από τη συγκέντρωση. Πρέπει εξάλλου να σημειωθεί ότι το Πρωτοδικείο έχει ήδη κρίνει ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως θεωρώντας, στις αιτιολογικές σκέψεις 68 έως 71 της προσβαλλομένης απόφασης ότι οι άλλοι παραγωγοί της αγοράς έχουν την ικανότητα που τους επιτρέπει να αντιμετωπίσουν ενδεχόμενη βλαπτική του ανταγωνισμού συμπεριφορά και να εφοδιάσουν τους μεγάλους πελάτες των μετεχόντων μερών (βλ. σκέψεις 170 έως 172 ανωτέρω) και ότι οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν τις σημαντικές δυσχέρειες της αλλαγής προμηθευτή που προβάλλουν λόγω της ανάγκης αξιολογήσεως των ρητινών κολοφωνίου, οι οποίες δεν δίνουν τη δυνατότητα στους πελάτες να απειλήσουν βάσιμα ότι θα στραφούν εντός ευλόγου χρόνου σε άλλες πηγές εφοδιασμού αν η επιχείρηση που προκύπτει από τη συγκέντρωση αποφασίσει να αυξήσει τις τιμές της (βλ. σκέψεις 96 έως 99 ανωτέρω).

216 Εξάλλου, αν τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης Enso/Stora απαιτούσαν, λόγω της εξαιρετικής διάρθρωσης της αγοράς, λεπτομερείς αναλύσεις της διάρθρωσης του κλάδου και των στρατηγικών που μπορούσαν να ακολουθήσουν οι αγοραστές προκειμένου να αντιμετωπίσουν ενδεχόμενη ανατίμηση μετά τη συγκέντρωση, από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι αυτό δεν ισχύει για την υπό κρίση υπόθεση. Πράγματι, βάσει των διαπιστώσεων που διατυπώθηκαν ανωτέρω, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υπόθεσης δεν απαιτείται από την Επιτροπή να προβεί σε λεπτομερέστερη εξέταση της αντισταθμιστικής ισχύος των πελατών των μετεχόντων μερών.

217 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, το υπό κρίση σκέλος του λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

ε) Επί του ισχυρισμού της ανεπαρκούς αιτιολογίας

218 Στο μέτρο που οι προσφεύγουσες φρονούν ότι η εκτίμηση από την Επιτροπή των πλεοναζουσών ικανοτήτων που διαθέτουν οι ανταγωνιστές των μετεχόντων μερών δεν αιτιολογείται επαρκώς, ιδίως διότι η Επιτροπή δεν εξέτασε με την προσβαλλόμενη απόφαση τη διαθεσιμότητα των πρώτων υλών που είναι αναγκαίες για την παραγωγή ρητινών κολοφωνίου ούτε τις συνέπειες της φερομένης έλλειψης πρώτων υλών για τη χρησιμοποίηση των ικανοτήτων και αγνόησε ή απέρριψε τις αποδείξεις που προσκόμισαν οι προσφεύγουσες, χωρίς να αιτιολογήσει την απόρριψη αυτή, διαπιστώνεται ότι από τις σκέψεις 165 έως 185 ανωτέρω προκύπτει ότι η Επιτροπή αιτιολόγησε επαρκώς το συμπέρασμα ότι υπήρχαν πλεονάζουσες ικανότητες στην αγορά. Πράγματι, οι αιτιολογικές σκέψεις 62 έως 67 της προσβαλλομένης απόφασης δείχνουν, σαφώς, τον σχετικό συλλογισμό της Επιτροπής και δίνουν τη δυνατότητα στο Πρωτοδικείο να ασκήσει τον έλεγχό του καθώς και στους ενδιαφερομένους να υπερασπίσουν τα δικαιώματά τους.

219 Τέλος, από τις διαπιστώσεις των σκέψεων 213 και 214 ανωτέρω προκύπτει επίσης ότι η Επιτροπή αιτιολόγησε επαρκώς το συμπέρασμά της ως προς την αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ των πελατών των μετεχόντων μερών. Πράγματι, οι αιτιολογικές σκέψεις 69 έως 71 της προσβαλλομένης απόφασης δείχνουν σαφώς τον σχετικό συλλογισμό της Επιτροπής και έδωσαν τη δυνατότητα στο Πρωτοδικείο να ασκήσει τον έλεγχό του και στους ενδιαφερομένους να υπερασπίσουν τα δικαιώματά τους.

220 Κατά συνέπεια τα επιχειρήματα που στηρίζονται στη φερόμενη ανεπάρκεια αιτιολογίας πρέπει να απορριφθούν.

- 221 Από όλα τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.
- 222 Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 223 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι οι προσφεύγουσες ηττήθηκαν, πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το αίτημα της Επιτροπής και των παρεμβαινουσών.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (δεύτερο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

II - 2232

2) Η Sun Chemical Group BV, η Siegwerk Druckfarben AG και η Flint Group Germany GmbH φέρουν τα δικά τους δικαστικά έξοδα καθώς και τα έξοδα της Επιτροπής και των παρεμβαινουσών.

Pirrung

Forwood

Παπασάββας

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 9 Ιουλίου 2007.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

E. Coulon

J. Pirrung

Πίνακας περιεχομένων

Νομοθετικό πλαίσιο	II - 2155
Ιστορικό της διαφοράς	II - 2156
Α — Διάδικοι και μέρη στη συναλλαγή συγκεντρώσεως	II - 2156
Β — Αγορά προϊόντων	II - 2158
Γ — Διοικητική διαδικασία	II - 2159
Δ — Προσβαλλόμενη απόφαση	II - 2160
Διαδικασία	II - 2165
Αιτήματα των διαδίκων	II - 2167
Σκεπτικό	II - 2168
Α — Επί του παραδεκτού της προσφυγής	II - 2168
1. Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 2168
2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 2170
Β — Επί της ουσίας της προσφυγής	II - 2171
1. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις	II - 2172
2. Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως ότι δηλαδή η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές	II - 2174
α) Επί του δευτέρου σκέλους, που στηρίζεται στον ισχυρισμό ότι η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τα μη συντονισμένα αποτελέσματα της συγκέντρωσης	II - 2174
Επί της πρώτης αιτιάσεως που στηρίζεται στον ισχυρισμό ότι η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη στενότητα των ανταγωνιστικών σχέσεων των μετεχόντων μερών	II - 2175
— Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 2175
— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 2177

Επί της δεύτερας αιτιάσεως που στηρίζεται στο ότι η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά την αξιοπιστία των εναλλακτικών προμηθευτών	II - 2181
— Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 2181
— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 2183
Επί της τρίτης αιτιάσεως που στηρίζεται στο ότι η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τη δυνατότητα των πελατών των μετεχόντων μερών να αλλάξουν προμηθευτή	II - 2185
— Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 2185
— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 2187
Επί της τέταρτης αιτιάσεως που στηρίζεται σε περιπτώσεις πλάνης σχετικά με τις ικανότητες που υπάρχουν στην αγορά	II - 2189
Επί της πέμπτης αιτιάσεως που στηρίζεται στο ότι η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά την ικανότητα της οντότητας που προκύπτει από τη συγκέντρωση να ανακόψει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών	II - 2189
— Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 2189
— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 2190
β) Επί του τρίτου σκέλους που στηρίζεται στο ότι η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τα συντονισμένα αποτελέσματα της επίδικης συγκέντρωσης	II - 2192
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 2192
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 2193
γ) Επί του πρώτου σκέλους που στηρίζεται στο ότι η Επιτροπή δεν ακολούθησε τις κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τα μερίδια αγοράς και τα επίπεδα συγκεντρώσεως	II - 2199
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 2199
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 2200
	II - 2235

3. Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως που στηρίζεται σε πλάνη περί τα πραγματικά περιστατικά και την εκτίμηση	II - 2203
α) Επί του πρώτου σκέλους που αφορά πλάνη περί την εκτίμηση των διαθεσίμων ικανοτήτων στην αγορά	II - 2203
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 2203
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 2210
— Επί της πρώτης αιτιάσεως που στηρίζεται σε πλάνες σχετικά με τις ικανότητες που υπάρχουν στην αγορά	II - 2210
— Επί της δευτέρας αιτιάσεως που στηρίζεται σε πλάνες σχετικά με τη διαθεσιμότητα των πρώτων υλών	II - 2214
β) Επί του δευτέρου σκέλους που στηρίζεται σε πλάνες σχετικά με τη φύση και την έκταση της κάθετης ολοκλήρωσης των πελατών της επιχείρησης που θα προκύψει από τη συγκέντρωση	II - 2219
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 2219
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 2221
γ) Επί του τρίτου σκέλους που στηρίζεται σε πλάνες σχετικά με τις συνέπειες των σημαντικών ανατιμήσεων των πρώτων υλών	II - 2223
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 2223
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 2224
δ) Επί του τετάρτου σκέλους που στηρίζεται σε πλάνη σχετικά με την αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ	II - 2226
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 2226
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 2227
ε) Επί του ισχυρισμού της ανεπαρκούς αιτιολογίας	II - 2231
Επί των δικαστικών εξόδων	II - 2232
II - 2236	